The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U. S. A.
WEDNESDAY, MAY 10, 1967

LATVIJA
AMERIKĀ

37. N-RS. TRESDIENA, 1967. G. 10. MAIJS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītāja V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill. 60647, U. S. A., tālrunis 486—8975

Paziņoti Kultūras fonda laureāti

GODA BALVAS PIEŠĶIRTAS GUNARAM JANOVSKIM, EDUARDAM DZENIM UN PAULĪNEI SKRUPSKELEI ● ADOLFA KAKTIŅA BALVA PIEŠĶIRTA ANTONĪNAI VAIVODEI ● KR. BARONA PRĒMIJAS PIEŠĶIRTAS ANDREJAM JANSONAM, HERMANIM KREICERAM, VERAI SLAVIEŠAI UN TEODORAM SĪLIM

Amerikas latviešu apvienības 16. kongresu 5. maijā Klīvlendā atklāja valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš. Pēc māc. I. Gaides vadīta svētbrīža un kongresa ticības komitejas priekšsēža P. Vidumsona uzrunas sekoja Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītāja Dr. A. Spekkes un citu viesu apsveikumi. Tad Kultūras fonda priekšsēdis prof. P. Lejiņš paziņoja šāgada balvu ieguvējus un līdzekļu sadalījumu.

Goda balvas 400 dol. apmērā šogad piešķirtas literātūrā Gunaram Janovskim (Anglijā) par romānu „Pār Trentu kāpj migla", tēlotājmākslā Eduardam Dzenim (Kanadā) par altāŗa gleznu Sv. Jāņa baznīcā Toronto, kas gan radīta jau 1965. gadā, bet daiļamatniecībā Paulīnei Skrupškelei (ASV) par sienas segu ar latviskiem motīviem.

Mūzikā šogad piešķirta Kr. Barona prēmija 200 dol. apmērā, kuŗu saņēma Andrejs Jansons Ņujorkā par mūzikālo veikumu kokļu spēlē un ansambļa izveidošanu. Kr. Barona prēmijas piešķirtas arī trim skolotājiem: Hermanim Kreiceram Čikagā, Verai Slaviešai Toronto un Teodoram Sīlim Kalifornijā.

Adolfa Kaktiņa balva 200 dolaru apmērā piešķirta dziedonei Antonīnai Vaivodei (ASV). Teātŗa mākslā piešķirta atzinības un atbalsta balva 200 dolaru apmērā DV Milvoku apvienības teātŗa kopai par A. Brigaderes lugu „Lolitas brīnumputns" reižisores M. Valteres-Einbergas iestudējumā. Techniskajās un dabas zinībās goda diploms piešķirts pro. Vilhelmam Eichem Zviedrijā par darbu „Priedes sala izturība un sala bojājumi".

Kultūras fonda pabalsti atvēlēti Divreizdivi nometnei — 1000 dol., skautu un gaidu jubilejas nometnei Tēvzeme — 400, jaunatnes sporta atbalstām 700 un jaunatnes darbam vispār — 2100 dol.,

Dažādu publikāciju sekmēšanai piešķirti šādi pabalsti: „Pensilvēnijas universitātei J. Endzelīna darba „Baltu valodas skaņas un formas" izdošanai angļu valodā — 100 dol., Raiņa kopoto rakstu 17. sējuma iegādei — 50, „Archīva" 7. sējuma iegādei — 50, izdevumam „Ceļi" — 200, bērnu žurnālam „Mazputniņš — 700, paidagoģisko rakstu krājuma izdošanai — 600 dol; kopā 1700 dol.

Skolu darba organizācijai: mājmācības līdzekļiem 150 dol., mācību palīglīdzekļu sagādei — 250, sacensību balvām jaunatnei un skolām Latvijas 50 gadu jubilejas gadījumā — 500, skolotāju kursu sagatavošanai — 200 un skolotāju konferencēm — 100; kopā 1200 dol.

Kultūras darba organizācijai: lugu sacensībai 850 dol., ALAs kultūras biroja darbībai — 2400 ceļojošai izstādei pagaidām rezervēti 500 dol., bet atkarā no ALAs izstrādātā projekta piešķirumu paaugstinās no ALAs īpašajiem Latvijas 50 gadu jubilejas līdzekļiem. Kultūras fonda izstādei atvēlēti 500, bet Kultūras dienu rīkošanai 300 dol. Kopā 4550 dol.

Tautas balvai rezervēti 500 dol., bet jau piešķirtajām goda balvām izlietoti 2200 dol., bet ziedojumu akcijas techniskie darbi prasījuši 1475 dol. Kā jau ziņots, Kultūras fonda rīcībā šogad bija 13.900 dol.

Gunārs Janovskis ar godalgoto romānu „Pār Trentu kāpj migla" sasniedzis savā darbā virsotni izteiksmēs ziņā, bet tā problēmatika nozīmīga jau starptautiskā mērogā. Darbā tēlota pēckara Anglijas latviešu dzīve, pieskaroties arī mūsu kaŗavīru problēmām. Eduarda Dzeņa altāŗa gleznā nebija izstādīta Kultūras fonda izstādē, bet žūrijas komisija to bija ieteikusi godalgošanai kā izcilāko veikumu pēdējos divos gados, neatzīstot par godalgošanai piemērotiem izstādē skatāmos mākslinieku darbus. Daiļamatniecībā goda balva šogad piešķirta pirmo reizi. Paulīnas Skrupškeles godalgotais darbs prasījis daudz darba, izveidojot to 5x10 pēdu lielumā gobelēna technikā.

Hermanis Kreicers bijis skolotājs 40 gadu, no tiem 17 gadu trimdas skolās, ir vairāku mācības grāmatu autors un veic skolu programmas sastādīšanas darbu. Vera Slaviešа ir izcila skolotāja ar ilgu gadu pieredzi, bet Teodors Sīlis izcēlies ar ieteikumu par mājmācības skolu un tās darba kontroli.

Goda raksti tēlotājmākslā piešķirti V. Avenam par darbu „Ainava" un A. Annusam par darbu „Bombeja".

V. I.

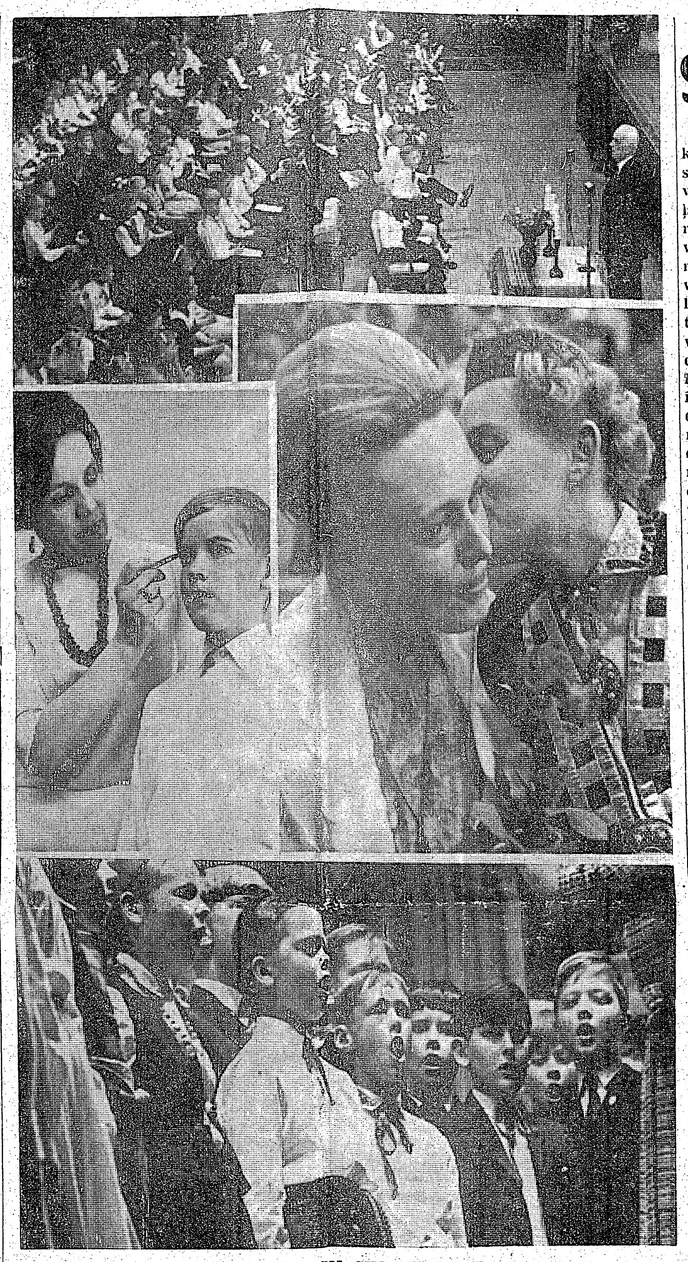

SKOLĒNI ATZĪMĒ ĢIMENES DIENU

Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas audzēkņus Ģimenes dienas svētbrīdi uzrunāja prāv. B. Fedders (augšējā uzņēmumā), tad skolēni kopīgi nodziedāja dziesmu mātes un tēva godināšanai un steidzās apsveikt savus vecākus. Vidēji uzņēmumā pa labi Rita Langenfelde sveic savu māti ar sarkanu rozi. Sekoja dažādi skolas audzēkņu priekšnesumi. Vidējā uzņēmumā pa kreisi 4. klases audzēkni Kārlis Pētersonu Sprīdīša lomai grimē māte Hedviga Pētersone, kas kopš 1953. gada palikusi teātŗa draugu labā atmiņā kā leicama Sprīdīša lomas tēlotāja Mildas Bērziņas režijā. Apakšējā uzņēmumā tautas dziesmas par ģimeni dzied 5. un 6. klases audzēkņi.

Foto: J. Ligers

Dr. Laimonis Streips

Sapņi, idejas un īstenība

Kaut vai runājot tikai par laiku, kopš atstājām Latviju, rets sabiedrisks projekts uzņemts ar vienprātīgu atzinību; lielākā daļa apzīmēta par sapņiem, lidošanu pa gaisu vai noraidīts ar vārdiem — tur jau nekas neiznāks. To nevar pieskaitīt pie latviešu sabiedrības īpatībām, jo līdziga īpašība piemīt arī citām tautām un to daļām. Tomēr nevar noliegt, ka daudzi nozīmīgi darbi sākušies kā sapņi, tikai tad kļuvuši par idejām, vēlāk par īstenību. Tā, piemēram, būs radusies ideja par pirmajiem dziesmu svētkiem, laikam gan — dziesmu dienām, trimdā; tā būs radies viens otrs grāmatniecības darbs, kas izrādījies monumentāls; tā radušās arī mūsu politiskās aktivitātes grupas. Visur bijusi jūtama pretestība, jo, lūk, dziesmu svētkus, taču ārpus Latvijas nevar sarīkot, mūsu klasiku kopotos rakstus neviens nepirks, bet pašu zemi un tautu nevar atbrīvot, jo tam mums pārāk maz spēka. Tomēr fakts, ka latviešu sabiedrība ir ne vien ļoti kupli sazarojusi un neredzēti aktīva, ka turpinās kā dziesmu svētki, tā uzplaucis plašs grāmatniecības lauks, rāda, ka kūtrajiem pesimistiem šajos jautājumos nav bijusi taisnība. Kaut politiskajā aktivitātē visas sabiedrības līmenī mums ir ne visai ilga pieredze, tomēr var secināt, ka dažādajiem Ijaba vēstu paudējiem nebūs taisnības arī šoreiz.

Nenoliedzami ir jānožēlo, ka latviešu sabiedrība nav organizēta ap savu eksilvaldību, kuŗai tad piekristu vismaz politiskās aktivitātes koordinēšanas uzdevums. Tādā gadījumā atkristu pārmetumi aktīvajiem, ka tie rīkojušies „uz savu galvu". Bet ja nu šāda koordinācijas centra nav, ja sapnis par Latvijas brīvību rada idejas, kas brēktin brēc pēc īstenošanas, — ko tad darīt? Gaidīt, kamēr sapni izsapņo un ideju atrod kāda komiteja vai organizācija, kuŗai labāk piestātvētu to īstenot? Jābaidās, ka ar šādu pieeju latviešu sabiedrība būtu ievērojami nabadzīgāka savā kultūrālajā laukā, bet ļoti nedarbīga politiskajā. Ideja par kaut kādu ASV kongresa rīcību un aktivitāti Baltijas valstu labā bijusi daudziem cilvēkiem, kuŗiem sapnis par Latviju tuvs un mīļš. Daudzie liecinājumi Kerstena komisijai, iesniegumi un vēstules, kas viss atrodas kongresa protokolos, liecina, ka tas tā ir. Tomēr vajadzēja individa, kas sapņotu specifisku sapni un strādātu tā īstenošanai, vajadzēja lietuvieti Leonardu Vaļuku, kas paveica šo darbu, līdzdarāmu visai baltiešu sabiedrībai, ziedoja savu darbu, laiku, naudu, pacieta neskaitāmus skeptiķu uzbrukumus, kamēr beidzot sapnis kļuva par īstenību. Un kādu īstenību! Jau tagad līdzīgu rezolūciju pieņēmis Ilinojas pavalsts kongress atkal divu atsevišķu individu — T. Zieriņa un V. Vīksniņa nopelnu dēļ, pie kam abiem pēc padarītā darba — tā sakot, post factum — jāsaņem pārmetumi, ka apgājuši Ilinojas latviešu organizātorisko uzbūvi...

Cits sapņotājs ir tiesībnieks un filozofs — prāvests Norberts Trepša. Ja viņa idejas īstenotu pēc kārtas, tad latviešu sabiedrība būtu neticami aktīva; bet idejas ir projekti, un katrs pasākums, kas pārbagāts ar projektiem, vieglāk atradīs tādu, kas piemērotākais situācijai. Ir interesanti: cik daudz runats par latviešu tautas instrumentu kokli, bet neviena organizācija ar runāšanu netika tur, kur Andrejs Jansons ar dariņām. Saliekot kopā Andreja Jansona īstenoto sapni ar Norberta Trepšas ideju, radās kokļu koncerts, kuŗā ieradās liels skaits Apvienoto nāciju diplomātiskā korpusa pārstāvju, kas garantēti aizgāja mājās ar daudz labāku priekšstatu par Latviju un latviešiem, nekā to būtu panākuši pārdesmit memorandu.

Tādēļ ir bezgala žēl, ka Klīvlendas dziesmu svētku rīcības komitejai pietrūka uzdrikstēšanās (vai, varbūt, innovācijas spēju) tad, kad Norberts Trepša nāca ar savu nākošo ideju — ielūgt Apvienoto nāciju sūtņus uz dziesmu svētkiem. Ir ļoti jāsaubās, vai atsaucība būtu tik liela, lai iedzītu bankrotā latviešu sabiedrību, kuŗa par šiem pašiem dziesmu svētkiem noteikti izdos desmitiem tūkstošu dolaru. Tapēc šī ideja nu ir nošauta, pirms vēl paceļas gaisā, vai, labāk sakot, izsmieta no gaisa. Un tas ir jānožēlo.

Tomēr tagad darba kārtā ir Baltijas valstu zelta jautājums. Ar atzinību jāatzīmē viss, ko šai lietā darījušas latviešu organizācijas un atsevišķas privātpersonas. Bet Norberta Trepšas ideja par 15. maija demonstrācijām un protesta vēstuju rakstīšanu ir apsveicama un atbalstāma tādēļ vien, ka šai gadījumā protestu par mūsu tautas mantas neķītro iztirgošanu var izteikt visa sabiedrība — personīgi un parādot, kā to parādīja ASV kongresam, ka ar mums nopietni un noteikti jārēķinās, jo mūsu balss ir liela un mūsu politiskais spēks nāk nevis no mūsu skaita, bet no mūsu ticības. Tādēļ ņemsim visi spalvas vai rakstāmmasinas un rakstīsim lordam Karadonam; sauksim viņu par ekselenci, kā tas pienākas, bet arī teksim, ka viņa valdība ir rīkojusies nepienācīgi, speŗot vēl tautai, kuŗa jau pie zemes. Un 15. maijā organizēsim klusus, pieklājīgus, labi apģērbtu cilvēku protestus pie britu vēstniecībām un konsulātiem, bet par visu vairāk — cerēsim, ka nepārstās atsevišķu latviešu sapņi, idejas un spējas tos īstenot. Kas stāsies ceļā, to liegdams? Kas iedrikstēsies teikt, ka katrs latvietis nedrīkst savas valsts un tautas dēļ darīt labāko, ko var un prot?

DV CV protesta iesniegums

RIETUMVĀCIJAS DV VALDE IZRAUDZĪJUSI VANADŽU LIETU REFERENTI

Kā jau ziņots, Daugavas Vanagu organizācijas centrālā valde atbalsta BATUN aicinājumu visiem baltiešiem ar vēstulēm un demonstrācijām 15. maijā protestēt pret Anglijas valdības nodomu atsavināt Latvijas un pārējo Baltijas valstu noguldīto zeltu. DV CV šai sakarā aicinājusi visas DV zemju valdes pievienoties šim BATUN aicinājumam, ko jau izdarījusi Kanadas, Austrālijas, Rietumvācijas un Zviedrijas DV saime. Pagaidām vēl nav zināms, kādu nostāju šai jautājumā ieņēmusi Anglijas DV valde, kaut tai šī akcija būtu tieši visnozīmīgākā, bet ASV DV saime, kā bija dzirdams nule notikušajā delegātu sapulcē Ročestrā, centrālās valdes aicinājumam nedomā sekot.

Atsaucoties BATUN aicinājumam, DV centrālā valde 20. aprīlī jau nosūtījusi savu protesta iesniegumu Anglijas sūtnim Apvienotajās nācijās lordam Karadonam, kuŗa teksts šāds:

„Līdz šim britu valdība bija pazīstama ar savu nelokāmo stāju iepretī citu tautu brīvības atgūšanai, to veicinot visiem spēkiem. Tagad jājautā, kādēļ britu valdība nupat notikušajās sarunās ar Pad. savienības ministru prezidentu Kosiginu nepraslja brīvību Baltijas valsīm, bet tai pašā laikā, mēģinādama nostādīt Baltijas valstu likteni par Pad. savienības iekšēju lietu, likvidēja suverēno Baltijas valstu zeltu un citas vērtības, pārņemot tās kā Pad. savienībai piederošas?

Nobeigums 5. lpp.)

JAUNS KĀPIENS KALNĀ

ASV DAUGAVAS VANAGU 17. DELEGĀTU SAPULCE ROČESTRĀ (3)

Kā jau ziņots mūsu laikraksta iepriekšējā numurā, ASV Daugavas Vanagu darba panākumi visās nozarēs augušī, kas jo spilgti izskanēja no zemes valdes priekšsēža V. Haznera sniegtā plašā darbības pārskata. Protams, ir vēl atsevišķas nozares, kuŗās veikums vēl kāpināms, bet tas jau bija tieši šīs sapulces uzdevums — atrast veidus, kā tas panākams. Visumā 1966. gada darbība tomēr bijusi jauns kāpiens kalnā, un tas izskanēja arī ASV vanadžu vadītājas Verēnas Freijas delegātiem sniegtajā ziņojumā.

„Iekšējās informācijas darbā pag. gadā beidzot panākts stāvoklis, ka katra apvienība izdod savu apkārtrakstu, biļetenu vai līdzīgu izdevumu, kuŗus vairākas apvienības pat piesūta visiem sava darbības rajona tautiešiem," sapulcei sniegtā darbības pārskata turpinājumā ziņoja zemes valdes prkšsēdis Vilis Hazners. „Šāds stāvoklis devis iespēju visu latviešu sabiedrību iepazīstināt ar DV darbu un tā lielā mērā iegūt jaunu uzticību un paļāvību mūsu pasākumiem."

Ārējās informācijas darbs aizvadītajā gadā iezīmējies ar divām sekmīgām akcijām: ar vēstuļu rakstīšanu ASV senātoriem, lai panāktu Baltijas valstīm labvēlīgas rezolūcijas pieņemšanu senātā, un ar parakstu vākšanu pret ASV un Pad. savienības konsulāro nolīgumu. Abas akcijas gan nav veiktas tiešā DV iniciatīvā, bet atbalstot citu organizāciju pasākumus, tomēr darbs risinājies tik ciešā atsevišķo apvienību un kopu sadarbībā, ka uzskatāms arī par nozīmīgu DV panākumu. Pie šīs nozares veikumiem pieskaitāms arī darbs latviešu nodaļas iekārtošanā Hūvera muzejā un bibliotēkā, kuŗa smagumu gan iznesa Demoinas apvienība, bet talkā nākušas arī citas saimes un zemes valde atvēlējusi 100 dol. grāmatu iegādei. Šis darbs tomēr vēl turpināms, jo pagaidām eksponātu skaits muzejā nav pietiekams.

Kaut zemes valde vairākkārt aicinājusi un mudinājusi apvienības ziedot grāmatas par Latviju angļu valodā savas apkārtnes bibliotēkām, universitātēm un citām piemērotām vietām, šajos centienos tomēr veikts maz, jo apvienības izrādījušas niecīgu atsaucību, nesaprotamā kārtā maz izmantojot iespēju šādā kārtā atgādināt ne vien mūsu tautas likteni, bet gādāt amerikāņu bibliotēkām arī materiālus, kuŗus vairētu izmantot daudzi un tā iepazities ar mūsu problēmām. Vairumam apvienību budžetos nemaz nav paredzētas īpašas summas ārējās informācijas vajadzībām, kādēļ šai nozarē darbojas tikai no gadījuma uz gadījumu.

V. Hazners atzina, ka pie vispārējiem organizācijas jautājumiem tagad pieskaitāms arī latviešu sabiedriskais centrs Gaŗezers. Sekojot iepriekšējās delegātu sapulces atzinumiem, zemes valde iegādājusies 20 Gaŗezera akcijas un aicinājusi to darīt arī atsevišķas apvienības. Līdz 1. martam aicinājumam bija sekojušas Klīvlendas, Detroitas, Kalamazū, Demoinas un Grand Rapidu apvienības, kādēļ var teikt, ka DV organizācija pilnā mērā iesaistījusies Gaŗezera turpmākās izveidošanas darbā. Gaŗezers arī DV saimei jau devis visai plašas iespējas pulcēties, sarīkot sanāksmes jaunatnei, organizēt šaušanas sacensības un veicināt organizācijas kopdarbu, vismaz ASV vidienes apvienībām.

Pie kopīgajiem lielākajiem panākumiem minama arī pērnā gadā uzsāktā ciešā sadarbība ar Kanadas DV organizāciju. „Ir tiesa," sacīja V. Hazners, „ka mums bijušas domstarpības gan mantas, gan nacionālo jautājumu ziņā, bet tās visumā jau nokārtotas, un lielie sadarbības plāni nākotnē aizēnojuši pagātnes ēnas. Rezultātā mēs ar lielu sirsnību šodien savā vidū varam sveikt kuplāko Kanadas DV delegāciju, kāda jebkad bijusi mūsu delegātu sapulcē, un tas ir labākais liecinājums, ka nākotnes darba ceļi ies pa gludākiem sadarbības līdzenumiem." (Ročestrā Kanadas DV saimi pārstāvēja zemes valdes priekšsēdis E. Krūka, viņa vietnieks J. Gailītis, Hamiltonas nodaļas priekšsēdis E Pulciņš, „Latvija Amerikā" atbildīgais redaktors A. Vinčels, vanadžu pr-ce M. Jonāne, vanadžu valdes sekretāre T. Gailīte, Hamiltonas kopas pr-ce N. Pulciņa, DVM redaktrise T. Krūka un vanadze A. Vinčele.)

ASV vanagu un vanadžu darbu ļoti atzinīgi novērtējusi organizācijas centrālā valde, piešķirot pērnā gadā 13 zelta nozīmju un 21 atzinības rakstu. ASV zemes valde par veikumiem apvienības

(Nobeigums 5. lpp.)

Rakstāmo protesta vēstuļu paraugteksti

Organizācija BATUN izstrādājusi tekstu paraugus protesta vēstulēm, kas sūtāmas Anglijas sūtnim Apvienotajās nācijās lordam Karadonam, Anglijas ministru prezidentam Vilsonam vai Anglijas vēstniekam ASV Dānam un augstajam komisāram Kanadā sēram Henrijam Lintotam atsavināmā Latvijas zelta lietā. Sniedzam mazu izlasi no šiem vēstuļu paraugtekstiem arī mūsu lasītāju vajadzībām, uzdodot arī minēto 4 angļu politiķu adreses. Atkarā no tā, kam domāts protesta vēstuli sūtīt, izvēlama piemērotākā uzruna no četrām zemāk minētajām. Vēstules ieteicams parakstīt ar pilnu priekšvārdu un uzvārdu, minot arī savu adresi.

H. E. The Rt. Hon. Lord Caradon
United Kingdom Mission to
the United Nations
845 Third Avenue
New York, N. Y. 10022

The Rt. Hon. Harold Wilson
Prime Minister
10 Downing Street
London, ENGLAND

H. E. Sir Henry Lintott
K. C. M. B.
High Commissioner to Canada
80 Elgin St. Ottawa 4.

H. E. Sir Patrick Dean
Ambassador to the United
States of America
3100 Massachusetts Avenue, N.W.
Washington, D. C.

Dear Sir:
Your Excellency:
Dear Lord Caradon:
Dear Mr. Wilson:

The world press has reported that British - Soviet financial and property claims and counterclaims will, in part, be settled from the Baltic States' assets, presently deposited in the Bank of England. I protest against this attempt of the government of the United Kingdom to dispose of the above-mentioned assets. Is it necessary to remind you that such an attempt is both dishonest and illegal?

Until Her Majesty's government declares that the Baltic deposits are safe in the vaults of the Bank of England, I will not purchase any British products, and encourage my friends and aquaintances to do likewise.

Very truly yours,
(paraksts)

☆

We protest against the Wilson-Kosygin agreements with regard to Baltic freedom and Baltic assets.

It seems that Great Britain has given herself the privilege to dispose of the Baltic deposits. What possible legal authorities could British Government quote to excuse these deals? Hitler and Stalin?

Truly,
(paraksts)

☆

I protest most vehemently Great Britain's breach of trust with regard to the Baltic nations: Estonia, Latvia and Lithuania.

Not only is Her Majesty's Government attempting to appropriate Baltic deposits in the Bank of England, but also it has abandoned the cause of freedom and independence of colonized and oppressed nations.

Such a stand is both appaling and despicable.

Sincerely,
(paraksts)

☆

I emphatically protest Great Britain's failure to take a strong stand in favor of Latvia's, Lithuania's and Estonia's right to independence during the Kosygin - Wilson negotiations in February.

I am shocked and angered by the apparent British intention to take over Baltic gold and other assets, deposited in the Bank of England, to settle their debts with the U. S. S. R.

In protest, I shall refrain from buying any British goods, and ask my friends to do the same.

Sincerely yours
(paraksts)

☆

Is the British Government aware of the damage which would result from the rumoured dishonourable deal with the Russians over the Baltic gold and will the Prime Minister take the first opportunity to publicly reaffirm that Her Majesty's Government wishes to see the restoration of free and independent national governments to Estonia, Latvia and Lithuania, in accordance with legality and in the spirit of the Atlantic Charter?

Truly yours,
(paraksts)

☆

Great Britain is one of the Great Powers. Why is she taking part in such a small and shabby deal with the Soviets as depriving the three Baltic nations of their freedom and their gold?

Truly
(paraksts)

☆

I protest the British - Soviet deal to take over the Baltic gold deposits which belong to the Baltic nations and not to Britain and the Soviet Union.

Sincerely,
(paraksts)

☆

With regard to the Kosygin-Wilson talks and the ensuing communique, I want to express my strongest disapproval. Clearly, the responsibility for compensation lies with the Soviet Union. Since it forcefully took over the Baltic States it is the cause for default of payments on the bonds. Equally clearly, neither the Soviet Union nor Britain has any legal right to the Baltic deposits in the Bank of England. We earnestly hope that the British Government will reconsider its decision and leave the funds inviolate.

Any other action would compromise Britain's reputation for honesty and financial integrity. Furthermore, it would not go unnoticed by the smaller countries who even now keep their reserves at the Bank of England.

Sincerely,
(paraksts)

☆

I was very upset to read of your deal with the Soviet Union. Have you not yet learned that any offer of a handshake will be turned into an arm twist by the Soviet Union? Has your cooperation as „allies" in the last war given you no indication of the trustworthiness of deals with the Soviet Union? And yet you are giving away to the Soviet Union that which is neither in your power to give away nor morally justified! Since when does the British Government have the right to dispose of Baltic gold? Since when does the Soviet Union's illegal annexation of the Baltic States give it the right to speak for the Baltic States? Since when has any kind of deal with the Soviet Union been to the advantage of any free country?

Once again the Soviet Union will have eroded one part of the free world and — — with the collaboration of Great Britain!

Yours truly,
(paraksts)

LATVIJA

37. N-RS. TREŠDIENA, 1967. G. 10. MAIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4. Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai inicāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PROTESTĒSIM, NESAMIERINĀSIMIES!

Lielbritanijas sūtņa Apvienotajās nācijās lorda Karadona atbilde uz BATUN iesniegumu nedrīkst mūs iemidzināt, tādēļ protestēsim skaļi visur un vienmēr, kā lietuvieši nenorima bez savas Viļņas. Angļu dzentlmenis kļuvis lielceļa laupītājs, kas izstiepj roku pēc tā, kas tam nepieder. Ir naīvi šajā rīcībā vainot tikai angļu valdību, kā teicis kāds lasītāja vēstules autors kādā latviešu laikrakstā. Anglijas valdību izvirzījusi angļu tauta, un laupītāju tieksmes tā parādījusi daudz un dažādos veidos un laikmetos. Lai še minēts mazs piemērs.

Otrs pasaules karš bija beidzies, Vācija kapitulējusi. Vācu karaspēks lielā nekārtībā plūda uz rietumiem, lai tikai izbēgtu no boļševiku nagiem. Arī mēs, latviešu karavīri, dažāda lieluma grupējumos un atsevišķi bijām viņu vidū. Libekas pievārtē man savu vienību izdevās sapulcināt diezgan kuplā skaitā, un mēs, par spīti nogurumam un necilvēcīgai „dauzīšanai" no gaisa ar dažāda veida ieročiem un bumbām, samērā braši ieslojojām pilsētā. Bet tad pēkšņi uz kāda ielas stūra mūs apturēja aptaukojies Viņas Majestātes seržants, atņēma atlikušos ieročus un pavēlēja uzrādīt mugursomu un kabatu saturu. Kabatas pulksteņi un dažas mazas spīdošas piemiņas lietiņas ieslidēja viņa kabatās, bet zeķes un veļas gabalus, kas vēl bija saglabājušies mūsu trūcīgajās karavīru mugursomās, viņš aizsvieda pūlī, kuru veidoja austrumtautu piederīgie, kas mūs apveltīja ne visai glaimojošiem saucieniem. Nav nozīmes tos atkārtot.

Tādēļ: cik gan līdzīgas šīs gleznas, tikai „ivani" papildus šādām angļu izrīcībām vēl laupīja, slepkavoja un izvaroja! Atliek tikai jautāt, kāda mums garantija, ka angļi kādu dienu neiedomājas atsavināt arī mūsu Anglijas tautiešu noguldījumus? Latvijas zelts ir Latvijas tautas īpašums, kuru nekādas valdības nedrīkst aizkart.

Valters Zirnītis, Grand Rapidos

☆

LIKUMIGIE MANTINIEKI NAV MEKLĒTI

Anglijas sūtņa Apvienotajās nācijās, lorda Karadona, atbilde uz BATUN protesta iesniegumu attieksmē uz britu centieniem piesavināties Latvijas zeltu un citiem nozīmīgiem jautājumiem ir šķidrs ielāps, šūts ar nestipriem diegiem. Nezinu uz kādiem noteikumiem Baltijas valstis nodevušas savu zeltu glabāšanā Anglijas (ne valsts) bankai, bet, ja Baltijas valstīm pašreiz uz kādu laiku nebūtu neviena atzīta reprezentanta, kuru Anglija uzskatītu par tiesīgu pārstāvēt Latvijas valsti, tas tomēr nedod Viņas Majestātes valdībai tiesības pievākt zeltu kā bezīpašnieka mantu. Nav dzirdēts, ka Viņas Majestātes valdība būtu ar starptautiskas tiesības starpniecību aicinājusi pieteikties mantas likumīgos mantiniekus vai arī kreditorus. Pašas Viņas Majestātes valdības pieņemti lēmumi šai starptautiskajā lietā taču neder, it seviški vēl, ja šī valdība uzsver, ka Baltijas valstis vēl arvien atzīst de jure, t.i. neatzīst to iekļaušanu Pad. savienībā de jure, bet tikai de facto. Te nu būtu uzsākams darbs mūsu juristiem.

V. Spornieks, Hamiltonā

☆

LATVIJAS ZELTA IZSAIMNIEKOŠANAS LIETĀ

Mūsu protesta vēstulēm galvenais šķērslis ir tas, ka Lielbritanijas valdības publicētais komunikē par Latvijas zelta izsaimniekošanu formulēts ļoti miglainā stilā. Tādēļ vispareizāk būtu sameklēt britu valdības opozicijas avīžu rakstus, kuros kaut kas konkrēti minēts par Latvijas zelta atsavināšanu, un tad, citējot šos opozicijas rakstus, prasīt Lielbritanijas valdībai, vai rakstītais atbilst patiesībai. Reizē ar to varētu izteikt sašutumu, ka Lielbritanija tik viegli un ātri pārdevusi savus un citu tautu brīvības principus.

Ilmārs Strauts, ASV

☆

KURP EJAM?

Jābrīnās par to, kas pēdējā laikā noticis ar pilsonisko sabiedrību un tās dzīves vadītājiem. ASV vēlas „celt saprašanās tiltus" uz Pad. savienību, ar kuru amerikāņiem faktiski jākaro Vietnamā. Bet daudzi pilsoņi ASV demonstrē un prasa, lai valdība izbeidz šo karu, citiem vārdiem — kapitulē komūnistu priekšā, ar to ļaujot viņiem paņemt visu Dienvidvietnamu un pēc tam visu pārējo Āziju un tās salas. Tad attaisnosies dažu komūnistu ceriņa, ka rietumnieki paši palīdzēs viņiem iekarot visu pasauli.

Ar ko gan izskaidrojama šāda pilsoņu pretimnākšana komūnistiem? Viņi paļaujas uz komūnistu aģitātoru apgalvojumiem, ka Pad. savienībā notiek lielas pārmaiņas, un cer saprasties un sadarboties ar šo plašo vergu valsti. Tādēļ arī ASV valdība cenšas „celt saprašanās tiltus", bet bagātnieki cer iedzīvoties tirdzniecībā ar Pad. savienību un tās satelītiem, kaut līdzšinējie piedzīvojumi un novērojumi liecina, ka Maskavas politikā nekādas pārmaiņas nav notikušas un preču apmaiņa amerikāņiem nekā nav devusi. ASV liberāļi rok kapu savai demokratijai un gatavo daudziem iedzīvotājiem cejlojumu uz auksto Sibiriju, kur jau miljoniem cilvēku gājuši bojā. Ar piekāpšanos daži ASV politiķi grib izpatikt komūnistiem, lai vēlēšanās gūtu panākumus un nodrošinātu ienesīgas vietas valsts dzīvē un popularitāti tautā. Tātad, personīgās intereses ņem pārsvaru pār tautas un valsts drošību un nākotni, nedomājot par iespējamu komūnistu uzkundzēšanos arī Amerikā.

Pašreizējais Kanadas ministru prezidents Pīrsons jau agrāk izteicies, ka labāk dzīvot komūnistu valstī nekā mirt. Diemžēl, grūti cerēt uz kaut cik normālu dzīvi komūnistu vadībā. Līdzšinējie piedzīvojumi visās komūnistu valstīs liecina pretējo: vairākās bijušie un pēdējā laika valstsvīri deportēti uz Sibiriju, kur nepanesamos dzīves apstākļos drīz aizgājuši bojā vai sagandējuši veselību. Vēl drūmāks liktenis piemeklējis daudzus uzņēmumu īpašniekus un vaditājus, kas atzīti par strādnieku izmantotājiem un nonāvēti. Arī daudziem lauku saimniecību īpašniekiem, kas iztikuši pat bez kalpiem, bijis jāpiedzīvo tāds pats liktenis. Naudas noguldījumi bankās un nekustamie īpašumi visi nacionālizēti, ģimenēm dzīvokļos atstāta viena telpa ar kopīgu vannas istabu un virtuvi. Pat partijas cilvēkiem nav daudz labāki dzīves apstākļi, izņemot veiklos spekulantus, kuriem arī bieži vien bijusi jāpiedzīvo likuma bardzība.

Tāda īsumā ir dzīve komūnistu paradīzē, kuru ASV un arī Kanadas pilsoņi sāk uzskatīt par tādu dzīves iekārtu, no kuras nav jāizvairās, bet gan jāatbalsta, lai tikai noturētos vēl kādu gadu labā pilsoniskā postenī, bet pēc tam, pielabinoties komūnistiem, sagaidītu viņu pateicību par pakalpojumiem. Velti cerēt! Līdz šim tās nav noticis, bet, kā jau minēts, turīgākie pilsoņi ir sagaidījuši necilvēcīgu atriebību, pie tam visbiežāk pilnīgi nepamatotu.

Ps., Londonā

LAIKRAKSTA
„LATVIJA AMERIKĀ"
atsevišķi numuri
dabūjami Toronto
latviešu veikalos.

JOHANS H. VIGMANS

Tulkojis Alfrēds Vinčels

(43. turpinājums)

Vienu dienu pēc 1950. gada Ziemsvētkiem zaudēju savus „kara noziedznieku" draugus, jo kāds virsnieks ar vienu seržantu mani nogādā uz cietumu Ļeņingradā. Kontrole līdz pat kailai miesai, procedūra pie frizieŗa un mazgāšanās pirtī beidzas kādā kamerā ar nejauki sastāvējušos gaisu. Tā ir pārblīvēta ar jaunām un vecām, pagrimušās un krietnām sejām, intelektuāliem un strādniekiem, — piecdesmit vīru mazajā telpā. Visi viņi jau notiesāti.

Vakarā grupa zēnu — jaunākie ir vienpadsmit, vecākie sešpadsmit gadu veci — notupstas kameras stūrī un kopīgi noskaita vakarlūgšanu. Viņi neļaujas traucējumiem. Tie ir gados jaunie poļu partizāni no Lembergas mežiem, kas savas tautas neapslāpējamajās brīvības ilgās padomju apspiedējiem izrādījuši pretestību. Viņi saņēmuši visi augstāko sodu — 25 gadus spaidu darbos. Nākošajā rītā dažus no viņiem izsauc transportam, jaunus poļus atved to vietā. Visi dodas ceļā priecīgi, domādami, ka Sibirijā vai vienalga, kurp tos aizvedīs, neaizies nožēlojamākā kārtā bojā kā šajā smirdīgajā un šaurajā caurumā. Es nevēlos ar kādu paskaidrojumu viņiem laupīt dūšu.

Pēc nedaudz brīvākā laika pēdējās nometnēs es tagad ciešu no saspiestības, lielās vaļējās mucas, kura ievietota kamerā 50 cilvēku vajadzībām un neganti smird, no vēdināšanas trūkuma un nemitīgās garlaicības, kuŗu īslaicīgi pārtrauc vienīgi dienišķais maizes gabals un kāpostu vira. Tādēļ jūtos priecīgs, ka jau trešajā dienā mani izsauc no kameras. Kopā ar vienpadsmit krieviem mani iegrūž aizrestotā smagā automašīnā un pēc īsa brauciena uz staciju pārlādē staļinskā. Tāpat kā pārējie, varu savā vietā tikko notupties, gulēšana nav iespējama. Pēc vairākām stundām, par spīti neērtajam kermeņa stāvoklim, tomēr iesnaužos. Kad atkal pamostos, pazuduši mani zābaki. Pavēršos uz visām pusēm, lai, varbūt, atklātu to pēdas. Bet ieslodzījuma biedri jūtas tikai manu kustību traucēti.

„Nē, mēs neesam tos redzējuši," viņi atbild, kad pavisam nevajadzīgi par pazudušajiem zābakiem apvaicājos.

Pēc trim dienām un divām naktīm mani izsauc vienu pašu. Stāvu ziemas aukstumā bez kāju apsegiem Gorkijas stacijā. Mani apavi turpina braucienu uz austrumiem. No turienes jau tie arī bija nākuši.

Pēc īsas uzturēšanās pilsētas cietumā mani nogādā Oranķijas nometnē, kuŗu jau pazīstu no 1943. gadā še pavadītā laika. Tagad te 600 vāciešu izcieš savu sodu kā kara noziedznieki.

Dažas stundas vēlāk barakā, kuŗā man ierādīta vieta, ierodas dežūrvirsnieks:

„Cik gadu tev vēl atlicis?"

„Esmu amnestēts."

„Labi, tad vari nākt līdz!"

Vārtu priekšā viņš mani nodod diviem seržantiem. Kopā ar viņiem iesēžos vieglās kamanās, kaukaziešu zirdziņš tūlīt uzsāk riksi. Saule, zilas debesis, apsnigušas egles, līdzens ceļš, jautrais zirga zvaniņš, kad lopiņš pārgalvīgi atmet galvu atpakaļ, un bezgalīgais tālums. Mani pārņem neapvaldāma prieka sajūta.

Kāda plaša kolchoza pagalmā braucēji zirgu aptur. Man kamanās jāieceļ sešas piena kannas. Viens no seržantiem paliek kolchozā, ar otru dodos atceļā. Mēs satiekam divas meitenes, kas manam pavadonim laipni uzsmaida:

„Nikolaj, ko tad tu te dari? Vai atbrauci pēc piena? Un kas tas tāds? Tavs draugs?"

Viņi plāpā un jokojas labu laiku. Es palieku sēžam kamanās un sāku pamazām salt. Te seržants parausta manas vatētās jakas piedurkni. Izlecu no kamanām un sekoju viņam uz kādu tuvumā esošu laika zoba sagrauztu mājiņu.

Vecs vīrs mums atver durvis.

„Te ir gūsteknis, kas grib mazliet sasildīties," paskaidro seržants un, pagriezies pret mani, piebilst: „Pēc stundas atkal ieradīšos pēc tevis."

Vecais vīrs kaut ko nomurmina, ko nesaprotu. Sekoju viņam istabā, kur man ziņkārīgi pretim raugās veca sieviete. Kādā istabas stūrī karājas ikonas. Pieeju tās apskatīt. Virs no kādas zemas lādes, kuŗa pilna drēbēm, izņem gabalu maizes un sniedz man. Pie tam abi vecie cilvēki neizskatās pēc tādiem, kuŗiem pašiem vienmēr pietiek ēdamā. Tad vecais uzsāk sarunu:

„Tu esi gūsteknis?"

„Jā. Kāda tev tur skaista ikona!"

„No kuŗas zemes tu esi?"

„Esmu holandietis."

„Par tādu zemi vēl nekā neesmu dzirdējis."

„Jā, Holande ir maza. Bet tā ir brīva zeme."

No avīžpapīra un machorkas viņš uztin sev cigareti un piedāvā abus arī man. Mēs aizsmēķējam.

„Kur tu pēdējā laikā biji?"

„Sibirijā."

„Sibirijā! Kādēļ tad tu tur atradies?"

„Kādēļ? Tādēļ, ka še cilvēkus moka netaisnība un nebrīvība."

Ilgāks klusums. Tad vecais vīrs dziļi nopūšas:

„Brīvi! Kādreiz agrāk mēs arī tādi bijām. Toreiz šis ciems bija pazīstama svētceļojumu vieta. Bet 1920. gada maijā virs klosteŗa uzvilka sarkano karogu ar āmuru un sirpi. Tā iemītniekus — 220 mūkus, no kuŗiem daudzus labi pazinu, aizveda nāves soda izpildīšanai. Gorkijas patriarchu pakāra kopā ar viņiem, tā līķis dienām ilgi karājās pie koka klosteŗa ieejas priekšā. Tad klosterī notika briesmīgas dzīres. Visu viņi aizstiepa prom: svētos tērpus, svētos traukus, svētās ikonas . . ."

Es klausos vecā vīra stāstā. Pēc vienas stundas seržants mani atkal aizved. Viņš ir noguris, bet runīgs. Visu ceļu viņš stāsta par savu saldo dārgumiņu.

Pēc divām dienām, kāda MVD virsnieka apsargātam, man atkal jādodas ceļā. Šoreiz pārmaiņas pēc braucu parastajā vilcienā kopā ar brīviem civiliedzīvotājiem kupejā, kuŗa man šķiet gandrīz luksurioza. Par šo pārmaiņu apiešanās veidā tikpat maz jēgas pārdomāt kā par gājienu uz staciju vakarā, ja vilciens atiet tikai nākošajā rītā.

Mani iespaidi Maskavas galvenajā stacijā, kur mums vairākas stundas jāgaida uz vilcienu brauciena turpinājumam, ir visai uztraucoši. Te redzama kādas Eiropas mētropoles dzīve, un šis fakts vien spēj radīt apmulsumu gūstekni. Krasā atšķirība starp dzīves standartu plašajos austrumu apgabalos, arī Krievijas Eiropas daļas ciematos un galvaspilsētu ir neiedomājama, vienkārši neaptverama. Vai krievi interesējas vienīgi par savām lielākajām pilsētām?

(Turpinājums sekos)

Emma Zaotiņa-Kalniņa

Komplicēts, be

ANSLAVA EGLIŠA K

Lasot laikrakstos iepriekšējos ziņojumus par Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa jauno iestudējumu „Jolanta Durbe", katrreiz ievērību saistīja atkārtotais pasvītrojums, ka tā ir patstāvīga Anšlava Egliša luga, tikai personas ņemtas no autora romāna „Malachita dievs". Apgalvojumā bija saskatāmas it kā bažas, vai tikai epizodā būs redzama luga, vai personas nebūs savos raksturos saspiestas saurā ielogā bez ticības plašuma un rakstura risināšanas skatuves dzīvīgumā. Tas varēja notikt ar „Malachita dievs" fragmentu, bet nenotika. Gleznieciības pēmieki un mākslinieki zina, ka glezna, novietota labā gaismā, izstaro savu īsto māksliniecisko devumu. Aiz krāsu, ēnu un gaismu technikas elpo vēl kas cits, ko tik viegli nevar vārdos pateikt.

Vašingtonas latviešu teātris „Jolantas Durbes" iestudējumā bija panācis rakstura zīmējumos un notikumos īsto, vajadzīgo izgaismojumu ar režisora O. Uršteina darbu. Kaut šaura viela, — iespējamam rezultātam bija tira, saskaņīga izrāde bez robiem un tukšuma brīžiem. Lugas darbība un raksturi bija likti režisora izgaismojumā tā, ka raksturu spilgtums nezuda, izņemot Filipa tēlu, kas lugā zaudējis savas daudzās krāsas par labu raitākai darbības norisei.

Ar režijas fantaziju vien šādās lugās nepietiek. Te režisoram jābūt arī psichologam-paidagogam, kas katru tēlotāju ved iecerētā radīšanas ceļā; bez tā — katram tēlotājam pleejot individuāli. Režisors savu darbu publikai sniedz retā tīrībā un bez tā sauktā „melnā darba" piejaukuma. Aktieŗu valodā sauktais „melnais darbs" pazudis zem mākslinieciskā seguma — iedzīvinājuma.

Jolanta Durbe ir viens no Anšlava Egliša dzīvākajiem, bet arī neparastākajiem sieviešu rakstuŗiem. Ir zināms visiem teātriniekiem, ka Anšlavs Eglītis dotajos raksturos katram tēlotājam var būt „lielais vienreizviens", ja aktieris grib savu lomu labi veikt. Jolanta ir vēl lielāks reizes rēķins: neparasts sievišķības iemiesojums aiz zinātnieces hipotezēm un teorijām, aiz kulīgā, nevīzīgā tārpa un biezā lauku sievas toņa.

Šī neparastā sieviete pēc pirmā acumirkla saskares ar dāmu elku Filipu zibenīgi iecirstos momentos pārvēršas, sāk pat brāvurēt ar savu novazāto kamzoli, spītīgi prasa pēc konjaka — ne glāzē, bet tasē... Savāda koķetērija, savāda sieviete. Ne velti Filips saka: „Pascinējoši", ne velti Anšlavam Eglītim radies reti komplicēts, bet skaists skatuves

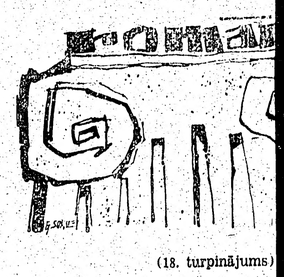

(18. turpinājums)

Bet viņš to bija veicis. Un tad, k
dās, tā bija paklausījusi un nov
gan būtu pieticis, ka viņš tai tur
liecību un teiktu: „Te, Rūsiņa,
lai atzīmes uzlabojas." Bet viņa
nājumam, un tad viņi bija sēdēju
runājuši par mūziku, un viņš tai
šā vairākas sava jaunā darba ta
ilga bija aizgājusi, viņš bija apsē
lā, kur tā sēdējusi, glāstījis po
balstus, uz kuŗiem tikko bija atra
un vairāk nekā stundu nekustēd
sapnojis. Telpā bija lēta pūdera s
zām viņš pie tās pierada un to
Tad viņš izgāja blakus istabā, br
lai atgriezies sajustu smaržu ti
sākumā. Kad sieva pārnāca, tā

— Kas te bijis?

— Rūsiņa. Pēc liecības, — G
runāt, cik vienaldzīgi spēdams.

— Kuŗā gada tirgū tā savas

Bet lai sieva teica, ko teikda
bija licies, ka tagad, sākot ar b
kāpa viņu dzīvokļa slieksni, telpa
bija iespīdējusi saule.

Sieva virtuvē darbu bija nobe
pašas šūto cību soļi — sieva ne
uzvilkt kājās, kā nācās: papēdis
malas. Viņš nevarēja saprast, kā

Emma Znotiņa-Kalniņa

Komplicēts, bet skaists sievietes tēls

ANŠLAVA EGLĪŠA KOMĒDIJA „JOLANTA DURBE" TORONTO

Lasot laikrakstos iepriekšējos ziņojumus par Amerikas latviešu teātra Vašingtonas ansambļa jaunō iestudējumu „Jolanta Durbe", katrreiz ievērību saistīja atkārtotais pasvītrojums, ka tā ir patstāvīga Anšlava Eglīša luga, tikai personas ņemtas no autora romāna „Malachita dievs". Apgalvojumā bija saskatāmas it kā bažas, vai tikai epizodā būs redzama luga, vai personas nebūs savos raksturos saspiestas šaurā ielogā bez rīcības plašuma un rakstura risināšanas skatuves dzīvīgumā. Tas varēja notikt ar „Malachita dievs" fragmentu, bet nenotika. Glezniecības pētnieki un mākslinieki zina, ka glezna, novietota labā gaismā, izstaro savu īsto māksliniecisko devumu. Aiz krāsu, ēnu un gaismu technikas elpo vēl kas cits, ko tik viegli nevar vārdos pateikt.

Vašingtonas latviešu teātris „Jolantas Durbes" iestudējumā bija panācis raksturu zīmējumos un notikumos īsto, vajadzīgo izgaismojumu ar režisora O. Uršteina darbu. Kaut šaura viela, — iespējamam rezultātam bija tīra, saskanīga izrāde bez robiem un tukšuma brīžiem. Lugas darbība un raksturi bija likti režisora izgaismojumā tā, ka raksturu spilgtums nezuda, izņemot Filipa tēlu, kas lugā zaudējis savas daudzās krāsas par labu raitākai darbības norisei.

Ar režijas fantaziju vien šādās lugās nepietiek. Te režisoram jābūt arī psichologam-paidagogam, kas katru tēlotāju ved iecerētā radīšanas ceļā; bez tā — katram tēlotājam pieejot individuāli. Režisors savu darbu publikai sniedz retā tīrībā un bez tā sauktā „melnā darba" piejaukuma. Aktieru valodā sauktais „melnais darbs" pazudis zem mākslinieciskā seguma — iedzīvinājuma.

Jolanta Durbe ir viens no Anšlava Eglīša dzīvākajiem, bet arī neparastākajiem sieviešu raksturiem. Ir zināms visiem teātriniekiem, ka Anšlavs Eglītis dotajos raksturos katram tēlotājam var būt „lielais vienreizviens", ja aktieris grib savu lomu labi veikt. Jolanta ir vēl lielāks reizes rēķins: neparasts sievišķības iemiesojums aiz zinātnieces hipotēzēm un teorijām, aiz kulīgā, nevīžīgā tārpa un biezā lauku sievas toņa.

Šī neparastā sieviete pēc pirmā acumirkla saskares ar dāmu elku Filipu zibenīgi iecirstos momentos pārvēršas, sāk pat bravūrēt ar savu novazāto kamzoli, spītīgi prasa pēc konjaka — ne glāzē, bet tasē... Savāda koketērija, savāda sieviete. Ne velti Filips saka: „Fascinējoši", ne velti Anšlavam Eglītim radies reti komplicēts, bet skaists skatuves tēls. Tikpat pārsteidzoša un mainīga ir Jolantas neapzinīgā pārtapšana un aizkustinoši sievišķīgs mulsums, pašai to mēmi konstatējot.

Hilda Prince reti tēlojusi raksturlomas. Aktrisei ir bijība pret savu teātra darbu, pievienota arī paškontrole. Šai paškontrolei ne reti sekojušas šaubas. Visas šīs īpašības tēlotāja vedusi sev līdzi kā neatņemamas pavadones, kuras viņai ar laiku kļuvušas vērtīgas un neaizstājamas draudzenes. Mēmās pavadones, varbūt, pēc Jolantas Durbes lomas H. Princei pateiks vērtējumu: māksliniece.

Cilvēki, kā Mintauts Durbe (Osvalds Uršteins), dzīvē sastopami bieži, bet tos tikpat kā neredz. Režisors atkal šai savai gleznai licis gaismas īstajās vietās. Kādreizējais lauku puisis, tagad vēstures lektors augstskolā, Uršteina veidojumā nepārprotami un neatdarināmi parādās kā īsts dzīves mākslinieks, kas tiek kaut lēni, bet tālu gan dzīvē, gan darbā. Klusinātā gaitā, nepaceļot balsi, bez puteklīša uz pleca gludajā, nevainojamā tērpā Mintauts slīd pa diezgan sarežģīto notikumu grumbuļiem. Piedāvādams dažādus gardumus profesoram, viņš viszinīgi smīn, zinādams, ka profesors, savas pārgudrības kulstīdams, nemaz nesamanīs, ko tam sniedz... Viszinība, slēpta aiz gudras, pēc plāna un atmiņām izkalkulētas teorijas, ir Mintauta spēks. Gludais slīdējums lomā nesatricināts paliek arī saspēlē ar prof. Kubulnieku (Kārlis Ģērmanis). Kaut Kubulnieka raksturs monstrozi tiecas tipā ar plašiem bieziem vēzieniem, K. Ģērmanis ne mirkli nepadodas šiem vēzieniem, iekļaudamies ansamblī ar spēcīgu, bet noapaļotu spēli. K. Ģērmanis, ilgi neredzēts lomā, saistīja acis un uzmanību ar savu uznākšanu un aiziešanu, un grūti, viņam uz skatuves esot, bija piesaistīt uzmanību citiem.

Filips Rīts (Olģerts Parnecкis) solīdā spēlē šai lugā bija atstāts tikai kā Ērkšķrozītes princis modinātājs, kaut ne banālā nozīmē. Īsajās ainās viņam varēja noticēt, ka gandrīz, gandrīz — varētu tam brauk līdzi... Arī Jolanta ar visām savām grāmatu kaudzēm.

Autors kopš gariem gadiem un ne vienā vien savā darbā rādījis spēcīgus pusaudžu tēlus. Kaut uz skatuves redzētie varenībā nesniedzas līdz viņa „Līgavu mednieku" Imaliņam un DP nometņu laika romāna „Laimīgie" krāšņajam Egilam Šķinējam, Anšlava Eglīša pusaudžiem tomēr ir šarms arī kā skatuves tēliem.

Pusaudzi Hopi tēlo Anda Uršteina. Viņai ir dzirdi skanīga balss. Par spīti spilgti tērptajai meitenei, kaut kur no tālienes dzirdam Blaumaņa Līziņu Roplaiņa pagalmā sakām: „Miku, jel pirmo danci man apsoli..." Valšķīgā nekauņa Hope, kas dēkas dēļ ar mieru skriet caur uguni, ir savādi sveša mīlīgajai tēlotājai. Gracioza un lokana dejā, viņa nevar apslēpt, ka visu vajadzīgo skatuvē veic ar pūlēm. Andai Uršteinai tieša vienkāršība valodā ir manta, par kuru to var apskaust aktieri ar garu skatuves pieredzi.

Jauns un neredzēts, pirmo reizi lielā lomā ir Jānis Ozoliņš. Viņš tēlo Filipa Rīta dēlu Argodu. Vienatnē cirzdams un kaldams savu tērauda skulptūru, Argods dzied. Aprauti, skarbiem grūdieniem savā nodabā dziesma pasaka, ka pagrūtā loma ir tikais viens cirtiens spēcīgajam jauneklim. Pirmais. Bet drošs un labs. Kā gan lai arī nebūtu labs? Jānis Ozoliņš 29. aprīļa izrādē Toronto sagaidīja savu 18. dzimšanas dienu. Daudz laimes, Jāni Ozoliņ, mēs gribam tevi vēl redzēt uz skatuves!

Vēl gribas satikt dekorātori Annu Annusu-Hagenu, kas atvedusi izrādei Vakareiropas teātros sen lietoto un jau Latvijas teātros redzēto grozāmās skatuves principu. Dekorātore asprātīgā un lietpratīgā pielietojumā liek divos grozījumos dekorācijas, bet skatuves centru atstāj neskartu. Jauninājums ir nesamaksājams ceļojošajiem ansambļiem, un tādēļ arī dekorātorei gribas teikt: daudz laimes!

Kultūras chronika

Latvijas PEN klubam, kura centrālās valdes sēdeklis ir Stokholmā, rakstveida vēlēšanās turpmākajiem 2 darbības gadiem izraudzīta jauna valde. No 52 kluba biedriem, kas dzīvo Zviedrijā, Anglijā, Vācijā, Austrijā, Šveicē, ASV un Kanadā, vēlēšanās piedalījušies 45. Par valdes priekšsēdi ievēlēts Mārtiņš Zīverts, bet par valdes locekļiem saskaņā ar vēlēšanu instrukcijas noteikumiem — Fricis Dziesma, Andrejs Irbe, Arturs Strautmanis un Roberts Legzdiņš. Kopā ar ilggadējo priekšsēdi Aleksandru Plensneru, kas vairs nekandidēja, no valdes aiziet priekšsēža vietnieks Jānis Rudzītis un ģenerālsekretāre Milda Salnā.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Eglons Lūkins „Meditācija par Fēliksu Mendelsonu - Bartoldiju", izdevis J. Šķirmanta apgāds 1967. gadā, 96 lpp.

Indra Gubiņa

PRET SAULI

Mana balta māmuliņa —

Vai aiz gaismas, aiz saules,
Kuŗa lejas pār tevi
Istabā tīrā caur logu,
Vai aiz sirmajiem matiem,
Vai baltās aubes,
Kas visu mūžu valkāta ar godu?

Mani baltu audzināj' —

Ar mīļiem vārdiem, ar glāstu,
Baltas lentes iepina bizēs,
Baltus palagus pārklāja gultai,
Svētku zeķītes adīja baltas,
Baltus ceļus rādīja dzīvē.

Apvilkusi baltu kreklu —

Ai bērnības krekliņi mani,
Krāsainiem rakstiņiem šūti,
Lietus ūdenī skaloti mīksti,
Ar vēja un ziedu smaržu,
Ar pasaku jaukumu!

Iecel mani saulītē —

Cauri gadiem un vietām,
Cauri negaisiem, cīņām,
Iecel mani kā paiju
Dzīves saulainā pusē.
Kaut es nepagurtu pati
Turēt seju pret sauli!

Džiņdžiņas krustmāte brauc pie mums!

MARGARITAI KOVAĻEVSKAI POŠOTIES UZ KANADU

Neatceros vairs, kad ar viņu iepazinos un kur tas notika: Vācijā, Anglijā vai kādā citā zemē. Liekas tomēr, tam vajadzēja būt Eiropā.

Kad ieraudzīju smaidīgās sēnes, cēlos gliemežus un citas jaukas radības, uzreiz pazinu viņu. Jo — vai vēl kādai bija tik laba sirds kā viņai? Vai vēl cita kāda prata tik laipni sarunāties ar visiem kā viņa, Džiņdžiņas „krustmāte"?

Paskataities uz Dacīti! Meitēns, liekas, tikko iekritis pasaulē kā brīnumu pasakā. Viss viņas acīm šķiet tik neredzēts, jauks, tik burvīgs un noslēpumu pilns . . .

Paraugaities uz ganu zēnu! Lielu platmali galvā viņš izskatās maziņš un sīks, bet — vai viņš nepazīst pasauli, kas kustas, dzīvo un aug ap viņa mājām?...

Beidzot — apbrīnojiet Džiņdžiņu! Šķelmīgi lepna par to, ka ir čigānu skaistule, ka viņai kupli un krāsaini lindraki, ka daudz rotu un bārkstains lakats, ka māk zīlēt ar kārtīm un, tāpat kā vecmāte, prot ievilkt no pīpes pa dūmam...

Pirmo reizi Džiņdžiņu tuvumā ieraudzīju kādas Vašingtonas dāmas „mazās māsiņas" mājā, tepat mūsu pilsētā Toronto. „Kas Džiņdžiņai par krāšņiem brunčiem!" es iesaucos un sajutu, ka manī noraudzījās vairāki mājas ļaužu acu pāri, viņas pašas arī. Man likās, ka esmu izteicies par maz, tādēļ steidzīgi piebildu: „Un cik viņa ir skaista!"

Pagāja daži gadi, un manās rokās nokļuva grāmata par „posta puķi" Mariju. Tā bija viņas, Džiņdžiņas „krustmātes", grāmata. Daudzi to lasīja un priecājās, tāpat kā es.

Un tad kādu dienu viņa pati ieradās Toronto ar sēnēm, ganiņiem, Dacīti un — Džiņdžiņu...

No tā laika Džiņdžiņa dzīvo arī pie manis. —

Nu atkal pienākusi ziņa, ka „krustmāte" pošas ciemos. Uz kurieni? — Nu, protams, uz mūsu pilsētu, uz Toronto. Šoreiz viena pati. Lai pavērotu Kanadas sēnes un gliemežus? Var jau būt. Laikam arī, lai uzrakstītu vairāk par „posta puķi" Mariju...

Draugiem atkal kaut kas jauns gaidāms.

Tādēļ: sveiciens un — labas sekmes! **Valdis Silavs**

Dr. P. Vasariņš

Vērtīgs žurnāls ar starptautisku nozīmi

„MARE BALTICUM", OSTSEE-GESELLSCHAFT HAMBURGĀ IZDEVUMS, 1966. GADA 2. UN 3./4. BURTNICA

Vērojot baltiešu tautu atsevišķos pasākumus trimdā, nāk prātā fābula par vezuma vilcējiem — dažādiem dzīvniekiem, kas katrs velk uz savu pusi ar vislielāko piepūli, vezumam nemaz nekustoties. Par spīti savstarpēju apsveikumu izmaiņai valstssvētkos, faktiskā sadarbība bijusi ierobežota — daži kopīgi periodiski izdevumi pagātnē ar īsāku vai garāku mūžu un jaunā cīņas organizācija BATUN Ņujorkā.

Ap biedrību Mare Balticum (Ostseegesellschaft) apvienojusies grupa zinātnieku un publicistu no zviedru, vācu, dāņu un baltiešu aprindām. Kopš 1966. gada tā izdod rakstu krājumu, veltītu kultūrāliem, zinātniskiem un politiskiem jautājumiem. Redakcijā piedalās pazīstamais baltiešu draugs — zviedru profesors Birgers Nērmans. Vācu redaktors prof. Jahanness Pauls bijis savā laikā vēstures profesors Herdera institūtā Rīgā, pēc kaŗa pavadījis 10 gadu gūstekņu nometnēs — tātad, labi informēts par mūsu problēmām. Latviešus redakcijā pārstāv maģistrs A. Landsmanis. Rakstu krājums ir nevainojamā techniskā izpildījumā, ar daudzām interesantām ilustrācijām. Lielākā daļa rakstu vācu un angļu valodā, ar kopsavilkumiem zviedriski vai vāciski. Redakcijas adrese: Mare Balticum, 2 Hamburg 13, Johnsallee 14, West-Germany.

1966. gada 2. burtnīcu ievada raksts par zviedru bīskapu Zēderblūmu un viņa centienus luterāņu baznīcas stiprināšanā un vienošanā, liekot arī pamatus vēlāk dibinātajai pasaules baznīcu apvienībai. Pieminēts, ka Zēderblūms iesvētīja amatā pirmo latviešu bīskapu.

Birgera Nērmana raksts par Andreju Eglīti piemin viņa dzejoļu izdevumu vācu tulkojumā 1964. gadā (Gebt mir einen anderen Himmel) un apzīmē par izcilu lirisku un patriotisku dzeju. Iejūtīgajam dzejas raksturojumam seko 8 dzejoļi un Oskara Norīša zīmētais portrets.

Politiski ievirzītu lasītāju interesēs raksts par pierobežas joslām, kuŗās parādās tautu draudzīgās kopdzīves iespējas. Autors prof. J. Pauls proponē no lielvalstīm atdalītu pašpārvaldes sistēmu — līdzīgu neitrālajai joslai, lai novērstu sīkas sadursmes un starptautiskus saspīlējumu. Bez šiem rakstiem žurnālā sniegts apskats par Vācijas ārpolitiku, sāpīgo Polijas jautājumu, kā arī bagātīga Baltijas notikumu chronika un recenzijas par grāmatām.

1966. gada 3./4. burtnīcā publicēta vācu valstsvīra P. Nāma runa par ultrānacionālisma sekām un nepieciešamību pāri politiskajām domstarpībām saskatīt un veicināt kultūras saites. Sevišķi pieminēta bēgļu problēma un viņu psīchiskās ciešanas.

G. Lidstroma raksts par vēstures un ģeografijas mācībām apskata dažādās mācības grāmatas. UNESCO konferencē par šo tematu 1966. gadā piedalījās arī Pad. savienība, pieminot 1940. gada vēstures notikumus — bažu ierīkošanu Baltijas valstīs, attaisnojot tās ar sagaidāmo Vācijas uzbrukumu. Būtu bijis labi, ja blakus padomju runasvīriem šai konferencē būtu varējuši piedalīties arī brīvo latviešu pārstāvji.

Prof. A. Spekkes raksts par Baltijas dzintaru senlaikos parāda senvalstu lomu agrākajā dzintara tirdzniecībā. Par šo laiku saglabājušās tikai fragmentāras liecības. Par dzintaru no archaiologa viedokļa raksta Dr. V. Ginters. Vairāki citi raksti iztirzā saimnieciskus un vēsturiskus jautājumus Baltijas jūras telpā. Grāmatu apskatā, starp citu, atsaucīgi vērtēta Baltijas Institūta V gadagrāmata.

„Māre Balticum" ir žurnāls, kuŗa mērķis padziļināt Baltijas tautu draudzību un veicināt kultūras vērtību apmaiņu. Ar Zviedrijas un Vācijas piedalīšanos iespējama nākotnes Baltijas valstu iesaistīšana Eiropas interešu sfaīrā. Ziemeļamerikas latviešu organizācijas visu enerģiju veltījušas ASV valdības un Apvienoto nāciju ietekmēšanai. „Mare Balticum" rāda arī citas iespējas iegūt draugus un atbalstītājus mūsu brīvības centieniem.

Latviešu nacionālais fonds Skandinavijā ir viens no mūsu cīņas posteņiem, bet būtu jājautā, cik aktīvi caurmēra šejienes latvietis to atbalsta. Kā vērtīgs informācijas un propagandas līdzeklis gaidāms nākošais LNF kapitālizdevums „Latvia — Country and People."

Jānožēlo, ka neiespējama kļuvusi iecerētā Andreja Eglīša viesošanās Kanadā, jo viņš būtu varējis tuvāk informēt latviešu sabiedrību par vecamo darbu un, varbūt, pamodināt tos, kuŗiem Baltijas problēmas liekas palikušas tālā pagātnē.

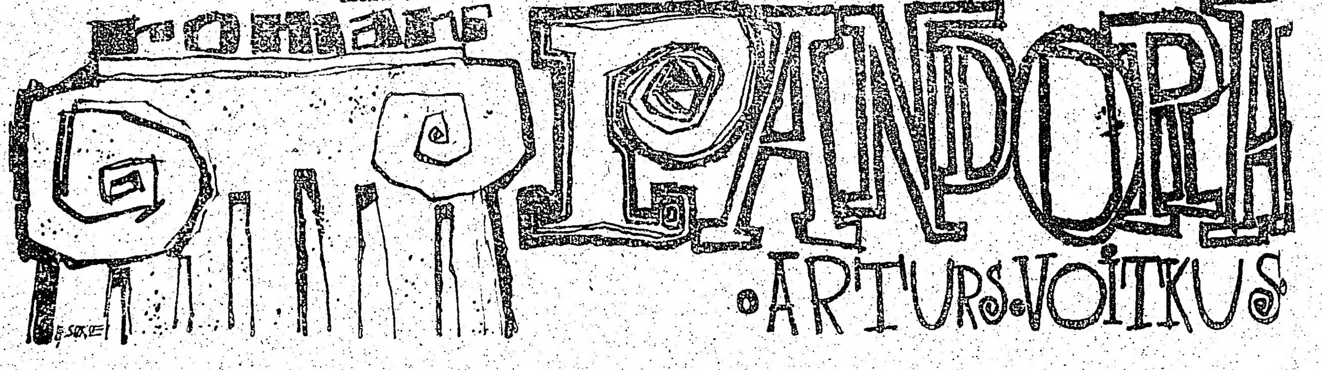

(18. turpinājums)

Bet viņš to bija veicis. Un tad, kad meitene ieradās, tā bija paklausījusi un novilkusi mēteli, lai gan būtu pieticis, ka viņš tai turpat gaitenī iedotu liecību un teiktu: „Te, Rūsiņa, ņemiet; gādājiet, lai atzīmes uzlabojas." Bet viņa paklausīja tā aicinājumam, un tad viņi bija sēdējuši šai pašā istabā, runājuši par mūziku, un viņš tai bija spēlējis priekšā vairākas sava jaunā darba taktis. Un tad, kad Ilga bija aizgājusi, viņš bija apsēdies tai pašā krēslā, kur tā sēdējusi, glāstījis popētā krēsla roku balstus, uz kuŗiem tikko bija atradušās Ilgas rokas, un vairāk nekā stundu nekustēdamies sēdējis un sapņojis. Telpā bija lēta pūdera smarža, bet pamazām viņš pie tās pierada un to vairs nemanīja. Tad viņš izgāja blakus istabā, brīdi tur uzkavējās, lai atgriezies sajustu smaržu tikpat intensīvi kā sākumā. Kad sieva pārnāca, tā uzreiz jautāja:

— Kas te bijis?

— Rūsiņa. Pēc liecības, — Gulbis bija centies runāt, cik vienaldzīgi spēdams.

— Kuŗā gada tirgū tā savas smaržas pērk?

Bet lai sieva teica, ko teikdama, viņam pašam bija licies, ka tagad, sākot ar brīdi, kad Ilga pārkāpa viņu dzīvokļa slieksni, telpa bija iesvētīta. Te bija iespīdējusi saule.

Sieva virtuvē darbu bija nobeigusi. Nošvīkstēja pašas šūto čību soļi — sieva nekad nevīžoja čības uzvilkt kājās, kā nācās: papēdis vienmēr nomina malas. Viņš nevarēja saprast, kā tas nācās, ka sieva gan pedantiski kārtīgi kopa un tīrīja dzīvokli, bet pati ģērbās ļoti nevīžīgi.

Bet skolā jau varēja vērot to pašu. Tur bija meitenes, kam burtnīcas un grāmatas bija nevainojamā kārtībā un kas mācījās uz piecniekiem, bet pašas vienmēr izskatījās, it kā visām drānām gulējušas. Un viņām blakus bija citas, vienmēr tīras un koptas — glīti sukātiem matiem, spodrinātām kurpēm, mirdzoši baltām apkaklītēm. Tās bija patīkami uzskatīt un mācīt, kaut arī viņu sekmes ne vienmēr atbilda ārējam izskatam.

Un atkal Gulbja satraukto smadzeņu ekrānā parādījās Ilgas attēls — svaigā, smaidošā seja, lielos kuplos viļņos krītošie melnie mati, zelta važiņā iekārtais krustiņš, kas atdusējās tieši tur, kur sākās abi maigie izciļņi, un tumšās, gandrīz melnās acis.

— Es šodien biju pie Dr. Lāča, — sieva apsēdās krēslā pie loga.

Pirmajā brīdī Gulbis neattapās.

— Pie Lāča? Ko tur?

— Es jau tev vakar teicu.

Pareizi! Sieva jau nedēļām bija sūdzējusies par sāpēm. Vakar vakarā, lai izbēgtu liekām runām, viņš pats bija ieteicis uzmeklēt ārstu.

— Nu — un? — Gulbis mēģināja izrādīt interesi.

— Jāoperē. Viņš bīstas, ka varētu būt . . . ļaundabīgs . . .

— Muļķības! — Gulbis juta, ka galvā saskrien asinis. — Skaidras blēņas! Labāk aizej vēl pie kāda ārsta. Pie cita. Lācis ir chirurgs, un chirurgi ir vienmēr par griešanu.

— Viņš teica, lai nekavējas.

— Nedēļa agrāk vai vēlāk — kāda tur nozīme?

Bet Gulbis labi zināja, ko nozīmēja novilcināt operāciju. Tas dažreiz varēja nozīmēt starpību starp dzīvību un nāvi. Naktī, dzirdot sievu sev blakus miegā elpojam, Gulbis nespēja aizvērt acis. Viņš cīnījās pats ar sevi un centās aiztriekt nelāgās domas, bet lai kā pūlējās, netika vaļā no pirmajā mirklī uzplaiksnījušās idejas: ja kļūtu brīvs . . . ja viņš atkal kļūtu brīvs . . .

Viņš negribēja sev atzīties, bet atbilde mācās virsū pati no sevis: tad brīvs kļūtu ceļš arī tai, kas tagad valdīja viņa domas.

***

Krišjānis Rūsiņš nolika šķūnītī lāpstu, nosita no zābakiem zemi un iegāja virtuvē. Bija kļuvis par tumšu; dobju sagatavošanu vajadzēja atlikt uz rītu.

— Nepabeidzi? — Alma Rūsiņa noņēma no pavarda kartupeļu katlu un pārskrēja pāri virtuvei pie izlietnes nokāst. Belti garaiņi kāpa gar kailajiem dilbiem un svilināja. Viņa pūta dvašu, lai papie izlietnes nokāst. Balti garaiņi kāpa gar kailasaturu, viņa to atlika atpakaļ uz pavarda nosusināties.

— Nepaspēju. Rīt jau arī vēl diena. Kur meitene?

— Aizgāja ar Moniku. — Tad, it kā taisnodamās, piemetināja: — Lai izvēdina galvas. Visu laiku mācīties vien nevar.

Rūsiņš bija noāvis dārza zābakus un ar skalu attīrīja pielipušo mālu.

— Es bīstos, ka viņa skolu nebeigs. Visas tās brūtgānu lietas . . . un nemācās . . .

— Kas tur nu par brūtgānu lietām! Kas Uldis vai Arveds par brūtgāniem? Vai Cimbulis! Skolas biedri!

— Es nerunāju par tiem. Bet te ir kāds cits, kas jau bieži redzēts.

— Turtuliņš?

— Jā, Turtuliņš. Un tas ir nopietns cilvēks. Māja, veikals, nauda — viss. Un Ilga pārvēršas katru reizi, kad ar to kopā — smaida un runā, kā medus maizi laizīdama. Tur aklam jābūt, lai neredzētu, ka meitēns iekēries. Un trakākais, ka tas notiek tādā laikā, kad galvai jābūt skaidrai mācībām.

Zvanīja tālrunis. Krišjānis Rūsiņš nolika stulmeni uz malkas grēdas virtuves kaktā un iegāja istabā.

— Jā?

— Vai — ē — Ilgas jaunkundze mājās?

— Nē, nav. Kas runā?

— Te Turtuliņš. Vai — ē — viņa uz ilgu?

— Nezinu. — Rūsiņš strupi atmeta. Ja tas cilvēks vēl tagad nepratās, tad tiešām būs taisnība tiem, kas, par Turtuliņu runājot, vīpsnāja.

— Ak tā . . . Nu jā, tad jau . . . tad jau — ē — sveiki . . .

— Sveiki. — Rūsiņš nolika klausuli un trīs reizes nikni samala tālruņa zvana kloķi. Atgriezies virtuvē, viņš smagi apsēdās pie galda.

— Es varu derēt, ka tas tagad spruks uz Lielo ielu, — Krišjānis Rūsiņš teica sievai. — Kā tāda sērga.

— Ko tu kasies? Būtu labāk priecājies, ka meitai piekrišana. Un kas vainas Turtuliņam? Pats teici — māja, veikals, nauda. Ko tu vēl gribi?

— Lai meitene nobeidz skolu. Un lai studē. Pēdējā liecība jau nebija nekāda labā, tad nāca slimošana, bet tagad, kad būtu jāsaņemas, tad tāds te maisās pa vidu un nelaiž pie darba.

(Turpinājums sekos)

Montreālā dziedās 10 koŗu dalībnieki

Pasaules izstāde Montreālā nu jau divas nedēļas atvērta apmeklētāju miljoniem, katru dienu bezgalīgas interesentu straumes plūst uz Expo 67 laukumu apbrīnot tur redzamās atrakcijas, baudīt starptautisku mākslu, papriecāties un, protams, padomāt arī par veikaliem. Jau tagad var teikt, ka izstāde gūst lielākus panākumus un piekrišanu nekā rīkotāji bija iedrošinājušies cerēt.

Arī latviešu dienu rīcības komiteja dara visu iespējamo, lai šai starptautiskajā forumā nepaliktu aizmirsts Latvijas vārds. Latviešu uzvedums izstādes ietvaros oficiāli apzīmēts par Latvian Rendez-vous Day. Rīcības komiteja izstrādājusi šādu sarīkojumu plānu latviešu dienām:

Piektdien, 19. maijā, plkst. 9.30 rītā sāksies latviešu apmeklētāju reģistrēšana Latviešu namā (2372 Hampton Ave., tālr. 481—7978), kas ilgs līdz pusnaktij. Turpat saņemama arī visa nepieciešamā informācija.

Sestdien, 20. maijā, plkst. 10 rītā atklās mākslinieku vienības Latvis gleznu izstādi Gemstu galerijā (5380 Sherbrooke St. W.), bet laikā no plkst. 1—5.30 pēcpusdienā notiks latviešu apvienotā koŗa koncerts un tautas deju uzvedums pasaules izstādes novietojumā. Plkst. 8 vakarā sāksies svētku balle Victoria Hall telpās (4526 Sherbrooke St. W.).

Svētdien, 21. maijā, plkst. 9 rītā notiks tenisa sacensība starp Toronto un Montrealas latviešu vienībām (Somerled un Hampton aveniju krustojumā, N. D. G.), plkst. 10 rītā sāksies rakstnieku rīts Paidagoģiskajā institūta aulā (4873 Westmount Ave., Westmount), plkst. 3 pēcpusdienā svētku dievkalpojums ar apvienotā vīru koŗa piedalīšanos Trinity Memorial baznīcā (5220 Sherbrooke St. W.), bet plkst. 8 vakarā Salle Claude Champagne telpās (220 Bellingham Road, Outremont) notiks svētku koncerts.

Latviešu dienu sarīkojumos dziedās Konektiketas koris Rota (diriģents Valdis Aldiņš), Hamiltonas latviešu biedrības koris (Imants Sakss), Bostonas koris Līga (Jānis Austrums), DV Sv. Katrīnu nodaļas vanadžu ansamblis Senatne (Ludmila Albertiņa), Toronto Sv. Jāņa dr. koris (Jānis Baruss), Londonas jauktais koris (Elfrīda Karlsone-Bērziņa), Toronto Sv. Andreja draudzes koris (Arvīds Purvs), Toronto Dainas koris (Jānis Pālens), vīru koris Viesturs (Jānis Baruss, Imants Sakss un Viktors Rundāns) un Montrealas vīru koris Junda (Daumants Vītols).

Tautas deju uzvedumam pieteikts Toronto latviešu biedrības Diždancis ar mazo dejotāju Diždancīti (vadītājs Zigurds Miezītis), Ņujorkas latviešu skautu un gaidu tautas deju kopa Trejdeksnis (Z. Gaujenieks), Hamiltonas jaunatnes pulciņa deju kopa Rota (Laimdota Morusa), Filadelfijas jaunatnes pulciņa deju kopa Dzirkstele (A. Greize), Montrealas deju kopa Ačkups (P. Zilkalns) un Montrealas latviešu skolas dejotāju grupa (K. Deksnis).

Tautieši lūgti pasteigties ar ieejas karšu pasūtinājumiem atsevišķiem latviešu dienu sarīkojumiem, rakstot R. Brāzmam – 2372 Hampton Ave., Montreal 28, Qe., Canada. Ieejas kartes koncertā maksā 4 dol. un rakstnieku rītā 2 dol. (abos sarīkojumos studentiem un skolēniem puscena), bet svētku ballē 4 dol.

Latviešu dienu rīcības komiteja, runājot sava priekšsēža B. Innusa vārdiem, aicina: „Parādīsim Kanadai un pārējai pasaulei, ka — kaut mūsu skaits nav liels — mūsu gars un nacionālais spēks nav iznīcis garajos trimdas gados un ka esam spējīgi pastāvēt kā nacionāla vienība. Tādēļ uz redzēšanos latviešu dienās 20. un 21. maijā Montreālā!"

Kr. O.

Toronto koŗu dalībnieki diriģenta Arvīda Purva vadībā čakli gatavojas kopkoŗu koncertam latviešu dienās Montreālā. Foto: J. Ligers

Sveicam
JŪLIJU ATKAUĶI
50 gadu šūpļa svētkos!
DV Toronto saime

Krietna latvieša 90 mūža gadi

Torontietis Arturs Ezergailis šajās dienās atskatās uz 90 aizvadītiem dzīves gadiem. Dzimis 1877. gada 11. maijā Skujenes Lodes draudzē kā saimnieka dēls, viņš pēc pamatizglītības iegūšanas devās uz Krieviju turpināt izglītību Tveras guberņas ķīmiski techniskajā skolā, kur specializējās spirta rūpniecībā, pēc mācību pabeigšanas strādājot savā speciālitātē Krievijas centrālajos apgabalos un Sibirijā.

Arturs Ezergailis

Sākoties pirmajam pasaules kaŗam, A. Ezergaili iesauca armijā. Pēc Gačinas kaŗaskolas beigšanas viņš kā virsnieks piedalījās kaujās krievu vienībās, bet, dibinoties latviešu strēlnieku pulkiem, pārgāja uz 1. Daugavpils strēlnieku pulku, kuŗu atstāja pēc boļševiku revolūcijas un atgriezās dzimtajā Skujenē. Kad 1918. gadā Latvijā iebruka komūnisti, A. Ezergaili apcietināja un tiesāja, bet viņam palaimējās no cietuma izbēgt.

Nodibinoties Latvijas armijai, jubilārs bija Cēsu apriņķa priekšnieka palīgs un vēlāk Valmieras policijas priekšnieks, bet drīz atgriezās saimniekot tēva mājās, rosīgi piedalīdamies arī dzimtās vietas sabiedriskajā dzīvē. A. Ezergailis bija Kosas pagasta valdes priekšsēdis un darbojās aizsargos. Viņa ierosmē nodibināja piensaimnieku sabiedrību un ierīkoja telefona centrāli, bet baznīcas dzīvē viņš veica Skujenes draudzes priekšnieka pienākumus. Gavilnieka aktīvā sabiedriskā darbība turpinājās līdz bēgļu gaitu uzsākšanai otra pasaules kaŗa beigu posmā.

Dodoties bēgļa gaitās uz Vāciju, A. Ezergailis nepiemirsa paņemt līdz vairāk nekā 100 gadu vecu bībeli, kuŗu, vēlāk ieceļojot Kanadā, uzdāvināja Toronto nodibinātajai ev.-lut. Sv. Jāņa draudzei. Līdz 85. mūža gadam jubilārs Toronto strādāja kādā publiskā virtuvē, bet darba griba nedeva miera arī pēc tam, un viņš uzņēmās LNAK bibliotēkas pārzināšanu. Tikai nesen jubilārs pārtrauca šo darbu, kuŗu tagad veic viņa dēls. Interesanti piebilst, ka, par spīti lielajam vecumam, gavilnieks vēl tagad raksta gandrīz kaligrafiskā rokrakstā, ar lielu interesi sekodams latviešu sabiedriskās dzīves notikumiem un tos pa laikam komentēdams laikrakstu slejās. Ezergaiļu dzimta ir liela, arī jubilāram ir divi dēli, meita un mazbērni.

O. Dzērvītis

PATEICĪBA
Vissirsnīgāko pateicību izsakām visiem labvēļiem, kas piedalījās manā vīra, mūsu tēva Paula Luksa izvadīšanā pēdējā gaitā. Paldies par līdzjūtības un sirsnīgiem atvadu vārdiem un skaistajiem ziediem.
Katrīna Lukss un bērni

Nozīmīga BTFK sēde

LNAK valde mūsu redakciju informē, ka Baltijas tautu federācijas Kanadā 2. maija sēdē darba kārtas galvenie punkti bija baltiešu veterānu piedalīšanās BTFK, organizācijas BATUN ierosinājums un aizvesto piemiņas rīkošana 14. jūnijā. Bez tam sēdē pārrunāja nacionālo dienu sarīkojumus pasaules izstādē Montreālā un citus jautājumus.

Iepriekšējā BTFK sēdē, kuŗā aizvesto piemiņas sarīkojuma organizēšanai bija aicināts arī baltiešu veterānu grupas priekšnieks, bija ieradušies 5 veterānu pārstāvji — viens igaunis, viens lietuvietis un trīs latvieši. Cita vidū veterānu pārstāvji BTFK vadībai jautāja, kādā veidā viņi varētu kļūt par balss tiesīgiem BTFK dalībniekiem. Kā zināms, BTFK ir latviešu, igauņu un lietuviešu centrālo pārstāvību apvienība, kādēļ tai, atbilstoši statūtiem, ir tikai trīs balss tiesīgi locekļi: LNAK, Igauņu centrālā padome un Kanadas lietuviešu federācija. Lai BTFK piešķirtu balss tiesības vēl kādām citām organizācijām vai grupām, būtu jāgroza statūti. Ja BTFK pārvērstu par dažādu baltiešu organizāciju forumu, tā zaudētu savu līdzšinējo nozīmi un sākotnēji iecerēto jēgu.

Vadoties no šiem apsvērumiem, 2. maija sēdē BTFK veterānu ierosinājumu par viņu tiešo piedalīšanos BTFK vienbalsīgi noraidīja. Visu trīs grupu pārstāvji savu centrālo organizāciju vārdā paskaidroja, ka veterāniem, tāpat kā katram polītiski aktīvam baltietim, vienmēr bijusi iespēja darboties caur savu centrālo pārstāvību. Centrālās pārstāvības būtu priecīgas saņemt efektīvu veterānu atbalstu, bet tam jānāk pašu demokratiski nospraustā ceļā un veidā.

Apspriežot BATUN ierosinājumu, BTFK konstatēja, ka, tāpat kā citas Kanadas baltiešu centrālās pārstāvības, šai jautājumā no BATUN puses nav ne informēta, ne arī aicināta piedalīties. Tā neapšaubāmi ir liela kļūda. BTFK atzina, ka protestu kāpināšana izsaimniekotā Baltijas valstu zelta jautājumā ir teicama lieta, bet jānožēlo, ka akcija uzsākta, ignorējot pastāvošās institūcijas un kārtību. Pēc informācijas apmaiņas un debatēm BTFK šī jautājuma izšķiršanu atstāja katras baltiešu grupas ziņā.

14. jūnijā aizvesto piemiņas akts notiks Itona auditorijā Toronto, kā BTFK jau iepriekš plānojusi. Pirms akta iespējams baltiešu gājiens uz sarīkojuma vietu, to organizēs veterāni.

Nacionālo dienu organizēšana pasaules izstādes laikā Montreālā notiek bez traucējumiem, kādēļ jācer, ka tās izvērtīsies par labu panākumu. Vēlama iespējami kupla baltiešu piedalīšanās, jo šis gadījums atzīstams par daudz nopietnāku demonstrāciju nekā visas citas pēdējā laikā rīkotās vai plānotās.

DEMONSTRĀCIJAS PIE ANGLIJAS TIRDZNIECĪBAS MINISTRIJAS TORONTO

Sekojot BATUN aicinājumam visiem baltiešiem protestēt pret Baltijas valstu zelta iztirgošanu Anglijas un Pad. savienības sarunu rezultātā, arī Toronto nodibinājusies lokālā Committee for International Justice, kuŗā darbojas igauņi — Toronto universitātes mācības spēki E. Karuks, un O. Trass, bet no latviešiem J. Dreifelds, M. Vāgners un V. Cinis. Komiteja aicina latviešus kuplā skaitā piedalīties protesta demonstrācijā, kas notiks 15. maijā plkst. 6.30 vakarā pie Anglijas tirdzniecības misijas (200 University Ave). Demonstrācijas laikā misijas vadībai iesniegs iepriekš sagatavotu protesta rakstu.

R. N.

NEPAREIZA ZIŅA

„Latvija Amerikā" 33. numurā sniegta ziņa, ka Baltijas tautu federācija Kanadā savā 18. aprīļa sēdē vienojusies aicināt visas baltiešu centrālās organizācijas atbalstīt BATUN ierosinājumu.

BTFK priekšsēdis H. Kullango paskaidro, un tas izriet arī no BTFK sēdes protokola, ka šī ziņa neatbilst patiesībai. BTFK 18. aprīļa sēdē priekšsēdis ziņoja par privāti piesūtītas BATUN vēstules saņemšanu un BTFK vienojusies šai jautājumā noskaidrot visu trīs baltiešu centrālo organizāciju viedokļus.

BATUN ierosinājumu apskatīja tikai 2. maija sēdē, konstatējot, ka ne BTFK, ne arī citas baltiešu organizācijas BATUN ierosinājumu nav saņēmušas. BTFK nolēma šo jautājumu atstāt katras baltiešu grupas izšķiršanā.

T. Kronbergs
BTFK latviešu delegācijas vadītājs

Redakcijas piezīme: Mums nav zināms, kas vēlāk rakstīts attiecīgajā BTFK sēdes protokolā, bet mūsu laikraksta 33. numurā sniegtais BTF 18. aprīļa sēdes atreferējums ir pareizs un atbilst sēdes gaitai. Tāpat kā latviešu delegācijas vadītājam T. Kronbergam, arī man nebija iespējams minētajā sēdē piedalīties, bet esmu ieguvis vispusīgu informāciju no vairākiem sēdes dalībniekiem, kas mūsu laikrakstā ziņoto vēlreiz apstiprināja arī 7. maija vakarā, tātad — pēc BTFK nākošās 2. maija sēdes notikšanas un T. Kronberga paskaidrojuma rakstīšanas. Ja BTFK 2. maija sēdē, par kuŗu nedz man, nedz mūsu redakcijai nekas nebija ziņots, BATUN ierosinājums vēlreiz pārrunāts un nolemts tā izšķiršanu atstāt katras baltiešu grupas resp. tās centrālās organizācijas ziņā, pret to nevar būt nekādu iebildumu, bet tas nenozīmē, ka mūsu 18. aprīļa sēdes atreferējums būtu nepareizs. Tā kā mūsu laikraksta pārstāvis BTFK 2. maija sēdē nebija aicināts, sniedzam šīs sēdes atreferējumu šī laikraksta numura citā vietā LNAK valdes skatījumā, jo mūsu redakcijas pārstāvim paliekot neinformētam par sēdi, tajā no latviešu puses piedalījās vienīgi LNAK valdes pr-dis J. Niedra un BTFK vicepr-dis T. Kronbergs.

R. N.

Māc. A. Čops Toronto salaulājis pazīstamā rūpnieka Adolfa Kristapsona meitu Vitu Kristapsoni ar Džonu Čerčilu. Kāzu svinībās Ports or Call viesnīcā piedalījās ap 100 viesu. Abi jaunlaulātie par savu dzīves vietu izvēlējušies Ņujorku, kur jaunais vīrs strādā filmas produkcijas nozarē, bet viņa dzīvesbiedre žurnāla „Cosmopolitan" redakcijā par grafiķi un zīmētāju reklāmu nozarē. Abi jaunlaulātie Ņujorkas universitātē turpinās arī studijas, pēc kuŗu beigšanas domā atgriezties Toronto.

TORONTO ZIŅAS

● DV Toronto nodaļas tradicionālās pavasaŗa balles „Kādreiz maijā" programmu 13. maijā pl. 8 vakarā Latviešu namā kuplinās Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rota meiteņu kvintets ar solistēm Daci Kārkliņu un Skaidrīti Darkevicu, klavierpavadījumus veicot Mārai Ezerkalnei. Sarīkojumā izraudzīs arī Maija karalieni. Ieejas maksa 2,50 dol. pieaugušiem un 1 dol. jauniešiem. Biļetes iepriekšpārdošanā dabūjamas DV grāmatnīcā, bet sarīkojuma vakarā pie kases.

Balles atlikums domāts Divreizdivi nometnei un jauniešu kursiem.

● Dainas koŗa ārkārtas sapulce notiks 25. maijā plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Galvenais darba kārtas punkts ir diriģenta jautājums, tādēļ visiem koristiem ierašanās obligāta.

● Latviešu skaits pretkomūnistiskajā sarīkojumā, kas 4. maijā notika Jarvis ielas baptistu baznīcas telpās, varēja būt ievērojami lielāks. Ap 300 apmeklētāju vidū labi pārstāvēti bija ukraiņi, arī igauņi un citas etniskās grupas. Galvenais runātājs — amerikāņu ģenerālis Edvīns Vokers (Walker), apskatot pašreizējo polītisko stāvokli, uzsvēra, ka ASV nav militāri sagraujamas no ārpuses, bet tas varētu gan notikt iekšēji. Tāds arī ir internacionālā komūnisma nolūks, un tādēļ maldinošā propagandā tiek grauta iedzīvotāju morāle, par ko liecina arī demonstrācijas Vietnamas jautājumā. Pret cilvēkiem, kas aizstāv demokratisko mo—li un nacionālās intereses, vērš diskriminējošus apvainojumus, apzīmējot tos par ekstrēmistiem, kapitālisma aizstāvjiem u. t. t. Vislielākās briesmas tomēr draud, ja cilvēki neievēro pastāvošo kārtību un likumus, dedzinot ASV karogus, saplēšot iesaukšanas paziņojumus u. t. t. Pirms sanāksmes notika īpašs 20th Century Reformation Hour bankets Royal York viesnīcā, kuŗā piedalījās Kanadas DV valdes priekšsēža vietnieks J. Gaillītis, ārējās informācijas daļas vadītājs O. Ieviņš, V. Cinis, O. Perro u. c.

● Šogad sevišķi labus panākumus guva Dianas Jablokovas-Vorpas vadītā Canadian Junior Ballet izrādes, kuŗas 5. un 6. maijā Makmillana teātrī noskatījās krietni vairāk nekā 1000 baleta cienītāju. Šogad sniegtajiem 5 īsbaletiem choreografijas bez mākslinieciskās vadītājas vēl bija devušas Hilda Štromberga un S. Finšteina, bet dekorācijas bez citiem arī Valdis Vare un Edgars Krūmiņš. No latviešu jaunajām baletdejotājām uzvedumos piedalījās Alda Heniša, Lilita Miezīte un Irisa Dombra, bet Lauma Stikuta bija kavēta slimības dēļ. Pēc 5. maija izrādes baleta sabiedrības atbalstītāji bija rīkojuši pieņemšanu Park Plaza viesnīcā, kur draudzīgās pārrunās pakavējās ievērojams skaits aicināto sabiedrības pārstāvju. Par vienu no galvenajiem Cnadian Junior Ballet atbalstītājiem pēdējos gados kļuvis Ziemeļjorkas Kivanis klubs. Sabiedrības administrātīvais vadītājs ir Dzintars Vorps, bet mākslinieciskajā un techniskajā 30 personu vadībā bez jau iepriekš minētajiem darbojas vēl mākslinieks Ēriks Dzenis un komponists Alfreds Štrombergs.

● Viens no ievērojamākajiem aizvadītās nedēļas nogales sarīkojumiem bija Čikagas Piecīšu viesošanās, kuŗu organizēja TLB dāmu komiteja. Piecīšu vispārējo jautro programmu Igauņu namā noklausījās ap 500 interesentu, bet Latviešu namā saviesīgajā vakarā ar kabarē priekšnesumiem bija 260 apmeklētāju.

● Austrumu draudzes Ģimenes dienas dievkalpojumā, kuŗu vadīja māc. A. Briedis, dziedāja arī vīru koris Viesturs dir. J. Baruša vadībā. Pēc dievkalpojuma notika dāmu komitejas rīkotais draudzes dāmu vakars, kuŗā Inta Purdeklamēja vairākus mātei un ģimenei veltītus dzejoļus. Draudzes vakarā piedalījās 116 apmeklētāju, dodot dāmu komitejai 122,10 dol. atlikumu.

● Rīgas (72.) skautu un Gaujas (14.) gaidu vienība 11. maijā plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā rīko raibu groziņu vakaru.

● Šīs sezonas bingo spēles nobeiguma vakars notiks 12. maijā plkst. 8 vakarā Latviešu namā.

DV Niagaras nodaļai 15 gadu

Kaut DV Niagaras nodaļa dibināta 20. maijā, tā uz savas darbības 15 gadiem atskatījās jau 6. maijā, kad bez jubilejas akta notika arī gadskārtējā Ziedu balle ar tradicionālajām Ziedu karalienes vēlēšanām. Arī Kanadas DV valde izmantoja niagariešu mazās vanagu saimes lielo dienu, lai pulcētos Niagaras zemes valdes sēdē.

Niagaras nodaļas dibināšanas iniciātors bija zemes valdes izraudzītais pārstāvis P. Treiers, kas veica visus nepieciešamos priekšdarbus un 1952. gada 20. maijā sasauca dibināšanas sapulci, kuŗā ieradās 15 interesentu, bet kā viesis un referents piedalījās toreizējais Sv. Katrīnu nodaļas valdes loceklis L. Līdums. Dibināšanas sapulces dalībnieki apņēmās darboties DV organizācijas garā un kalpot tās mērķiem, un šo solījumu tie arī pildījuši, jo no saimes izstājies tikai viens dalībnieks.

Pirmais Niagaras nodaļas valdes priekšsēdis Aleksandrs Gailītis jaunās DV saimes darbu vadīja tikai 6 mēnešus, jo pārcēlās uz dzīvi Sv. Katrīnās un saistījās turienes DV rindās. Vēlākie valdes priekšsēži bijuši K. Sisenis (4 gadus), P. Treiers (1 gadu) un J. Celms (10 gadu), kas pēc īsāka pārtraukuma tagad atkal vada nodaļas dzīvi un darbu. Pašreiz nodaļā sastāv 33 vanagi un 4 vanadzes, no tiem 8 ir saimes dibinātāji. Laika tecējumā miruši 4 nodaļas biedri, no tiem 2 dibinātāji.

Vanadžu nodaļā vienmēr bijis maz. No divām dibinātājām viņu skaits gan nedaudz pieauga, bet pašreiz atkal noslīdējis uz tikai četrām, bet savus uzdevumus viņas vienmēr paveic, jo vajadzības gadījumā talkā nāk arī pārējās Niagaras latviešu sabiedrības dāmas. Vanadžu pārstāve visu laiku bijusi Alma Celma.

Niagaras nodaļa savas pastāvēšanas laikā bez tiešā DV organizācijas darba atbalstījusi latviešu radioraidījumus no Madrides, Minsteres latviešu ģimnaziju Vācijā un citus latviešu pasākumus, tāpat ar dibināšanas dienu atzinusi, ka liela uzmanība veltījama jaunatnes latviskai audzināšanai, kādēļ katru gadu materiāli atbalstījusi latviešu skolu un skautu un gaidu vienības.

Vietējā latviešu kolonijā ir tikai ap 60 tautiešu, par kuŗu garīgo aprūpi gādā vietējā draudze, bet par laicīgo sadzīvi un pasākumiem rūpējas DV nodaļa. Abu organizāciju saprašanās ir ļoti laba. Ciešās sadarbības labākais apliecinājums ir Niagarā pastāvošais nama fonds, kuŗa padomei 90% darbinieku dod DV nodaļas un draudzes valdes un revīzijas komisijas. Nama fonds ievērojamā mērā atbalsta jaunatnes darbu, skolas, skautu un gaidu vajadzības, LNJAK darbību u.c.

J. C.

IZNĀKUŠAS PRESES ATCERES MARKAS

Latviešu preses biedrība sākusi izsūtīt izdotās atceres markas, kas veltītas mūsu presei trimdā. Markas iespiestas gaiši zilā krāsā pēc mākslinieka J. Ciruļa darināta meta. Zīmējumā redzams globs, kuŗā atsevišķi punkti norāda uz vietām, kur svešumā iznāk latviešu preses izdevumi. Angļu valodā minētas valstis, kuŗās latviešu prese darbojas: ASV, Kanada, Dienvidamerika, Austrālija, Rietumvācija, Anglija, un Zviedrija. Markas iespiestas pa 50 vienā loksnē un saņemamas pret 1 dolara ziedojumu. Marku izsūtīšanu kārto LPB centrālās valdes kasieris V. Irbe. Izsūtīšana uzsākta 1. maijā un ilgs vairākas nedēļas. Markas visvairāk saņems ASV tautieši, kaut arī krietns skaits izsūtīts uz Kanadu, bet mazāk uz Eiropas un citu kontinentu zemēm.

Markas pieprasāmas: Mr. V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466 U.S.A.

Jauns kāpien[s]

(Pārnesums no 1. lpp.)

savukārt piešķīrusi 144 goda rakstus. Vislielāko atzinību DV darbam tomēr devusi latviešu sabiedrība no viena ASV krasta līdz otram.

„Viss 1966. gads bijis jauns kāpiens kalnā," ziņojuma nobeigumā uzsvēra V. Hazners. „Paši kalnā kāpēji tomēr atkal kļuvuši par vienu gadu vecāki. Tomēr kāpiens nedrīkst apstāties arī šogad, kad sākam Latvijas 50 gadu jubilejas ievadlaiku. Nākošais 1968. gads mums stāv priekšā kā lielu pienākumu, uzticības un paļāvības gads. Abi priekšā stāvošie gadi no mums prasīs sevišķi daudz spēka, rūpju un gribas. No jauna mums būs jāspodrina latviešu tautas vārds, gods un slava, no jauna jāsauc ar vislielāko spēku pēc brīvības mūsu apspiestajai tautai dzimtenē; un jāpalīdz tai tikpat kā mūsu cietušajam brālim gan morāli, gan materiāli. Visu to var veikt vienīgi organizācija, kas ir stipra, kas ir varena un vērienīga savos pienākumos un darbībā. Mūsu tēvu zemes Latvijas vārdā: būsim gatavi visi no jauna strādāt un dzīvot tēvzemei un brīvībai!"

ASV vanadžu pr-ce Verēna Freija savā ziņojumā apvienību delegātiem norādīja, ka uz šā gada 1. janvāri organizācijas ASV saimē bija 689 vanadzes. Aizvadītajā gadā 4 vanadzes mirušas un 36 dažādu iemeslu dēļ aizgājušas, bet viņu vietā nākušas 57 jaunas klāt. Lielākā vanadžu kopa bijusi Minesotā ar 83 dalībniecēm, bet par mazāko kļuvusi Filadelfija, kur palikušas vairs tikai 11 vanadzes, jo pērn izstājušās 14 sportistes. Kopu darbības pārskati rāda, ka vanadzes, arī svētkus svinot, nepamet savus mājas darbus novārtā, kā rezultātā pag. gada darbībā pārsniegti visi iepriekšējie: paveikti visi pienākumi apvienību sarīkojumos, organizētas loterijas, pagatavoti tāmi laimesti, rīkoti priekšlasījumi un vakarēšanas, sagatavotas teātŗa izrādes un bērnu svētki, atbalstīta jaunatne, apmeklēti slimnieki, darbojušās dažādas pašdarbības vienības u.t.t.

Kultūras darbā sevišķi izceļami vanadžu dziedāšanas ansambļi. Tā Čikagas ansamblis pulcējies 49 mēģinājumos un sniedzis 4 koncertus, līdzīgs mēģinājumu skaits bijis arī Milvoku vanadžēm, bet koncerti pat 9. Gandrīz katru nedēļu mēģinājumos pulcējušās arī Demoinas un Kalamazū vanadžu dziedātājas, bez tam daudzas vanadzes dzied arī vietējos koŗos.

Loterijas ar ievērojamu atlikumu rīkojušas vanadzes Ņujorkā (3384 dol.), Klīvlendā (1265), Minesotā (874), Bostonā (730) un citas kopas ar mazāku atlikumu, bet visas ienākumus nodevušas savu apvienību kasei, tā sekmējot plašāku darbību.

Pērnā gadā ar DV centrālās valdes atzinības rakstiem apbalvotas 6 vanadzes, bet zemes valdes goda rakstus saņēmušas 43. Vairākās vanadžu kopās mainījušās priekšnieces: Čikagā vanadžu

DV CV PROT[...]

(Pārnesums no 1. lpp.)

Šis darījums neskar tikai Baltijas valstu materiālos noguldījumus Lielbritanijā, bet reizē maina britu līdzšinējo nostāju attieksmē uz Baltijas valstu atbrīvošanu no krievu koloniālisma un principu — brīvību visām tautām.

Vai britu valdība var šajos jautājumos dot atklātus un baltiešiem labvēlīgus paskaidrojumus?"

☆

Izpildot delegātu sapulces lēmumu, ka pie zemes valdes izveidojama vanadžu nozare, Rietumvācijas DV valde savā 22. aprīļa sēdē Minsterē bija aicinājusi piedalīties arī vanadžu pārstāves, lai pārrunātu nepieciešamos jautājumus. Šai pirmajā zemes valdes sēdē pēc delegātu sapulces, kuŗu vadīja jaunais Rietumvācijas DV pr-ks Jānis Cīrulis, piedalījās Minsteres vanadžu kopas vadītāja V. Abakuka ar vairākām vanadzēm, Oldenburgas vanadžu kopas vadītāja A. Lēmane, Osnabrikas vanadžu kopas vadītāja T. Gūtmane un Hanoveras nodaļas vanadze Dž. Birzgale, kas pērn zemes valdes uzdevumā piedalījās Anglijas vanadžu 12. salidojumā un apmeklēja vairākas turienes vanadžu kopas, iepazīstoties ar darbību. Sēdē

NTO ZIŅAS

● Šogad sevišķi labus panākumus guva Dianas Jablokovas-Vorpas vadītā Canadian Junior Ballet izrādes, kuŗas 5. un 6. maijā Makmillana teātrī noskatījās krietni vairāk nekā 1000 baleta cienītāju. Šogad sniegtajiem 5 išbaletiem choreografijas bez mākslinieciskās vadītājas vēl bija devušas Hilda Štromberga un S. Finšteina, bet dekorācijas bez citiem arī Valdis Vare un Edgars Krūmiņš. No latviešu jaunajām baletdejotājām uzvedumos piedalījās Alda Heniša, Lilita Miezīte un Irisa Dombra, bet Lauma Stikuta bija kavēta slimības dēļ. Pēc 5. maija izrādes baleta sabiedrības atbalstītāji bija rīkojuši pieņemšanu Park Plaza viesnīcā, kur draudzīgās pārrunās pakavējās ievērojams skaits aicināto sabiedrības pārstāvju. Par vienu no galvenajiem Cnadian Junior Ballet atbalstītājiem pēdējos gados kļuvis Ziemeļjorkas Kivanis klubs. Sabiedrības administrātīvais vadītājs ir Dzintars Vorps, bet mākslinieciskajā un techniskajā 30 personu vadībā bez jau iepriekš minētajiem darbojas vēl mākslinieks Ēriks Dzenis un komponists Alfreds Štrombergs.

● Viens no ievērojamākajiem aizvadītās nedēļas nogales sarīkojumiem bija Čikagas Piecīšu viesošanās, kuŗu organizēja TLB dāmu komiteja. Piecīšu vispārējo jautro programmu Igauņu namā noklausījās ap 500 interesentu, bet Latviešu namā saviesīgajā vakarā ar kabarē priekšnesumiem bija 260 apmeklētāju.

● Austrumu draudzes Ģimenes dienas dievkalpojumā, kuŗu vadīja māc. A. Briedis, dziedāja arī vīru koris Viesturs dir. J. Barušа vadībā. Pēc dievkalpojuma notika dāmu komitejas rīkotais draudzes vakars, kuŗā Inta Purdeklamēja vairākus mātei un ģimenei veltītus dzejoļus. Draudzes vakarā piedalījās 116 apmeklētāju, dodot dāmu komitejai 122,10 dol. atlikumu.

● Rīgas (72.) skautu un Gaujas (14.) gaidu vienība 11. maijā plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā rīko raibu groziņu vakaru.

● Šīs sezonas bingo spēles nobeiguma vakars notiks 12. maijā plkst. 8 vakarā Latviešu namā.

aras nodaļai gadu

zācijas darba atbalstījusi latviešu radioraidījumus no Madrides, Minsteres latviešu ģimnaziju Vācijā un citus latviešu pasākumus, tāpat ar dibināšanas dienu atzīmusi, ka liela uzmanība veltījama jaunatnes latviskai audzināšanai, kādēļ katru gadu materiāli atbalstījusi latviešu skolu un skautu un gaidu vienības.

Vietējā latviešu kolonijā ir tikai ap 60 tautiešu, par kuŗu garīgo aprūpi gādā vietējā draudze, bet par laicīgo sadzīvi un pasākumiem rūpējas DV nodaļa. Abu organizāciju saprašanās ir ļoti laba. Ciešās sadarbības labākais apliecinājums ir Niagarā pastāvošais nama fonds, kuŗa padomei 90% darbinieku dod DV nodaļas un draudzes valdes un revīzijas komisijas. Nama fonds ievērojamā mērā atbalsta jaunatnes darbu, skolas, skautu un gaidu vajadzības, LNJAK darbību u.c.

J. C.

IZNĀKUŠAS PRESES ATCERES MARKAS

Latviešu preses biedrība sākusi izsūtīt izdotās atceres markas, kas veltītas mūsu presei trimdā. Markas iespiestas gaiši zilā krāsā pēc mākslinieka J. Ciruļa darināta meta. Zīmējumā redzams globs, kuŗā atsevišķi punkti norāda uz vietām, kur svešumā iznāk latviešu preses izdevumi. Angļu valodā minētas valstis, kuŗās latviešu prese darbojas: ASV, Kanada, Dienvidamerika, Austrālija, Rietumvācija, Anglija, un Zviedrija. Markas iespiestas pa 50 vienā loksnē un saņemamas pret 1 dolara ziedojumu. Marku izsūtīšanu kārto LPB centrālās valdes kasieris V. Irbe. Izsūtīšana uzsākta 1. maijā un ilgs vairākas nedēļas. Markas visvairāk saņems ASV tautieši, kaut arī krietns skaits izsūtīts uz Kanadu, bet mazāk uz Eiropas un citu kontinentu zemēm.

Markas pieprasāmas: Mr. V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466 U.S.A.

Jauns kāpiens kalnā

(Pārnesums no 1. lpp.)

savukārt piešķīrusi 144 goda rakstus. Vislielāko atzinību DV darbam tomēr devusi latviešu sabiedrība no viena ASV krasta līdz otram.

„Viss 1966. gads bijis jauns kāpiens kalnā," ziņojuma nobeigumā uzsvēra V. Hazners. „Paši kalnā kāpēji tomēr atkal kļuvuši par vienu gadu vecāki. Tomēr kāpiens nedrīkst apstāties arī šogad, kad sākam Latvijas 50 gadu jubilejas ievadlaiku. Nākošais 1968. gads mums stāv priekšā kā lielu pienākumu, uzticības un pašāvības gads. Abi priekšā stāvošie gadi no mums prasīs sevišķi daudz spēka, rūpju un gribas. No jauna mums būs jāspodrina latviešu tautas vārds, gods un slava, no jauna jāsauc ar vislielāko spēku pēc brīvības mūsu apspiestajai tautai dzimtenē; un jāpalīdz tai tikpat kā mūsu cietušajam brālim gan morāli, gan materiāli. Visu to var veikt vienīgi organizācija, kas ir stipra, kas ir varena un vērienīga savos pienākumos un darbībā. Mūsu tēvu zemes Latvijas vārdā: būsim gatavi visi no jauna strādāt un dzīvot tēvzemei un brīvībai!"

ASV vanadžu pr-ce Verēna Freija savā ziņojumā apvienību delegātiem norādīja, ka uz šāgada 1. janvāri organizācijas ASV saimē bija 689 vanadzes. Aizvadītajā gadā 4 vanadzes mirušas un 36 dažādu iemeslu dēļ aizgājušas, bet viņu vietā nākušas 57 jaunas klāt. Lielākā vanadžu kopa bijusi Minesotā ar 83 dalībniecēm, bet par mazāko kļuvusi Filadelfija, kur palikušas vairs tikai 11 vanadzes, jo pērn izstājušās 14 sportistes. Kopu darbības pārskati rāda, ka vanadzes, arī svētkus svinot, nepamet savus mājas darbus novārtā, kā rezultātā pag. gada darbībā pārsniegti visi iepriekšējie: paveikti visi pienākumi apvienību sarīkojumos, organizētas loterijas, pagatavoti tām laimesti, rīkoti priekšlasījumi un vakarēšanas, sagatavotas teātŗa izrādes un bērnu svētki, atbalstīta jaunatne, apmeklēti slimnieki, darbojušās dažādas pašdarbības vienības u.t.t.

Kultūras darbā sevišķi izceļami vanadžu dziedāšanas ansambļi. Tā Čikagas ansamblis pulcējies 49 mēģinājumos un sniedzis 4 koncertus, līdzīgs mēģinājumu skaits bijis arī Milvoku vanadzēm, bet koncerti pat 9. Gandrīz katru nedēļu mēģinājumos pulcējušās arī Demoinas un Kalamazū vanadžu dziedātājas, bez tam daudzas vanadzes dzied arī vietējos koros.

Loterijas ar ievērojamu atlikumu rīkojušas vanadzes Ņujorkā (3384 dol.), Klīvlendā (1265), Minesotā (874), Bostonā (730) un citas kopas ar mazāku atlikumu, bet visas ienākumus nodevušas savu apvienību kasei, tā sekmējot plašāku darbību.

Pērnā gadā ar DV centrālās valdes atzinības rakstiem apbalvotas 6 vanadzes, bet zemes valdes goda rakstus saņēmušas 43. Vairākās vanadžu kopās mainījušās priekšnieces: Čikagā vanadžu darbu tagad vada Elfrīda Smite (agrāk Leontīne Rozentāle), Indianapolē — Aurora Zvejniece (Aida Ceriņa), Grand Rapidos — Olga Jansone (Elvīra Brūna), Kolorado — Irma Volesa (Rita Balode) un Ņujorkā — Marta Kica (Anna Skara). V. Freija izteica sirsnīgu pateicību par veikto darbu aizgājušajām kopu priekšniecēm, bet novēlēja labas darba sekmes jaunajām.

Darba pārskatus iesūtījušas 19 vanadžu kopas — visas, kuŗas darbojas aktīvi un veic organizētu darbu. Pārskati nav iesūtīti no Baltimoras (vanadzes neuzrāda nekādu darbību) un Vašingtonas (17 vanadžu nevar vienoties un pievienoties vanadžu darbības noteikumiem, nepiedaloties arī salidojumos). Zemes valdes kopā palikušas tikai 2 vientuļās vanadzes, ar kuŗām uztur saites, piesūtot apkārtrakstus, pārskatus un salidojumu protokolus.

„Vēl mūsu trimdas uzdevumi nav veikti, tādēļ nepagursim un turpināsim visus pienākumus stiprā ticībā, ka nebūs tādu kalnu un jūru, kuŗas mēs nespēsim pārvarēt!" savu ziņojumu pabeidza V. Freija.

Atsevišķo apvienību un kopu darbības ziņojumi liecināja, ka darbs ne vien turpinās līdzšinējos apmēros, bet vairākās vietās ievērojami audzis, vairojoties arī panākumiem. Par atsevišķo saimju darbību ziņoja to sūtītie delegāti vai pilnvarotie: A. Niedols (Baltimora), V. Rudzroga (Bostona), U. Vītols (Čikaga), J. Pogenbergs (Demoina), A. Tīdemanis (Detroita), V. Hazners (Dienvidkalifornija), A. Ābrama (Filadelfija), J. Brūns (Grand Rapidi), B. Igals (Indianapole), R. Jankavs (Kalamazū), B. Sniedze (Klīvlenda), A. Izaks (Kolorado), A. Puķīte (Linkolna), E. Penikis (Milvoki), V. Vījums (Minesota), F. Lucs (Ņudžersija), J. Lācis (Ņujorka), K. Serdans (Ročestra), V. Mednieks (Vašingtona), L. Bleķis (Ziemeļkalifornija), J. Reicis (Ziemeļrietumi), A. Vīdas (Mainota), Vitauts Hazners (Toringtona) un K. Ķuzulis (zemes valdes kopa).

Vtr.

ASV vanadžu 12. salidojuma dalībnieces Ročestrā: priekšā no kreisās — A. Tīdemane, N. Pulciņa, T. Gailīte, Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne, ASV vanadžu priekšniece V. Freija, Ročestras DV apvienības priekšnieks K. Serdans, Ročestras vanadžu kopas priekšniece N. Krēsliņa, A. Bērziņa-Skuja, Z. Bulāte, M. Kica un I. Niedola; otrā rindā — A. Serdane, A. Izaka, M. Zvirbule, E. Plēpe, B. Pāliņa, K. Mitenberga, M. Krēsliņa, A. Šķiņķe, M. Pavasare un O. Jansone; aizmugurē — B. Dzene, V. Bāra, A. Mangulsone, Z. Karlsone un I. Upmane.

Foto: J. Gailītis

Pieprasīta atļauja Ņujorkas latviešu „bankai"

Ir izredzes, ka apmēram maija vidū Ņujorkas latvieši varēs dibināt ilgi gaidīto latviešu „banku". Ņujorkas draudzes 8 pārstāvji 25. aprīlī parakstījuši iesniegumu amerikāņu kreditapvienību vadītājam. Sanāksmē piedalījās 12 dalībnieku, bet iesniegumu parakstīja Ņujorkas draudzes pr-ks M. Kļaviņš, latviešu „bankas" iniciātors J. Gaigulis, draudzes darbinieki J. Pelše, E. Ramanis, A. Millers, P. Spīdalnis, J. Zālīte un N. Ūdris. Parakstus apliecināja Risberga firmas notārs Ivars Bērziņš, kas uzņēmies „bankas" juriskonsulta pienākumus.

Nav zināms, kāds būs šīs jaunās latviešu „bankas" stāvoklis: vai tā varēs darboties tikai Salā, vai arī būs iespējams dabūt atļauju darboties visas draudzes apmērā. Atbilde varētu kļūt zināma maija pirmajās dienās. Iesnieguma likteni vispirms izšķirs Ņujorkas apvienības pārstāvis, pēc tam to apspriedīs federālā rajona birojs, un atkarā no šī biroja ieteikuma Vašingtonā varētu izšķirt Ņujorkas latviešu kreditsabiedrības likteni.

Ap 20 dažādu iesnieguma punktu atbalsta „bankas" dibināšanu pie visas draudzes. Iesniegumā norādīts, ka draudzei ir kopīga grāmatvedība, kopīga skolu pārvalde, palīdzības fonds, lauku īpašuma apsaimniekošana, kopīga valde un citi ievērojami likuma punkti, kas atbalsta kopīgu pārvaldi. Amerikāņi bija pārsteigti par latviešu kopības sajūtu un atzina, ka nevienā citā tautā šādas kopīgas saites tik plašā mērogā Ņujorkā nav redzētas. Šie iesnieguma punkti norāda, ka varētu gaidīt labvēlīgu lēmumu, lai kreditsabiedrību dibinātu kopīgu pie visas draudzes.

Sākumā, vismaz pirmajā gadā, pārvaldes centrs būtu Salas baznīcā, neatkarīgi no tā, vai atļauja būtu tikai rajona vai arī visas draudzes kopīgai „bankai". Ja apstākļi prasītu, pārvaldi varētu pārcelt uz citu vietu, izšķiršanos atstājot kreditsabiedrības dalībniekiem.

Ir gandrīz droši, ka atļauju dabūs rajona apjoma kreditsabiedrībai, bet, ja iesnieguma punktus novērtēs labvēlīgi, tad iespējama visas draudzes „banka". Pēc galīgās atbildes saņemšanas no Vašingtonas varēs plānot dibināšanas sapulci, bet tas nav sagaidāms pirms maija vidus.

„Bankas" dibināšanu ņujorkieši uzņēmuši dažādi. Tie, kas šo domu atbalstījuši, priecājas par panākumiem un tic, ka ņujorkieši ar savas „bankas" darbību varēs iekrāt un atvēlēt līdzekļus latviešu kultūras pasākumiem. Šīs grupas atzinums ir, ka nav jāmaksā procenti amerikāņu bankām, bet ienākumus jāpatur pašu latviešu vajadzībām. Mazāk tiek uzsvērta savstarpējās palīdzības iespēja naudas aizņemšanās gadījumā. Citi domā, ka no Ņujorkas pilsētas uz Salu neviens negribēs braukt tikai tādēļ vien, lai noguldītu naudu. Kam vajadzēs aizņēmuma, tas, varbūt, šādu ceļu neatzīs par tālu vai neizdevīgu. Bet izteikta arī doma, ka vajadzētu nogaidīt un vērot, kā šī darbība izveidosies, lai tad domātu par citu nodaļu vai atsevišķu rajonu „banku" dibināšanu. Nedaudzi draudzes locekļi tomēr domā, ka baznīcā nevar naudu mīt, kādēļ viņi, ja pie draudzes dibinās „banku", no draudzes izstāšoties. Ir zināms, ka pāris ģimeņu šādas domas izteikušas, bet dažas citas citu argumentu dēļ protestējušas pret „bankas" dibināšanu. Arī valdes sēdē pie dibināšanas atļaujas apspriešanas kāds sēdes dalībnieks meklēja principiālus iebildumus pret šādas iestādes radīšanu pie draudzes.

Vērojot latviešu „banku" darbību citās vietās, arī ņujorkieši cer, ka pašu ieguldījumi dos peļņu, kaut arī liela daļa Ņujorkas latviešu domā, ka tikpat labi un, varbūt, drošāk naudu noguldīt amerikāņu bankās, pie kam čeku konti tajās daudz izdevīgāki. Nākotne tomēr rādīs, cik daudz panākumu vai vilšanos dos vairāku gadu sapņots sapnis par latviešu naudas noguldīšanas iespējām pašu kreditsabiedrībā.

—vi—

Kur atrisinājums?

ŠĀGADA KULTŪRAS DIENU NOBEIGUMS ŅUJORKĀ

Tieši 20 Ņujorkas un apkārtnes tautieši (caurmēra vecumu pāri 60 gadiem) 30. aprīlī YMCAs telpās bija liecinieki un dalībnieki šāgada kultūras dienu nobeigumam. Latviešu akadēmisko mācības spēku apvienības vadība bija aicinājusi 8 referentus runāt par mūsu kultūras dzīves un paaudžu maiņas problēmām. Sarīkojumu, kuŗu vadīja prof. Dr. P. Starcs, ievadīja ALAs kultūras biroja vadītāja Dr. P. Norviļa pārskats par biroja, Kultūras fonda un visu ASV latviešu kultūrālo darbu, sevišķi izceļot skolu darbu. Šogad pacelts jautājums arī par skolotāju godalgošanu ar Kultūras fonda balvām. Nākamais ļoti svarīgais darbs, kā vērtēja Dr. P. Norvilis, veltījams jaunatnes rosmei, rīkojot Divreizdivi nometnes un sešu nedēļu nogales kursus, tāpat izmantojot jaunatnes lielo interesi par koŗa dziesmām un tautas dejām, bet jo sevišķi par kokļu ansambļiem. Pēdējie nav modes lieta, bet īsta kustība. Latviešu nami savukārt devuši iespējas mūsu māksliniekiem izstādīt savus darbus. Labvēlīgi atrisinājusies arī paaudžu maiņa latviešu skolās, veco skolotāju vietā pamazām stājoties jauno skolotāju audzei. Šo visu kultūras darba rosmi augsti novērtē arī latviešu sabiedrība — ar saviem ziedojumiem. Šogad Kultūras fondam ziedotā summa ir līdz šim vislielākā. Par spīti attiecīgas vides trūkumam, aug ne tikai vēsturnieki, dzejnieki, rakstnieki, mākslinieki un mūziķi, bet arī baltu filologi.

Vēsturnieks Dr. N. Vīksniņš savā referātā, kuŗu nolasīja L. Rumaks, pieskārās paaudžu maiņas problēmām, atzīstot, ka latviešu sabiedrībā tā nav akūta, kaut arī pastāv. Vainu eventuālās nesaskaņās referents saskatīja kā vecajā, tā jaunajā paaudzē, bet abām pusēm daļēji piekāpjoties, mēs it viegli atrisināsim šīs problēmas.

Prof. R. Kāpostiņš uzsvēra, ka tik optimistisks tomēr nav, jo problēma nepastāv tikai paaudžu, bet arī lomu maiņā. Paaudžu starpā nedrīkst iestāties lūzums, vienīgi pāreja, bet mūsu jaunatne gan ir aktīva savās organizācijās, taču neiesaistās pieaugušo organizācijās kā šī viņu darba turpinātāja. Katra paaudze dzimst savā laikā un no iepriekšējās atšķiras ne tikai bioloģiski un socioloģiski, bet arī psicholoģiski. Mūsu jaunatne dzimusi ārpus Latvijas, tādēļ tai mūsu problēmas nav tik akūtas. Jaunatne dzīvo ideju pasaulē, tādēļ tai sveša dzīves reālitāte. Ja daļa amerikāņu jauniešu aizrāvusies ar kreisām idejām, mums savukārt bijusi radiokuģa ideja. Vecās paaudzes uzdevums ir sagatavot jauno paaudzi.

Papildinot iepriekšējos referentus, prof. P. Starcs analizēja, kas cilvēkus šķiŗ — paaudzes vai idejas. Kopīgas idejas un intereses spēj apvienot veco un jauno paaudzi pat sportā (šachisti). Trūkstot idejām, rodas plaisas. Ideju radītāji ir vecā, nevis jaunā paaudze. Tautas atmodas, romantiskā nacionālisma vai marksisma idejas mūsu tautā ienesa vecākā paaudze, jaunā tām tikai sekoja. Idejas ir tās, kas vieno vai šķiŗ paaudzes. Zinātnieki izpētījuši, ka tikai vienai cilvēku trešdaļai ir garīga darba intereses, bet pārējie apmierinās ar fizisku darbu. Lielās tautās šo attiecību nejūt, bet mazajās tā stipri jūtama. Garīgais darbs prasa visus spēkus.

Prof. P. Starca pārmetumiem par studentu aizraušanos ar sportu oponēja prof. E. Kāpostiņš. Amerikāņu universitātēs, kuŗās studē miljoni, tik lielas aizraušanās ar sportu nemaz nav, jo mācības aizņem visu brīvo laiku. Uz sporta sarīkojumiem jaunieši iet galvenokārt tādēļ, lai satiktos ar draugiem vai draudzenēm, bet ne, lai jūsmotu par sporta laukumā notiekošo. Prof. P. Starcs savas domas pierādījumam minēja faktu, ka Latviešu nacionālajai jaunatnes apvienībai Kanadā ir tikai 116 biedru. Pirms 50 gadiem jauniešos esot valdījusi gara kultūra, tagad — izpriecas. Jaunatni aizstāvēja arī Dr. R. Drillis, minot latviešu jauniešu varonības piemērus pirmajā pasaules karā.

Interesantus datus, runājot par pašmācības ceļu uz sasniegumiem, sniedza prof. P. Starcs, minot ap 20 pazīstamu latviešu profesoru, kas izglītību ieguvuši pašmācības ceļā. Bez viņiem latviešu kultūrā būtu bijuši lieli robi. Pašmācībai nozīme arī mūsdienās, apgūstot latviskās zināšanas. Referenta atzinumā mums trūkst tikai pašmācības programmas, kuŗu viņš ieteica izstrādāt Kultūras birojam. Mācības grāmatas mums ir. Klausītājos gan bija šaubas, vai mums būs pietiekami daudz interesentu, lai uzņemtos lieku darbu, jo arī pašmācības studenti var gatavoties pēc jau esošajām vidusskolu programmām. Uz to norādīja kā Dr. P. Norvilis, vadoties no bēdīgās pieredzes ar kultūras semināru, tā J. Gaigulis ar pieredzi organizācijās, kuŗās jauniešiem latviešu valodas mācīšanās uzlikta par pienākumu: Jaunieši vienkārši draudēja izstāties no organizācijas...

Par nacionālās kultūras sargāšanu runāja profesore Dr. H. Radziņa, aizstāvot mūsu tautas veselīgo uzskatu un centību. Prof. J. Siliņš savā referātā, kuŗu nolasīja L. Rumaks, pieskārās latviešu kultūras saglabāšanai un diletantisma apkaŗošanai. Pret diletantismu vērsās arī prof. A. Annus, it īpaši mākslā.

L. R.

DV CV PROTESTS

(Pārnesums no 1. lpp.)

Šis darījums neskaŗ tikai Baltijas valstu materiālos noguldījumus Lielbritanijā, bet reizē maina britu līdzšinējo nostāju attieksmē uz Baltijas valstu atbrīvošanu no krievu koloniālisma un principu — brīvību visām tautām.

Vai britu valdība var šajos jautājumos dot atklātus un baltiešiem labvēlīgus paskaidrojumus?"

☆

Izpildot delegātu sapulces lēmumu, ka pie zemes valdes izveidojama vanadžu nozare, Rietumvācijas DV valde savā 22. aprīļa sēdē Minsterē bija aicinājusi piedalīties arī vanadžu pārstāves, lai pārrunātu nepieciešamos jautājumus. Šai pirmajā zemes valdes sēdē pēc delegātu sapulces, kuŗu vadīja jaunais Rietumvācijas DV pr-ks Jānis Cīrulis, piedalījās Minsteres vanadžu kopas vadītāja V. Abakuka ar vairākām vanadzēm, Oldenburgas vanadžu kopas vadītāja A. Lēmane, Osnabrikas vanadžu kopas vadītāja T.Gütmane un Hanoveras nodaļas vanadze Dž. Birzgale, kas pērn zemes valdes uzdevumā piedalījās Anglijas vanadžu 12. salidojumā un apmeklēja vairākas turienes vanadžu kopas, iepazīstoties ar darbību. Sēdē Dž. Birzgale informēja par gūtajiem iespaidiem, novērojumiem un Anglijas vanadžu darbu. Pēc pārrunām zemes valde vienojās, ka pagaidām pie valdes piesaistāma vanadžu referente, šim amatam izraugoties Oldenburgas vanadžu kopas vadītāju A. Lēmani. Tas ir tikai pagaidu atrisinājums šim gadam, jo vēlāk prakse rādīs, kādā veidā vislabāk izveidojama vanadžu nozare un izraugāma tās vadītāja. Īpašu vanadžu salidojumu Vācijā šai gadā vēl nebūs iespējams noorganizēt, bet Vācijas DV salidojuma programmā paredzēs laiku arī vanadzēm, lai tās varētu tikties un pārrunāt savas problēmas. Par salidojuma vietu izraudzīja Hamburgu, kur Vācijas vanagi un vanadzes pulcēsies 15. un 16. jūlijā.

Vakarā notika līdzšinējā valdes priekšsēža V. Januma godināšana sakarā ar viņa aiziešanu no tiešā valdes darba. V. Janums paliek DV organizācijas vadītājs globālā mērogā un arī Vācijas vanagu dzīvē neliegs savu pieredzi un padomu dažādu jautājumu kārtošanā. Zemes valde savam ilggadējam un līdz aiziešanas brīdim vienīgajam priekšsēdim pasniedza atmiņai velti, bet viņa dzīvesbiedrei, kuŗa slimības dēļ nebija klāt, ziedus.

L.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Ņujorkas ev.-lut. draudzes Salas baznīcas iesvētīšana paredzēta 11. jūnijā ar archibīskapa A. Lūša piedalīšanos. Svinīgais dievkalpojums sāksies plkst. 10.30 rītā, to ievadīs ar gājienu, kuŗā piedalīsies Salas komitejas locekļi, draudzes valde, atsevišķo rajonu priekšnieki un dāmu komiteju priekšnieces. Pēcpusdienā plkst. 5.30 notiks otrs dievkalpojums, galvenokārt veltīts amerikāņu viesiem, bet plkst. 7 vakarā dāmu komitejas rīkots mielasts. Dievnama vērtība, ieskaitot darba spēku, aprēķināta uz 150.000 dol.

● Ņujorkas latviešu ev.-lut draudze izmēģinājumam šogad pirmoreiz rīkos nometni arī veciem ļaudīm. Tā notiks jūnijā Katskilu īpašumā. Mācītāji aicināti pieteikt sava rajona vecos ļaudis, kas tur vēlētos pavadīt divas atpūtas nedēļas. Šis ierosinājums nācis no draudzes palīdzības fonda, kas šo akciju arī materiāli atbalstīs.

● Kultūras fonda mākslas un daiļamatniecības izstādi no Redingas pārcels uz Ņujorku, kur to 10. jūnijā atklās Jonkeru dievnama sarīkojumu zālē. Izstādes ilgums Ņujorkā paredzēts četras nedēļas, tā būs atvērta darbdienu vakaros un nedēļu nogalēs.

● Divreizdivi nometne šogad notiks Ņujorkas ev.-lut. draudzes īpašumā Katskilos. Divreizdivi vadība iekārtos kamīnu sarīkojuma zālē, tā izmaksu draudzei ziedojot. Draudzes valde saziņā ar nometnes vadību pašreiz izstrādā šī projekta metu.

● Vietējās ev.-lut draudzes ienākumi pirmajos četros mēnešos bijuši mazliet lielāki nekā pērnā gadā, ieņemot gandrīz 23.000 dol. No tiem 14.450 dol. ienākuši draudzes nodevās, gandrīz 4000 dol. kollektēs un tikpat aploksņu ziedojumos. Lieldienās nodotas 642 aploksnes ar 3600 dol. Kollektes visvairāk devušas Jonkeros 1658,83 dol., Bruklinā 1270 un Longailendā 694,80 dol. Lielākie izdevumi bijuši darbinieku algām — gandrīz 9000 dol., darbības izdevumi 3500, maksājumi Salas baznīcai 5000 un Jonkeriem 2700 dol.

KLĪVLENDA

● Māksliniece Vilma Aigare-Ūbelīte 30. aprīlī Mārtiņa Lutera draudzē atvadījās no Klīvlendas tautiešiem, kuŗu vidū darbojusies 16 gadu, bet tagad pārceļas uz dzīvi Sietlā. Viņa vietējai latviešu kolonijai kalpojusi kā dziedone, koŗu diriģente un režisore, sacerēdama un kārtodama tautiskus uzvedumus, vadīdama teātŗa izrādes u.t.t. Klīvlendieši atvadīšanos no savas iecienītās mākslinieces uzsāka ar māc. K. Brieža vadītu dievkalpojumu, kuŗā V. Aigare-Ūbelīte pēdējo reizi diriģēja vairākus gadus vadīto draudzes kori, pašai dziedot arī sologabalu. Ar vijoles solo piedalījās P. Briedis un V. Millers, bet ērģeles spēlēja M. Viķe-Krūmiņa. Neaizmirstams bija brīdis, kad draudzes pr-ks J. Gailītis un dāmu komitejas pr-ce K. Saukata pieveda aizbraucēju pie altāŗa, kur māc. K. Briedis teica svētīšanas vārdus un ceļa maizei pasniedza Bībeli. Pēc dievkalpojuma atvadīšanās turpinājās pie dāmu komitejas klātajiem galdiem. Jo gaŗa bija sabiedrības pārstāvju rinda, kas V. Aigarei-Ūbelītei veltīja atzinīgus vārdus un deva līdz skaistu ceļa spieķi. Lidija Ūdre nodeklamēja K. Brieža dzejoli „Šķiršanās", tad ar laba vēlējumiem turpmākajām darba un dzīves gaitām atvadījās draudzes dāmu komitejas pr-ce K. Saukante, draudzes pr-ks J. Gailītis, draudzes koŗa vārdā K. Ansons, jaunatnes pārstāve M. Jurjāne, no svētdienas skolas L. Ūdre, no latviešu baptistu draudzes M. Viķe, no sieviešu ansambļa I. Liepiņa, no KLB drāmatiskās kopas J. Liepiņš, no koncertu apvienības J. Ladusāns, no veco strēlnieku kopas R. Krūmiņš, no DV apvienības M. Daniēle, no Miera draudzes O. Tālnoris, no pensionāru apvienības V. Rubovskis u.d.c. Netrūka arī rakstveida novēlējumu.

● Uz 75 mūža gadiem 28. aprīlī atskatījās Daugavas zvejnieks, vecais strēlnieks un sabiedriskais darbinieks Pēteris Riekstiņš. Gavilnieku dižajā jubilejā sveica veco strēlnieku saime, draugu pulks un kuplā ģimene ar mazbērniem.

Ji E.

Demoinā

● „Aug man tālu Piebalgā meita egles gaŗumā," kādreiz dziedāja Ilze Kalnāre savā „Piebaldzietē", un Demoinas mazās vanadzes nedomā palikt iepakaļ, bet pielikušas visu savu enerģiju, lai izaugtu gara čaklumā Piebalgas egles gaŗumā. Tādēļ Demoinas mazo vanadžu — 29. Ogres vienības gaidu un guntiņu ideja bija atzīmēt savas vienības rašanos, uzplaukumu un saites ar dzimteni gan ne Piebalgas, bet Ogres apgabala egļu simbolos. Jaunās vanadzes-guntiņas šos simbolus bija iecerējušas radīt, iestādot četras egles katram Latvijas novadam — Vidzemei, Kurzemei, Zemgalei un Latgalei — pa vienai Demoinas DV apvienības jauniegūtajā īpašumā. Katra egle arī nosaukta attiecīgā Latvijas novada vārdā. Latvijā parasto pavasaŗa „meža dienu" sākumu jaunās nākošās vanadzes-gaidas atklāja šādā veidā un ir nodomājušas to turpināt arī nākotnē, rūpējoties par dažādiem košuma apstādījumiem. Stādīšanas darbus lielā steigā veic arī paši vanagi, īpašu vērību veltījot Latvijas kokiem — bērziem, liepām u.c. Šaujamlaukuma iekārtošana un nepieciešamie būvdarbi veikti jau pērnā rudenī. Šogad paveicami aptīrīšanas un uzpošanas darbi, novācot biezos krūmus un kritušos kokus, radot vietu jauno plānojumu izveidojumiem. Nedēļu nogalēs darbs notiek pastiprināti, jo ikvienam, lielam vai mazam, atrodas piemērots uzdevums. Centīgākajiem darba veicējiem DV apvienība nolēmusi izsniegt īpašus pateicības rakstus. Arī kaimiņu novadu vanagiem Demoinas īpašums ar izdevīgo situāciju un sevišķi dabas apstākļu izdevīgo kombināciju — kalns, dziļa upes grava, augstu iežu ieslēgts šaujamlaukums — ir tā iepaticies, ka tie paredzējuši, attāluma nebaidoties, laukuma tālāko izbūvi saistīt arī ar talciniekiem un līdzekļiem. Šādu nodomu izteikuši jau linkolnieši. Laukuma oficiālā atklāšana paredzēta 27. maijā kopā ar vidējo rietumu apgabala DV šaušanas sacensībām.

Sk.

Augšējā uzņēmumā: DV Demoinas apvienības vanadžu priekšniece Velta Žubure un valdes priekšnieks Jānis Kļaviņš stāda bērzu. — Apakšējā uzņēmumā: Vidzemes egli iestāda (no kreisās) Daina Šupstika, gaidu vadītāja Elma Zalgaucka un Silvija Gulāne.

Foto: A. Stundiņš

PIEMINEKĻI
Igaunu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 —Ošavas raidītājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7. Maijā dievkalpojumi notiks katru svētdienu, plkst. 11 no rīta. Svētdienas skolas nodarbības sāksies plkst. 10.30. Jauniešu grupas nodarbības plkst. 10 no rīta — pirms dievkalpojuma. Archibīskapa A. Lūša prombūtnē viņa aizstājējs būs māc. Eduards Ķerģis. Kam ārpus dievkalpojumiem vajadzīgi mācītāja pakalpojumi, lūgti sazināties ar māc. E. Ķerģi tieši vai ar draudzes priekšnieku, vai Lidiju Lūsi (Tel.: 767—2310). Māc. E. Ķerģa adrese ir 49 Highcliff Ave., Hamilton, Ontario, tel. 385—2713. Māc. E. Ķerģis draudzes kancelejā būs sastopams ceturtdienās no plkst. 6—9 vakarā.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9—3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

Vasarsvētkos, 14. maijā, plkst. 11 no rīta jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Vijoles un čella duets. Draudzes koris.

21. maijā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums.

28. maijā baznīcā dievkalpojuma nebūs, bet plkst. 11 no rīta dievkalpojums Sidrabenē sakarā ar sezonas atklāšanu.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

14. maijā, Vasarsvētkos, plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma mācību stunda pirmsiesvētes jaunākai grupai (noslēgums).

28. maijā, plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skolas noslēgums.

BRAMPTONA

21. maijā, plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 83 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685—3190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

14. maijā, pl. 1.30 p.p. Vasarsvētku dievkalpojums, dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

13. maijā, pl. 8.15 vak. Vasarsvētku dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

Vasarsvētkos, 14. maijā, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums. Pēc tā Bībeles stunda.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29. P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montrealā.

14. maijā, plkst. 2 p.p. Vasarsvētku dievkalpojums un Ģimenes dienas dievkalpojums.

21. maijā, plkst. 3 p.p. Latviešu dienu dievkalpojums Trīsvienības baznīcā Sērbrukas ielā. Dievkalpojumā dziedās apvienots koris.

28. maijā, plkst. 2 p.p. Presbiterāņu baznīcā dievkalpojums.

Montrealā 30. aprīlī iesvētītas: Inta Dreizere, Daina-Biruta Siliņa un Maija-Edīte Siliņa.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 289, Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNĪCĀS

ĻUJORKA

Vasarsvētkos 14. maijā dievkalpojumi: pl. 10.30 Salas bazn. māc. O. Gulbis; pl. 11 Jonkeru bazn. māc. A. Ozols; pl. 2 Betlemes bazn. māc. R. Zariņš; pl. 2 Betlemes bazn. māc. O. Gulbis.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11 th Ave., Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

14. maijā pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu un jauniešu iesvēti; dziedās draudzes koris, māc. A. Rautenšilds; pl. 1.30 dievkalpojums ar dievgaldu, māc. P. Rēders.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3—8326.

14. maijā pl. 12.30 Vasarsvētku dievkalpojums.

21. maijā pl. 12.30 Trīsvienības svētku dievkalpojums; pēc tam iesvētes mācība.

28. maijā pl. 12 dievkalpojums, pēc tam draudzes padomes sēde.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201, West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā, Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

KALAMAZŪ

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznīca — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo, Mich, 49007.

LOSANDŽELOSĀ

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59403, māc. E. Caune, tālr. PQ - 98679.

14. maijā, plkst. 11 Vasarsvētki. Māc. Elmārs Caune, solists, dziesmu lapiņas.

Iesvētes mācība katru svētdienu plkst. 2 p.p. draudzes baznīcā.

Draudzes Pavasaŗa svētki sestdien, 20. maijā, plkst. 7.30 vakarā Hermansonu namā.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church lingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Pavasaŗa impresijas Eiropas kontinentā

Pavasarī gājputni lido uz dzimteni — no dienvidiem uz ziemeļiem. Trimdinieks, kas nevar iedzīvoties „jaunajā dzimtenē", ir līdzīgs gājputnam. Tā arī es meklēju zaudēto dzimteni Eiropas kontinentā, tikai es devos gājputniem pretējā virzienā — no ziemeļiem uz dienvidiem, lai meklētu sauli un senu dienu draugus.

Mans pirmais ceļojuma pārtraukums bija Strasburgā, kur mani viesmīlīgi uzņēma rīdziniece S. S. — vienīgā latviete, kas strādā Eiropas padomē. Viņa pieder pie tās latviešu paaudzes, kuŗa tikai dažus mēnešus pirms došanās trimdā beidza ģimnaziju Rīgā, un bija patikami redzēt, ka arī šiem latviešiem svešumā izdevies labi iekārtoties. Darbs Eiropas padomē laikam ir vislabāk samaksātais Eiropā, pie tam ar lieliskiem darba apstākļiem, dažādām priekšrocībām, gaŗu atvaļinājuma laiku u. c.

Es braucu no „romantiskās bīļu zemes", kuŗā meitenēm uznāk histērijas lēkmes, dzirdot šo gaŗmašu „mūziku". Arī es meklēju romantiku, tikai gan saistītu ar citu laikmetu — ar 18. gadsimtu. Skaisto Strasburgu esmu apmeklējusi jau vairāk reižu, tādēļ tagad mani interesēja tās apkārtne — netālā Sesenheima, kuŗa atrodas tikai apmēram 40 minūšu autobraucienā no Strasburgas. Gēte gan esot turp jājis gandrīz 18 stundu?! ... Viņš neilgu laiku studēja Strasburgā un Sesenheimā piedzīvoja „romānu" ar skaisto mācītāja meitu Frīdriku Brionu. Tikai nepilnu gadu ilga šī poētiskā mīlas idille (1770.—1771.). Šķiet, ka no daudzajām sievietēm, par kuŗām jūsmoja Gēte, Frīdrika bijusi vissimpatiskākā. Gētes „romānam" ar Frīdriku bijusi ietekme uz viņa literāro darbību. Viņu mocija sirdsapziņas pārmetumi par Frīdrikas atstāšanu, un šis vainas motīvs skan vairākos viņa darbos; tas esot ietekmējis arī Grietiņas tēlu „Faustā". Nāk prātā skaistais uzraksts uz Frīdrikas kapa Meisenheimā: „Ein Strahl der Dichtersonne fiel auf sie, so reich, dass er Unsterblichkeit ihr lieh." No Sesenheimas mācītāja muižas gan saglabājies vairs tikai viens šķūnis. Še ierīkots neliels mūzejs, kuŗā savākts viss, kas saistās ar 21 gadu vecā Gētes mīlas dēku: dažādi dzejnieka un Frīdrikas attēli, Frīdrikas vēstules, mācītājmuižas attēls u. c. Blakus mūzejam ir Elzasas stilā ierīkots restorāniņš, kuŗā apmeklētāji var iebaudīt tipiskos Elzasas ēdienus un vietējo vīnu. Bija saulaina diena, kokus un krūmus klāja agrā pavasaŗa maigais, caurspīdīgais zaļums, tālumā bija redzami zilgani kalni ... Kļuva saprotama jaunā Gētes jūsma par skaisto Elzasu.

Īpata esot nacionālā problēma Elzasā. Tā bijusi pagājušos gadsimtos pastāvīgs strīdus ābols starp Vāciju un Franciju, gājusi no rokas rokā. Tagad elzasiešu vairākums runā franciski, bet arī tie elzasieši, kas runā vāciski, nav apmierināti, ja tos sauc par vāciešiem: viņi ir „elzasieši"! Tas man atgādina Skotijas apstākļus: vissmagākais apvainojums skotam ir, ja viņu apzīmē par angli! No otras puses, franči, kas, ierodoties Elzasā no pārējās Francijas, raugoties uz franciski runājošajiem elzasiešiem „no augšas lejup" un neatzīstot tos par īstiem frančiem. Franču profesori Strasburgas universitātē pastāvīgi pārmetot studentiem elzasiešiem ne tikai stila, bet pat gramatikas kļūdas.

Netālu no Strasburgas ir Vācijas robeža — Kēla. Uz turieni strāsburģieši mēdz izbraukt, lai iebaudītu garšīgās Vācijas kūkas u.c. Ciema maizītes jau parasti garšo labāk par pašu mājas maizi ...

Otra apstāšanās vieta ceļojumā bija gleznainā un omulīgā Vācijas pilsētiņa Eslingena. Kādreizējās „mazās Latvijas" laiku tur atgādina vairs tikai — marmora plāksne ar daudzu latviešu vārdiem Eslingenas kapsētā. Tā ir rūpīgi apkopta kapu vieta. Man stāsta, ka daudzi latvieši, kas dzīvojot citās vietās, izteikuši vēlēšanos, lai viņu pīšļus pārvestu uz Eslingenas kapsētu.

Mans galvenais ceļa mērķis šoreiz tomēr bija kanāļu un baložu pilsēta Venēcija. Tā ir vienīgā vieta Eiropā (un, varbūt visā pasaulē), kur ceļotājs jūtas atpestīts no modernās satiksmes trokšņa un automašīnu kņadas. Kā pirms gadsimtiem, še gondolas un laivas klusi slīd pa kanāļu ūdeņiem.

A. A.

(Turpinājums sekos)

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. maijā — plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā 72. Rīgas skautu un 14. Gaujas gaidu rīkotais raibais vakars ar groziņiem un izlozi.

13. maijā — plkst. 7 30 DV maija balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.

13. maijā — pl. 7 vak. sezonas atklāšanas sarīkojums Tālavā.

14. maijā — pl. 6 vakarā Latviešu namā Latgales latviešu vēsturiskā Rēzeknes kongresa 50 gadu atceres vakars.

21. maijā — pl. 7 vakarā Latviešu namā Vasarsvētku draudzes dievkalpojums; par tematu „Mūžīgā dzīvība" runās D. Mikelsons.

24. maijā — pl. 8 vakarā Latviešu namā reliģiski-ētisku pārdomu vakars; temats „Vesels cilvēks slimā pasaulē"; māc. R. Ekšteins, baritons Pēteris Geistauts un pianiste Marta Tūtere.

27. maijā — pl. 7 vakarā — TLTA sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē.

28. maijā — pl. 5 pēcpusdienā Latviešu namā Dr. P. Cirsis no Anglijas referēs par tematu „Personības veidošana".

28. maijā — Pavasaŗa svētki Sidrabenē.

3. jūnijā — pl. 7.30 vak. — Ernas Ošiņas-Bērziņas klasiskās baleta skolas gadskārtējais audzēkņu vakars Bloor Collegiate audit. 1141 Bloor St. W. (pie Dufferin).

24. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.

KIČENERA

3. jūnijā — plkst. 7 vakarā viru koŗa „Viesturs" koncerts un „Ceriņu" balle ar karalienes vēlēšanām. Sarīkojums notiek Ungāru kluba telpās, 3 jūdzes ziemeļos no Hespeleras, pie Waterloo - Wellington lidlauka.

Apmeklējiet DV grāmatnīcu!

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $6.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

LP 3

Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters
Jānis Mediņš ĀRIJA; E. Dārziņš MELANCHOLISKAIS VALSIS; J. Kalniņš SUITU DANCIS; A. Ābele MEDITĀCIJA; J. Vītols 5 TAUTAS DZIESMAS: Skaisti dziedi, lakstīgala, Āvu, āvu baltas kājas, Pūt, vējiņi, Tautiešam roku devu, Ej, saulīte, driz pie Dieva.

LP 4

Ziemsvētku dziesmas:
Reitera koris ar simf. ork. diriģents Teodors Reiters
J. Vītols DIEVIŠĶAIS MIERDZUMS; E. Melngailis ES SKAISTU ROZĪT ZIŅU; L. van Beethoven SVĒTA NAKTS, AK IZLEJ TU; E. Melngailis KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKTS; J. Graubiņš NĀVES ĒJAS, A. Kalniņš SENA AUKLES DZIESMA; A. Kalniņš NAKTS DZIESMA; W. A. Mozart AVE VERUM CORPUS.

LP 7

Adele Pulciņa-Karpa, soprāns; Latviešu Stīgu Kvartets: A. Noritis, V. Rušēvics, E. Vinerts, A. Ozoliņš.
J. Vītols PIE TAVA AUGSTĀ BALTĀ LOGA; AIZVER ACTIŅAS; MAN PRĀTĀ STĀV; MAZIŅŠ BIJU, NEREDZĒJU; W. A. Mozart MEDĪBU KVARTETS (K. 458).

LP 8

Marisa Vētras dziedoņi, A. Štrombergs, klavieres.
A. Štrombergs LOKATIES, MEŽU GALI, M. MacVicar, soprāns, M. Bērziņa, alts, K. Šūns, tenors, J. Cirulis, baritons; MAZA BIJU, NEREDZĒJU M. MacVicar; P. Līcīte DZEGUZE KŪKO M. MacVicar, M. Bērziņa, K. Šūns; E. Dārziņš MĀTES DZIESMIŅA M. MacVicar; T. Ķeniņš EJ, SAULĪTE, DRIZ PIE DIEVA I. Birne-Veinberga, soprāns, M. Bērziņa; A. Štrombergs EJ, SAULĪTE Mariss Vētra (60 g. v.); H. Pavasars PROTU PROTU, REDZU REDZU Kalvis, dubultkvartets; T. Ķeniņš AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA M. MacVicar, soprāns; A. Štrombergs PILNA UPĒ BALTU ZIEDU M. Bērziņa, alts, A. Kivlenieks, tenors; M. Zariņš DZEGUZE UN PRECINIEKS A. Vītols, baritons; A. Štrombergs REDZ, KUR JĀJA DIV' BAJĀRI A. Kivlenieks, A. Vītols; A. Kalniņš JURKA, PUIKA, MADI ĶĒRA A. Kivlenieks; A. Štrombergs APSEGLOJU MELNO KUIĻI M. Vētra (60 g. v.); T. Ķeniņš MIESTIŅŠ J. Cirulis, baritons PIECI GADI KALPIŅŠ BIJU M. MacVicar, A. Kivlenieks, J. Cirulis.

LP 11

Jānis Mediņš UZ AUGŠU, AKA, BIRZTALIŅA, TOREIZ, DĀRZS, IR VIENS VAKARS, PIESKAŅA, MĪĻĀ SKŪPSTS. Ludmila Šepe-Eše, soprāns. Pie klavierēm autors GLĀSTS, MAN SIRDS IR ATKAL JAUNA, Leonarda Daine, mecosoprāns. TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 VIJOLĒM AR ORĶESTRI solisti: Marita un Gunārs Larsens.

LF 12

Ksenija Bidiņa, mecosoprāns, Josephine Lee, klavieres.
Volfgangs Dārziņš 10 TAUTAS DZIESMĀS: Sudraba lietiņš lija, Šūpo mani māmuliņa, Man' māmiņa tā glabāja, Kūko, mana dzeguzīņa, Brālīti, brālīti, Man bij zelta atslēdziņa, Es adīju raibus cimdus, Puiši, puiši, Ņem iekš rokas, Ej projām, ledutiņ.

8 tautas dziesmas:
Aura Raiskuma, soprāns, Ernests Mārsaus, tenors un vijole, Roger Heagney, klavieres, E. Melngailis ES BIJ' PUIKA — tenors ar vijoli. J. Ķepītis KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA; A. Plīčs SIJĀ AUZAS, TAUTU MEITA; J. Vītols ROŽU DĀRZIŅŠ, AUN, MEITIŅA, BALTI KĀJAS. Soprāna un tenora duets. L. Garūta SUDRABOTA ZĪLE BREŽA, NO JURIŅAS IZPELDĒJA. Soprāna solo. J. Vītols AIJĀ, ANCĪT, AIJĀ, Tenora solo.

LP 1

Reitera koris, diriģents Teodors Reiters;
E. Dārziņš SENATNE; H. Pavasars BĒRZI; A. Kalniņš SVESUMĀ KLĪSTOT; P. Barisons PAVASARA JAUSMA, solo E. Ziverte; J. Graubiņš AIZ KRŪMIŅA AIZVĒJIŅĀ, solo E. Ziverte; J. Graubiņš ALUTIŅŠ — BALELIŅŠ; E. Melngailis JĀŅU VAKARS, solo V. Brodiņa.

LATVIAN MUSIC

LP 2

Reitera koris, Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters;
K. Baumanis DIEVS SVĒTI LATVIJU; J. Graubiņš EZERZEME, solo H. Holm un E. Ziverte; A. Kalniņš ŪDENSROŽU VAINAGS; J. Vītols BEVERĪNAS DZIEDONIS; E. Melngailis DZIEDAT MĀKU, DANCOT MĀKU, solo E. Jaunviksna; V. Ozoliņš MAN SAJĀJA TRĪS TAUTIEŠI; E. Melngailis CIRULA VEDĪBAS solo E. Ziverte; J. Poruks PAVASARA DZIESMA.

LP 5

Stokholmas Filharmonijas orķestris, Zviedrijas I karaliskais diriģents Sixten Ehrling;
Jānis Mediņš LATVIJAS AINAS, III svita: Kurzeme, Vidzeme, Zemgale, Latgale; LATVJU RAPSODIJA I; PUIŠU DEJA; MEITEŅU DEJA

LP 6

Paula Brīvkalne, soprāns, Stokholmas Filharmonijas orķestris; Jānis Mediņš VĒSTULES PĒRAM GINTAM I, II — Elzas Ķezberes teksts, diriģents — autors; 6 TAUTAS DZIESMAS: Saulīt' tecēj' tecēdama, Puiši ēja piegulā, Aiz ezera augsti kalni, Tautiešam roku devu, Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, Raibie cimdi, diriģents Arvīds Noritis.

LIGO LP 021

J. Reinholds LIGO DZIESMU VIRKNE, diriģents D. Gailis; P. Jurjāns LIGO DZIESMU VIRKNE, L. Vīgnera koris, diriģents L. Vīgners; LIGO MELODIJU VIRKNE, koklu ansamblis; J. Ķepītis LIGO DZIESMU VIRKNE; E. Melngailis AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA, t. dz.; A. Jurjāns PŪT, VĒJIŅI, t. dz., T Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš.

LP 022

J. Vītols ZIEMEĻBLĀZMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork., solo H. Ozolītis, diriģents L. Vīgners; J. Graubiņš TEK SAULĪTE TECĒDAMA, t. dz., diriģents J. Dūmiņš; A. Kalniņš PURI PURI, MEŽI MEŽI, t. dz., T. Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš; A. Kalniņš JŪRAS VAIDI; J. Vītols KLAUŠIES, ŠPULGACIT', Anna Ludiņa, soprāns; A. Žilinskis AUDĒJAS DZIESMA; E. Dārziņš AIZVER ACTIŅAS, Elfrida Pakule, soprāns; E. Dārziņš MANA LAIME, Arturs Vanags, tenors; A. Jurjāns KĀ ZAGŠUS, Žerměna Heine-Vāgnere, soprāns; M. Zariņš KĀ GULBJI BALTI PADEBEŠI IET; J. Vītols LĪGODAMA UPE NESA, t. dz., Ērika Tipaine, soprāns.

LP 025

Jāzeps Vītols DZIESMĀ, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork. DŪKŅU ŠĪLS, SAULES SVĒTKI, L. Vīgnera koris, diriģents Leonīds Vīgners; 7 tautas dziesmas: J. Graubiņš SMAGI LIECU TO LAZDIŅU, DZIEDĀTĀJA LĪGAVIŅA, ZIEDĒJ' ROZES, MAGONĪTES; E. Melngailis MEITAS GULA ĀBOLĀ; KAD PĀRNĀKSI, BALELIŅ; V. Kaminskis BĒDA MANA, LIELA BĒDA; A. Jurjāns ČUČI, MANA LĪGAVIŅA, T. Kalniņa koris, diriģents Teodors Kalniņš.

LP 026

E. Dārziņš PIE TĒVU ZEMES DĀRGĀS, vīru koris, diriģents J. Dūmiņš; 7 tautas dziesmas: I Kalniņš JĀ, JURIŅA, TU MAN DOTU, Ibiešu t. dz., vokāls un instr. ansamblis autora vadībā; E. Melngailis PUSRITĀ SAULE LĒCA; A Kalniņš ES SAVAI MĀMIŅAI, solo L. Pēsle; E. Melngailis LABS ZĪRDZIŅŠ TAUTIEŠAM, APLIK KALNU SAULE TEK, BĒRZIŅŠ AUGA TRIM LAPĀM, T. Kalniņa koris. Diriģents T. Kalniņš; A. Melnbārdis SUNI ZAĶIM PĒDAS DZINA. Vīru vokāls kvartets, 4 tautas dejas: DANČOT GĀJU AR MEITAM. Vokāls un instrumentāls ansamblis, ZEMNIEKU DEJA. Pūtēju orķestris; LĪKUMU DEJA. Vokāls un instr. ansamblis; LUDZAS KADRIĻA. Pūtēju orķestris; I. Kalniņš SILAVAS VALSIS, instr. ansamblis autora vadībā.

LP 9

Paula Brīvkalne, soprāns, Gerhard Huber, klavieres.
Bruno Skulte 11 BĒRNU DZIESMAS, J. Raiņa teksts: 1. Lielais slinkums, 2. Kārlītis, 3. Jaunais bērziņš, 4. Visi desmit, 5. Zivtiņa un meitiņa, 6. Kaŗa kungs, 7. Rudens — rūķis, 8. Kaķenīte, 9. Čakstītes dziesma, 10. Pavasaŗa ganības, 11. Glomeņa precības.

6 tautas dziesmas:
Jāzeps Vītols NO KURZEMES BĒRNIŅŠ BIJU; Pāvuls Jurjāns AIZ UPĪTES ES UZAUGU; Jāzeps Vītols DZIEDAJ' TAUTU TIRUMĀ; ES NEIETU TO CELIŅU; SKAISTI DZIEDI, LAKSTĪGALA; AI CIEMIŅI, AI KAIMIŅI.

LP 10

Ernests Mārsaus, tenors, Vallija Reizniece-Baranoviča, klavieres.
P. Suberts SAPES UN CERĪBAS; J. Ivanovs MĀRAS ZEME: ARĀJA TICĪBA; J. Kalniņš MOCEKĻI; J. Norvilis AGLONA; J. Ķepītis AGRĀ PAVASARĪ; Jānis Mediņš TEV MŪŽAM DZĪVOT, LATVIJA.

LP 019

A. Jurjāns TĒVIJAI, kantāte, Žerměna Heine-Vāgnere, soprāns, L. Vīgnera koris ar simf. ork., diriģents L. Vīgners.
J. Graubiņš KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDĀJA, jaukts koris, diriģents J. Dūmiņš; Jēkabs Mediņš STĀDIJU IEVIŅU, sieviešu vokāls sekstets.

9 dziesmas bērniem:
A. Žilinskis KAĶĪTS MANS, LELLES JAKA, ZIRNEKLĪTIS AUZ, SLINKAIS JĀNĪTS, V. Singajevska, bērna balss; A. Žilinskis, klavieres; J. Vītols KĀRLĪTIS, KAĶENĪTE, A. Vanags, tenors; V. Cirule, klavieres; BALTĀ BĒRZA ŠŪPOLĪTĒ, E. Tipaine, soprāns; V. Cirule, klavieres; P. Līcīte ŠŪPO MANI MĀMULĪTE, sieviešu vokāls sekstets; J. Vītols AIJĀ ŽŪŽŪ, LĀČA BĒRNIS, T. Kalniņa koris; diriģents T. Kalniņš

LP 020

Latviešu karavīru tautas dziesmās
J. Vītols STRAUJA, STRAUJA UPE TECĒJ', KARAVĪRI BĒDAJAS, NU AR DIEVU, VIDZEMĪTE, DIV' DŪJIŅAS GAISĀ SKRĒJA, PADZIEDĀSIM NU, BALIŅI; P. Jurjāns ES KARĀ AIZIEDAMS; J. Vītols APKĀRT KALNU GĀJU, ČUČI, MANA LĪGAVIŅA.

Latgaļu tautas dziesmas:
AIZ AZARA AUGSTI KOLNI, AIZ AZARA BOLTI BĀRZI, SĒRMI ZYRGI, JAUNI PUIŠI, KAS MAN BEJA NADZEIVOT, ES SOVAI MĀMEŅAI, BOLTA PUCE AZARĀ; St. Broka latgaļu jaukts koris, diriģents Stanislavs Broks; LATGOLAS POLKA, kūkļu ansamblis; PYRMO DĪNA, ŪTRO DĪNA; STOVĒJU, DZIDOJU; VYSI MAN I VĒJI PYUTE; AI, GALDEŅI; NADŪD, DIVS, VEITULAM; MYUS' CĪMA MEITIŅA, T. Brokas latgaļu sivišu koris ar kūklēm, diriģente Tereze Broka; NAUTRĀNU POLKA, orķestris.

LP 023

Alfreds Kalniņš, dejas no baleta STABURAGS: 1. VALSIS, 2. ANDANTE AMOROSO, 3. SKAIDRĪTES DEJA, 4. JANDAĻS, 5. VALSIS, 6. MARŠS.

10 TAUTAS DZIESMAS
Dziedot dzimu, dziedot augu, Aiz ezera augsti kalni, Div' dzelteni kumeliņi, Smiekls man, Pūt vējiņi, Lecu, lecu dārziņā, Visu dienu bites dzinu, Stādiju ieviņu, Tautiešam roku devu, Krauklītis sēž ozolā, latviešu simfonisks orķestris, diriģents Leonīds Vīgners.

LP 024

E. Vīgners KĀ DAUGAVA VAIDA (Trimpula), vīru koris Tēvzeme ar ērģelēm, diriģents H. Mednis; A. Jurjāns LĪGOJIET, LĪKSMOJIET, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork., diriģents L. Vīgners; A. Žilinskis 14 DZIESMAS BĒRNIEM: Pelītes, Rita dziesmiņa, Cepurīte, Pavasara un dzenis, Sēņotāji, Pēteritis ar Mikeli, Skaišas zaķēns, V. Singajevska (bērna balss); Jautrie zēni, Ziemas miegs, Švētki ledus pilī, Laba slava sniedzinam, Kruša un saule, Taurenītis, Negaisā, J. Zābers, tenors, pie klavierēm autors.

DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4, Ont.
CENA $6.00 + 3% PST.

ATI
DV Kana
LATVIEŠU KA
Mono $ 5.00
Paliec sveiks, mans mazais dra
Kad šķīroties no tēva mājām
Tumbarasā
Saule uzlec mirdzēdama
Zilais lakatiņš
Klip klap ...
DAUGAVAS
491 Colleg
Ontario dzīvojošiem pie plates

KONCERTS SKAN
15 PATRIOTISKAS un LATVI
IEDZIEDĀJU
SKAIDRĪTE PRINC
pie klavierēm: *Anatolijs H*
Plati „ES DZIEDĀŠU PAR TEVI, T
LATVIEŠU KARA INVALIDU
Skaņu plati „ES DZIEDĀŠU PAR T
var dabūt arī DV grāmatnīcā
Cena $5.00 plūs 5%

Atstājiet savas krāsainās un
attīstīšanai un kop
DV Grāmatnīcā, 491 College S

Jaunākās
grā
I. Grebzde — Enas dzeltenā stiklā, s
E. Aistars — Tu nāci nakti, rom.
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm
Latviešu sinonīmu vārdnīca
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla
Latviešu kultūra laikmetu maiņās
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. ro
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē lī
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sl
K. Hamsuns — Zem rudens zvaigznēm
V. Pelēcis — Maleniečša pasaule, stāsti
P. Jurevics — Idejas un īstenība
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza
J. Porietis — Prezidents atbild, atm.
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, n
O. Krolls — Dārgakmeņi
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti
E. Virza — Straumēni IV
B. Bičole — Atrita, dzeja
Aizsila Zilīte — Trīs māsas
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu ka
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni,
E. Keišs — Globāla būšana, karik.
BIBELE
J. Sirmanis — Brīnuma pasaule
A. Šmits un A. Cika — Nealzmirstam
zvaigznes
A. Jonansons — Rīgas svārki mugu
Novadu tērpi
Latvju raksti I grāmata
Latvju raksti II grāmata
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesm
Z. Mauriņa — Trimdas traģika
Latviešu tautas teikas un pasakas 7.
J. Veselis — Latvju teiksmas
K. Pētersons — Apvāršņi aicina
Raiņa un Aspazijas gada grāmata
Dzintarjūras vasara
A. Niedra — Uguni
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks
T. Krūka — Tu debesis turi savās rok
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī
Ang. Gailīte — Dzives zaļais koks,
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.
A. Amenda — Apasionāta, rom. par B
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmi
L. Tolstojs un kristīgā baznīca
O. Krolls — Aiz zelta priekškara
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu a
Korn. Raiens — Pēdējā kauja
G. Janovskis — Svešumā, noveles
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasak
A. Apse — Saules pukes, dzejoļi un l
A. Kraujiete — No aizpirktās paradi
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilus
DVG GRĀMAT
491 College St.

kontinentā

problēma
jušos gad-
dus ābols
ciju, gājusi
i elzasiešu
ski, bet arī
nā vāciski,
s sauc par
„elzasieši"!
kotijas ap-
s apvaino-
nu apzīmē
uses, fran-
asā no pā-
gotīes uz
n elzasie-
un neat-
frančiem.
trasburgas
pārmetot
ne tikai
kas kļūdas.
as ir Vāci-
Uz turieni
braukt, lai
cijas kūkas

u.c. Ciema maizītes jau parasti garšo labāk par pašu mājas maizi...

Otra apstāšanās vieta ceļojumā bija gleznainā un omulīgā Vācijas pilsētiņa Eslingena. Kādreizējās „mazās Latvijas" laiku tur atgādina vairs tikai — marmora plāksne ar daudzu latviešu vārdiem Eslingenas kapsētā. Tā ir rūpīgi apkopta kapu vieta. Man stāsta, ka daudzi latvieši, kas dzīvojot citās vietās, izteikuši vēlēšanos, lai viņu pīšļus pārvestu uz Eslingenas kapsētu.

Mans galvenais ceļa mērķis šoreiz tomēr bija kanāļu un baložu pilsēta Venēcija. Tā ir vienīgā vieta Eiropā (un, varbūt visā pasaulē), kur ceļotājs jūtas atpestīts no modernās satiksmes trokšņa un automašīnu kņadas. Kā pirms gadsimtiem, še gondolas un laivas klusi slīd pa kanāju ūdeņiem.

A. A.

(Turpinājums sekos)

rīkojumu kalendārs

.30 vakarā
Rīgas skau-
aidu rīko-
ar grozi-

DV maija
" Latviešu

sezonas at-
Tālavā.
ārā Latvie-
tviešu vēs-
ongresa 50

ārā Latvie-
u draudzes
tematu
ās D. Mi-

ārā Latvie-
ētisku pār-
ts „Vesels
lē"; māc.
ns Pēteris
ste Marta

rā — TLTA
as izlaidu-
n baznīcas

28. maijā — pl. 5 pēcpusdienā Latviešu namā Dr. P. Cirsis no Anglijas referēs par tematu „Personības veidošana".
28. maijā — Pavasaŗa svētki Sidrabenē.
3. jūnijā — pl. 7.30 vak. — Ernas Ošiņas-Bērziņas klasiskās baleta skolas gadskārtējais audzēkņu vakars Bloor Collegiate audit. 1141 Bloor St. W. (pie Dufferin).
24. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.

KIČENERA

3. jūnijā — plkst. 7 vakarā vīru koŗa „Viesturs" koncerts un „Ceriņu" balle ar karalienes vēlēšanām. Sarīkojums notiek Ungāru kluba telpās, 3 jūdzes ziemeļos no Hespeleras, pie Waterloo - Wellington lidlauka.

Apmeklējiet DV grāmatnīcu!

LP 9

, soprāns, Gerhard Huber, klavieres.
ŅU DZIESMAS, J. Raiņa teksts: 1. Lielais
3. Jaunais bērziņš, 4. Visi desmit, 5. Zivtiņa
ngs, 7. Rudens — rūķis, 8. Kaķenīte, 9. Čak-
vasaŗa ganības, 11. Glomeņa precības.
6 tautas dziesmas:
RZEMES BĒRNIŅŠ BIJU; Pāvuls Jurjāns
UGU; Jāzeps Vītols DZIEDĀJ' TAUTU TĪ-
TO CELIŅU; SKAISTI DZIEDI, LAKSTĪ-
AI KAIMIŅI.

LP 10

rs, Valija Reizniece-Baranoviča, klavieres.
N CERĪBAS; J. Ivanovs MĀRAS ZEME;
Kalniņš MOCEKĻI; J. Norvilis AGLONA;
VASARĪ; Jānis Mediņš TEV MŪŽAM DZĪ-

LP 019

kantāte, Žermēna Heine-Vāgnere, soprāns,
mf. ork., diriģents L. Vigners.
E TADI, KAS DZIEDĀJA, jaukts koris, di-
ēkabs Mediņš STĀDIJU IEVIŅU, sieviešu

9 dziesmas bērniem:
MANS, LELLES JAKA, ZIRNEKLĪTIS AUŽ,
V. Singajevska, bērna balss: A. Žīlinskis, kla-
LĪTIS, KAĶENĪTE, A. Vanags, tenors; V.
LĪTĀ BĒRZA ŠŪPOLĪTĒ, E. Tipaine, sop-
ēres; P. Licīte ŠŪPO MANI MĀMULĪTE,
ls; J. Vītols AIJĀ ŽŪŽU, LĀČA BĒRNIS,
gents T. Kalniņš

LP 020

šu karavīru tautas dziesmās
STRAUJA UPE TECĒJ', KARAVĪRI BĒDĀ-
U, VIDZEMĪTE, DIV' DŪJIŅAS GAISĀ
SIM NU, BĀLIŅI; P. Jurjāns ES KARA
ls APKĀRT KALNU GĀJU, ČUČI, MANA

latgaļu tautas dziesmas:
TI KOLNI, AIZ AZARA BOLTI BĀRZI,
NI PUIŠI, KAS MAN BEJA NADZEIVOT,
I, BOLTA PUĶE AZARĀ; St. Broka latgaļu
ls Stanislavs Broks; LATGOLAS POLKA,
RMO DIŅA, ŪTRO DIŅA; STOVĒJU, DZĪ-
VĒJI, PŪTE; AI, GALDEŅI; NADŪD,
YUS' CĪMA MEITIŅA, T. Brokas latgaļu
a, diriģente Tereze Broka; NAUTRAŅU

LP 023

s no baleta STABURAGS: 1. VALSIS, 2. AN-
3. SKAIDRĪTES DEJA, 4. JANDAĻS, 5. VAL-

0 TAUTAS DZIESMAS
ot augu, Aiz ezera augsti kalni, Div' dzelteni
n, Pūt vējiņi, Lecu, lecu dārziņā, Visu die-
ju ieviņu, Tautiešam roku devu, Krauklīts
nfonisks orķestris, diriģents Leonīds Vigners.

LP 024

GAVA VAIDA (Trimpula), vīru koris Tēv-
riģents H. Mednis; A. Jurjāns LĪGOJIET,
e, L. Vignera koris ar simf. ork., diriģents
kis 14 DZIESMAS BĒRNIEM: Pelītes, Rita
Pavasara un dzenis, Sēņotāji, Pēteritis ar
ēns, V. Singajevska (bērna balss); Jautrie
vētki ledus pilī, Laba slava sniegaziņam, Kru-
s, Negaisā, J. Zābers, tenors, pie klavierem

GRĀMATNĪCĀ,
ge Street, Toronto 4, Ont.
$6.00 + 3% PST.

ATKAL DABŪJAMA
DV Kanadā izdotā skaņu plate

LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMAS

Mono $ 5.00 Stereo $ 5.50

I PUSE

Paliec sveiks, mans mazais draugs
Kad šķiroties no tēva mājām
Tumbarasā

Dzimtenes meitenes dziesma
Man dzīvē laimes nav
Ikkatru sestdien's vakaru

II PUSE

Saule uzlec mirdzēdama
Zilais lakatiņš
Klip klap ...

Bērzu birze
Augstienē pie Madonas
Kad ar uzvaru šo kauju

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Ontario dzīvojošiem pie plates vērtības jāpieskaita 5% tirdzniecības nodoklis.

KONCERTS SKAŅU PLATĒ

15 PATRIOTISKAS un LATVIEŠU DZIESMAS IEDZIEDĀJUSI

SKAIDRĪTE PRINCE, soprāns

pie klavierēm: *Anatolijs BĒRZKALNS*

Plati „ES DZIEDĀŠU PAR TEVI, TĒVU ZEMĒ" izdevusi LATVIEŠU KARA INVALIDU APVIENĪBA.

Skaņu plati „ES DZIEDĀŠU PAR TEVI, TĒVU ZEMĒ" var dabūt arī DV grāmatnīcā TORONTO.

Cena $5.00 plūs 5% PST.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Jaunākās grāmatas

I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci nakti, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata	$7.80
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonīmu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
K. Hamsuns — Zem rudens zvaigznēm, rom.	$3.50
V. Pelēcis — Maleniešа pasaule, stāsti	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
J. Porietis — Prezidents atbild, atm.	$4.00
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zilīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BĪBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Jonansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Slīņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzelonžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamolinš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradizes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrēc.	$8.50

DVG GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto.

IEPRIECINIET SAVUS PIEDERĪGOS, NOSŪTOT PĀRTIKAS SAINI!

PARAUGSAIŅI

Cenas ASV dolaros.

1 — 8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes	$17.95
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg	18.50
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
5 — 20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura	15.60
6 — 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
7 — 42 mārc. (19 kg) smalkā cukura	24.00
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
10 — 20 mārc. (8.5 kg) žāv. cūkas speķis, bēkons vai sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšanās) 10 kg	32.40
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg	32.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	38.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karamelea, brutto 10 kg	33.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.60
17 — 9 kg rīsi, brutto 10 kg	16.90
18 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	26.00
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg	31.00
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	21.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	58.00
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	$ 39.90
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc.	$ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	$ 24.90
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	$ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	$ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc.	$ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	$ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc.	$ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc.	$ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 20.90

Saiņa cenā ieskaitīts viss, tikai jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV Grāmatnīcas — sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p. p., sestd. 8.30 — 2 p.p.

491 College Street, Toronto 4, Ont., tel. 921-7121

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

PĀRSOTĀM
naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jaunie rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAIŅISU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

EXPO 67

apmeklētājiem izdodama istaba ar visām ērtībām pilsētas centrā.

Rezervējiet laikus. Tālr. 481-0695, rakstīt: O. BIRZE, 2112 Claremont Ave. Apt. 16. Montreal 6, P. Q. Canada.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

EZERKALNOS

54 jūdzes no Montrealas

IZĪRĒJAMA VASARNĪCA

jūlija mēnesim — cena $60.00 nedēļā. Tuvākai informācijai zvanīt Toronto, 536-5235.

ĪGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.

Specīāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
VIETEJIEM un TĀLBRAUCIENIEM

Telefons: 534-1403, Toronto

ANGĻU UN CITU VALODU MĀCĪBA BEZ MAKSAS

Kā „Canadian Scene" ziņo, Toronto publiskās bibliotēkas Parkdēlas nod. noorganizējusi valodu mācīšanās kursus, kuŗi apgādāti ar modernām techniskām ierīcēm (skaņu plašu un lenšu atskaņotājiem) u.c. Bez angļu var mācīties arī franču, vācu, spāņu un italiešu valodu. No 245 personām, kas valodu mācībai bija pieteikušies pagājušā gadā, 110 bija izvēlējušies angļu valodu, 80 — franču, bet pārējie citas.

Šo izdevību ieteicams izmantot tiem, kuŗu izruna kādā svešvalodā nav pietiekami laba, jo tas ir skaņu plašu un lenšu ieskaņojumu galvenais nolūks. Protams, valodas apgūšana var būt tikai ierobežota, ja to nepapildina ar gramatikas mācīšanos, lasāmgrāmatu un citas literātūras lasīšanu.

AKL

Apgāda DAUGAVAS VANAGS divas jaunas grāmatas

P. Aigara —

ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ, rom. $3.90

Grāmata par sacelšanos Ungārijā, un cik liela morāla plaisa šķir brīvos un nebrīvos eiropiešus. Drāma, kas risinās starp Londonu un Budapeštu. Cilvēku cildenie centieni un viņu vājības raksta vēsturi. Tikai tas saskata dzīvi, kas raudzījies nāvei acīs. Šī grāmata noteikti jālasa, lai visu to pārdzīvotu ...

T. Krūkas —

TU DEBESIS TURI SAVĀS ROKĀS, stāsti $3.50

Ar mākslinieces Daces Birkhānes grafiskiem zīmējumiem, rakstīta bērnu vecākiem, skolotājiem - audzinātājiem, visiem, kuŗiem bērnu pasaule tuva. Īsi, spilgti notikumi no autores skolotājas gaitām apraksta bērnu filozofisko dzīves izpratni, viņu priekus un ciešanas, kam bieži par iemeslu esam mēs, pieaugušie. Grāmatas noslēgumā psiholoģisks apcerējums, pieskaroties bērna dvēseles dzīvei.

Grāmatas pasūtināmas DV GRĀMATNĪCĀ —
491 College Street, Toronto 4, Ont.,
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

Piedzīvojis namdaŗu priekšstrādnieks (FORMAN) vajadzīgs pastāvīgam arodbiedrības darbam Toronto. Jābūt labām zināšanām par dzelzbetona formām — rakstīt šī laikraksta kantorim Nr. 265 (Kanadiešu uzņēmums)

ATKAL DABŪJAMA
Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE $8.00
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

AIZRĀDĪJUMS NAMSAIMNIEKIEM TORONTO UN LEASIDE

Visiem Toronto Elektrības pārvaldes darbiniekiem un uzņēmējiem, kuŗiem ir tiesības pārvaldes uzdevumā veikt norādītos darbus jūsu mājā, ir izsniegtas attiecīgas pazīšanas zīmes, kuŗas tiem arvien jānēsā darba laikā.

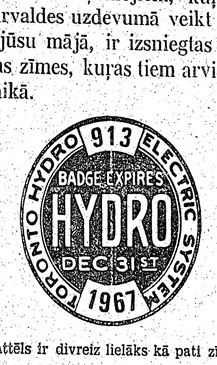

(Attēls ir divreiz lielāks kā pati zīme)

Augšējais attēls rāda, kāda izskatās pazīšanas zīme, kas izsniegta elektrības skaitītāju un citu Elektrības pārvaldes ierīču kontrolieŗiem. Tā ir zili - balta - zelta krāsā.

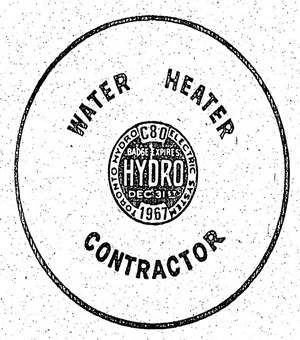

(Attēls valkājamās zīmes lielumā)

Šī zīme, kas ir zili - balt - zelta krāsās ar metalla aizmuguri izsniegta uzņēmējiem, kas tiesīgi Toronto Elektrības pārvaldes uzdevumā veikt ierīkošanas, labošanas u. c. vajadzīgos darbus tiem ūdens sildītājiem, kas ir Elektrības pārvaldes īpašums. Katram, kas uzdodas par Toronto Elektrības pārvaldes darbinieku vai uzņēmēju, pirms to ielaižat savā mājā, uzprasiet pazīšanas zīmi.

Šo sludinājumu jūsu nodrošināšanai lūdz publicēt

toronto hydro

14 Carlton St., Toronto 2, 363-2261

SPORTS

NO „REKORDU" GRĀMATAS

Visos sporta veidos pastāv rekordi — gan oficiāli atzīti, gan neoficiāli, bet tomēr atzīmēti un vēstures materiālos saglabāti. „Rekordi" pastāv pat tenisā, kaut tas noteikti nav pieskaitāms „rekordu" sporta veidiem.

Tā, piemēram, lielākais vienspēlē jebkad sasniegtais punktu skaits ir 100: pazīstamais čechu tenisists Drobnijs un amerikānis Patijs sacīkstēs telpās Lionā (Francijā) 1955. gada 20. februārī spēlēja 4 stundas; rezultāts bija 21 — 19, 8 — 10 un 21 — 21.

Lielākais kopīgais jebkad reālizētais punktu skaits dubultspēlē ir 135: 1949. gada 15. maijā Losandželosā (ASV) — pēc 4 stundu un 45 minūšu cīņas — Šrēders un Falkenburgs uzvarēja Gonzalesu un Stjuartu (visi ASV) ar 36 — 34, 3 — 6, 4 — 6, 6 — 4, 19 — 17.

Ilgākā spēle (6 stundas) notikusi 1920. gada Antverpenes Olimpisko spēļu tenisa turnīrā, kurā Love (Anglija) ar 14 — 12, 8 — 10, 5 — 7, 6 — 4 un 6 — 4 pieveica Zerlendi (Grieķija) viriešu vienspēļu otrā kārtā. Slikto laika apstākļu dēļ spēli nācās vairākkārt pārtraukt.

Spēcīgākā serve, kāda jebkad redzēta, piederējusi amerikāņu Dēvisa kausa spēlētājam Sofenam, kura sistās bumbiņas stundas ātrums, kā 1935. gadā izmērīts, bijis 209 km.

Lielākais skatītāju skaits tensa sacīkstēs konstatēts 1954. gada 27. decembrī, kad Vaitsitijā (Sidnejā) Dēvisa kausa izcīņas finālspēlē ASV un Austrālijas vienību spēkošanos noskatījās 25.578 skatītāji.

Pirmā reize, kad kāds spēlētājs ieguva visus četrus nozīmīgākos tenisa meistartitulus, bija 1935. gadā, kad anglis Perijs izcīnīja Francijas meistarnosaukumu, uzvarot arī Vimbledonā (1934. g.), ASV meistarsacīkstēs (1933. —1934. g.) un Austrālijas meistarsacīkstēs (1934.. g.).

Pirmais gadījums, kad kādam tenisistam piederējuši visi šie 4 meistartituli vienā laikā, bija amerikāņa Badžes nepārtrauktā uzvaru serija — 1937. gadā Vimbledonā, 1937. gadā ASV, 1938. gadā Austrālijā, 1938. gadā Francijā, 1938. gadā Vimbledonā un 1938. gadā ASV. Šo panākumu spējis atkārtot tikai austrālietis Leivers, kas tagad pārgājis profesionāļu rindās.

Pirmā sieviete, kurai izdevies iegūt visus 4 galvenos meistartitulus un to iespēt arī vienā laikā, ir amerikāniete Maurīna Konnolija. Viņa uzvarēja ASV meistarsacīkstēs 1951. gadā, Vimbledonā 1952.gadā, paturēja savu ASV meistarnosaukumu 1952. g. tad uzvarēja Austrālijā 1953. gadā, tāpat 1953. gadā iegūstot arī Francijas un Vimbledonas meistarnosaukumu.

V. T

Bēgšana vai „bēgšana"?

Kad nesen bez jebkādiem faktiem, tikai pamatojoties uz vairāk vai mazāk labāku komūnistu „dezinformācijas" technikas pārzināšanu, nekā spēj caurmēra Amerikas kontinenta iedzīvotāju vairākums, ieskaitot arī lielo dienas laikrakstu līdzstrādniekus un pat dažus „sovjetologus", minējām, ka viens no Staļina meitas Svetlanas „pārbēgšanas" īstajiem iemesliem varētu būt vēlēšanās nomazgāt „tautu tēva un skolotāja" asiņaino tēlu citu zemju komūnistu un līdzskrējēju acīs sakarā ar šogad atzīmējamo oktobra revolūcijas 50. gadskārtu, tas varēja likties apgalvojums, kas „grābts no gaisa". Lietu tālākā gaita un attīstība, liekas, tomēr apliecinās, ka šis minējums kļūs par patiesību ātrāk, nekā varējām iedomāties.

Pati Svetlana Alilujeva jau presei izteikusies, ka, izbraucot no Pad. savienības, lai Indijā iekaisītu Gangas upes ūdeņos sava mirušā vīra pelnus, viņai neesot bijis nodoma neatgriezties, bet lūzums noticis Indijā, kad bijusi tur pavadījusi kādu mēnesi un guvusi atziņu, ka dzīvei vajadzīga arī reliģija, ka Pad. savienībā viņai trūcis „izteiksmes brīvības" u. t. t. Svetlana arī izteikusies, ka nodomājusi publicēt savas atmiņas par „tētiņu" un esot jau uzsākusi sarunas ar amerikāņu grāmatu apgādiem, kas gribot viņas atmiņas publicēt, piesolot pusmiljona dolaru par autores tiesībām!

Nepārsteidz, ka daži apgādi vēlas labi nopelnīt ar sensāciju grāmatu publicēšanu, jo jau Ļeņins savā laikā bija nicinoši izteicies, ka kapitālisti, dzenoties pēc peļņas, gatavi komūnistiem pārdot pat virvi, ar kuru tos pakārt... Jābrīnās vienīgi, ka tik īsajā Indijā pavadītajā laikā Svetlana paguvusi uzrakstīt savas „atmiņas"! Tas, laikam, iespējams tikai „ģeniālā Staļina" meitai... Vairāk gan šķiet, ka „atmiņas" būs bijušas gatavas jau Pad. savienībā un ar dezinformācijas iestāžu svētību izlaistas uz ārzemēm, jo vēl nesen par manuskriptu izsūtīšanu un publicēšanu ārzemēs daži rakstnieki saņēma smagus cietuma sodus!

Vēl arvien nākas grūti ticēt Svetlanas „pārbēgšanas" īstenumam, jo vairāk tādēļ, ka viņa iepriekš minējusies arī par ilgām pēc saviem bērniem un varbūtēju atgriešanos Pad. savienībā. Svetlana visu laiku bijusi un vēl tagad ir padomju jaunās valdītāju šķiras paša augšgala pārstāve, dzimusi un augusi pārliecināta un, varena komūnista, ilgus gadus pat visvarenākā Pad. savienības diktātora aizvējā, pēc kura nāves, būdama uzticama un ilggadēja partijas biedrene, turpinājusi baudīt visus padomju jaunās valdnieku šķiras labumus, ieskaitot lielu dzīvokli, ārpilsētas vasarnīcu, automobili ar šoferi u. t. t. Viņa nekad — nedz agrāk, nedz tagad — nav paziņojusi, ka izstājusies no komūnistu partijas. Izņemot miglaino sūdzību par „izteiksmes iespēju" trūkumu, Svetlana arī nekā cita Pad. savienības dzīvē nav sevišķi nosodījusi, bet to dara arī daži jaunie „dumpīgie" rakstnieki pašā Pad. savienībā un paliek nesodīti...

Tas viss liek domāt, ka Svetlanas „atmiņu" publicēšanai ārzemēs bez tīri komerciālajiem valūtas iegūšanas iemesliem pamatā var būt vēlēšanās parādīt Staļinu kā „rūpīgu ģimenes tēvu", kādu to atceras viņa „mīļotā meita Svetlana". Kādā Toronto dienas laikrakstā jau tūlīt pēc „pārbēgšanas" parādījās fotografija, kurā parādīts Staļins nesam uz rokām visai paprāvo Svetlanu... Tādā garā, droši vien, būs ieturētas arī Svetlanas „atmiņas", jo nevar taču sagaidīt, ka „mīļotā meita" kaut ko nosodošu varētu rakstīt par savu nelaiķi tēvu, pat ja viņa ir pārliecināta komūniste! Tas liekas apstiprinām pieņēmumu, ka Svetlanas „atmiņu" publicēšanas nolūks ārzemēs ir tikai cenšanās asiņainā padomju bendes piemiņu nomazgāt baltu vai vismaz baltāku, tuvojoties „lielās oktobra revolūcijas" 50 gadu atceres dienai, lai tā mazinātu ietekmi, kuru savā laikā radīja Ņikita Chruščovs, publicējot ārzemēs savu „slepeno runu", kas ievadīja gan „destaļinizāciju", bet līdz pat šim laikam vēl nav publicēta pašā Pad. savienībā... Protams, tagad, kad jau Maskavā atkal sāk daudzināt Staļina vārdu, nav domājams, ka šādu komūnisma vēstures dokumentu tur vispār varētu publicēt. Tādēļ sagaidāmas tikai runas un raksti, kas mazgās asiņaino diktātoru atkal baltu!...

A. K.

MASKAVA PALIELINĀS PALĪDZĪBU HANOJAI

No Maskavas ziņo, ka Pad. savienība gatavojas palielināt militāro palīdzību Ziemeļvietnamai, lai tā līdzsvarotu ASV kaŗa eskalāciju. Piezīmējams, ka padomju ieroči un citi kaŗa materiāli vairumā ceļo pa jūras ceļu uz amerikāņu bumbu neskarto Haipongas ostu.

Arī politiskajā laukā Pad. savienība gatavo pārsteigumu: Maskava brīdina, ka, prezidentam Džonsonam pastiprinot kaŗa darbību Vietnamā, ASV un Pad. savienības starpā sāksies aukstuma periods, kas var iespiesties visos abu valstu darījumos. Par militārās palīdzības palielināšanu padomju diplomāti izmetuši zīmīgas piezīmes ne tikai Maskavā, bet arī Apvienotajās nācijās un vairākās neitrālo valstu galvaspilsētās.

Kamēr Pad. savienība runā par ieroču un kaŗa materiālu piegādes pastiprināšanu, absolūti nekas nav dzirdēts par krievu brīvprātīgajiem. Par to ne vārda nemin arī sarkanā Ķīna, kuras palīdzība Ziemeļvietnamai ASV lietpratēju acīs kļūst arvien nenozīmīgāka. Šai jautājumā, starp citu, amerikāņu ekspertu vidū valda vienprātība. Sarkanā Ķīna viena pati, nesūtot savas kājnieku masas, Vietnamas kaŗu nespēj uzturēt. Toties Pad. savienība to spēj pat bez ķīniešu palīdzības. Cik zināms, Ziemeļvietnamā stacionēti vairāki tūkstoši padomju technisko lietpratēju. Krievi apmāca arī Ziemeļvietnamas lidotājus, bet tas notiek Pad. savienības territorijā. Technisko lietpratēju galvenais uzdevums Ziemeļvietnamā ir raķešbažu apkalpošana.

☆

Tuvākajā laikā ASV un Anglija no Rietumvācijas izvāks 40.000 kaŗavīru — 34.000 amerikāņu un 6000 angļu. Sabiedrotie cerēja, ka šāda rīcība radīs labvēlīgu iespaidu Maskavā un ka krievi atbildēs ar līdzīgu soli. Nekas tamlīdzīgs tomēr nav sagaidāms. Vispirms krievi uzsveŗ, ka ASV un Anglija kaŗaspēku Rietumvācijā nesamazina attieksmju uzlabošanai ar Pad. savienību, bet gan vienīgi financiālu apsvērumu dēļ. (Un šoreiz Maskavas arguments ir neapgāžams!) Tālāk krievi aizrāda, ka minēto spēku atvilkšana nekādā veidā neiespaido Eiropas drošības problēmu — atvilktās vienības joprojām pieder NATO armijai. Tādēļ, no spēku samēra viedokļa raugoties, nekādas pārmaiņas patiesībā nav notikušas.

Pad. savienībai Austrumeiropā pašreiz ir 275000 kaŗavīru, kas stacionēti Austrumvācijā, Polijā un Ungārijā.

ASV prezidentam Džonsonam bez Vietnamas kaŗa lielas galvas sāpes rada arī meitas Lindas „romāns" ar Holivudas filmaktieri Hamiltonu.

Linda: „Džordž, mums jāmūk. Tuvojas atkal negaiss — jau smidzina..."

Ed. Keiša karikatūra

Mao piedāvā izlīgumu

Pēdējo pāris nedēļu laikā no sarkanās Ķīnas saņemtās ziņas liecināja, ka Maocetungs gatavo politisku lieluzbrukumu prezidenta Liusaoči nogrupējumam. Klīda baumas par Liu apcietināšanu un publisku atzīšanos dažādos noziegumos, sākot ar revizionismu un beidzot ar nostāšanos pret Maocetunga runām un rakstiem.

Pagājušās nedēļas nogalē no Kantonas Hongkongā ieradusies grupa ķīniešu, kas apliecina gluži pretējo: uz namu sienām salīpinātos plakātos Maocetungs piedāvājot Liusaoči izlīgumu. Pēdējam tikai publiski jānolūdzas un jāatzīstas līdzšinējos pārkāpumos un jāapsola atbalstīt Maocetungs. To darīdams, Liu var ne tikai paglābties no apcietināšanas, bet arī palikt prezidenta amatā.

Kādēļ nenāca Mao izšķirīgais trieciens, bet tā vietā izlīguma piedāvājums? Cik var spriest, visas sarkanās Ķīnas apjomā stāvoklis pašreiz ir gluži tāds pats, kā bija pirms pāris mēnešiem. Liela apmēra sadursmes gan apklusušas, vietējā rakstura cīņas tomēr turpinās, un Mao nav ne par soli ticis tuvāk galīgai uzvarai.

Liusaoči apcietināšana pašreizējos apstākļos būtu vislielākā kļūda, kādu Maocetungs varētu izdarīt. Tā kā viņam nav izdevies panākt uzvaru politiskajā cīņā ar prezidentu, viņam jāatzīst, ka pēdējā pusē atrodas pietiekami liels sekotāju skaits, lai Liusaoči ņemtu nopietni.

Protams, sakarā ar izlīgšanas piedāvājumu jāvaicā, vai Maocetungs var atļauties atzīt opozicijas stiprumu. Šis piedāvājums Liusaoči gandrīz vai uzskatāms par atzīšanos sakāvē.

Ir vēl kāda cita iespēja, kurai var ticēt vai arī neticēt, proti: izlipinātie plakāti, jo sevišķi Kantonā, var būt Liusaoči piekritēju darbs, lai radītu sajukumu maoistu rindās. Ja tā būtu, tad Mao pretiniekiem šis triks lieliski izdevies, jo Kantonā izlipinātie plakāti, kuros Maocetungs piedāvā izlīgumu Liusaoči, radījuši pārrunas visā sarkanajā Ķīnā, nevienam lāgā nesaprotot, ko tas viss nozīmē, bet radot iespaidu, ka Mao bijis spiests rēķināties ar saviem ienaidniekiem daudz plašākā mērogā nekā līdz šim.

Liusaoči ietekme valstī bieži vien novērtēta par zemu. Kamēr Mao piekritēji tagad valda sarkanās Ķīnas lielākajās pilsētās, provinču valdības un zemnieku miljoni, bieži vien pat lielākas armijas vienības atbalsta prezidentu. Liusaoči.

☆

Pašu sarkangvardu sienu plakāti Pekingā ziņo par gvardes sadursmēm ar strādniekiem Čengtu pilsētā, 950 jūdžu dienvidrietumos no Pekingas. Sagaidāmas tālākas sadursmes. Līdzšinējās cīņās lietoti automatiskie ieroči un rokas granātas. Ielu cīņās, kas sākušās 1. maijā, nogalināts ducis personu, kamēr ievainoto skaitu rēķina vairākos tūkstošos. Čengtū apcietinājumā atrodoties 4000 maoistu, kas izrādot savu pretestību ar badošanos.

Jangtsē upē noslīkuši ap 200 maoistu, pārceltuvi nogremdējot Liusaoči piekritējiem.

Sarežģījums ar lugu, kurā aizkarts Čerčils

Londonā noticis incidents ar pazīstamā vācu rakstnieka R. Hochhūta lugu „Kareivji". R. Hochhūts kļuva plaši pazīstams ar savu pret pāvestu Piju XII vērsto lugu sakarā ar žīdu iznīcināšanu Vācijā Hitlera laikā. Šīs lugas izrādes izsauca asas sadursmes gandrīz visos lielākajos Eiropas centros, izņemot Londonu, kuŗa lugu uzņēma mierīgi un pat vienaldzīgi.

Turpretim lugā „Kareivji" aizkarts Čērčils un vēl daži britu armijas vadītāji, pārmetot viņiem Drēzdenes iznīcināšanu kaŗa laikā un poļu ģenerāļa Sikorska traģisko nāvi. Bija paredzēts šo lugu izrādīt Londonas Nacionālajā teātrī, bet tā vadība beidzot nostājās pret to: teātri, kuŗu uzturot ar britu nodokļu maksātāju naudu, nevarot izrādīt lugu, kurā aizkarta tik populāra persona kā Čērčils. Pret šo lēmumu cita vidū bija teātra mākslinieciskais direktors — slavenais aktieris Lorenss Olivjē (pazīstams ar savām daudzajām filmām). Izplatījās pat ziņas, ka Lorenss Mivjē nodomājis atteikties no sava amata, tad tajā tomēr palika, bet izteica cerību, ka lugu varēs izrādīt kādā citā Londonas teātrī.

Jāatzīmē, ka R. Hochhūts nav vienīgais, kas iedrošinājies pārmest britu nacionālajam varonim Drēzdenes bombardēšanu. Šim jautājumam pirms dažiem gadiem bija veltīta vesela grāmata, pat britu autora darbs (D. Irving „Destruction of Dresden"). Drēzdenē, kurai nebija nekādas stratēģiskas nozīmes, aizgāja bojā milzīgs skaits civiliedzīv. un bēgļu, to vidū arī liels skaits latviešu, tāpat tika iznīcinātas neaprakstāmas mākslas vērtības. Šīs grāmatas apcerējums bija ievietots mūsu laikrakstā 1963. gada 29. maijā.

A. A.

Pagājušā nedēļā Anglijā izdarītā Gallupa aptauja rāda, ka ministru prezidenta H. Vilsona politiskās akcijas nekad nav bijušas tik zemu kā pašreiz. Par Vilsonu kā spējīgu ministru prezidenta amatam no iztaujātām personām tikai 42% bijuši par.

AKTUĀLAIS KANĀDĀ

☆ Toronto satiksmes sabiedrība TTC domā, ka labāk pārbūvēt vecos trolejbusus nekā iegādāties jaunus autobusus. Vadītājas aprindas gan aizrāda, ka tie esot visai nolietoti un nemoderni, caurmērā 18 gadu veci, bet toties klusāki par autobusiem un arī nebojājot gaisu. Ja pārbūve sekmēsies, trolejbusi varēs aizstāt autobusus dzīvās satiksmes ielās, piemēram — Dundas ielā un St. Clair avenijā.

☆ Šerbukas medicīnas profesors Leklērs izteicies, ka pašreiz tirgū ir pārāk liels medikamentu skaits. Vismaz 50% no pērkamajiem medikamentiem nebūtu lietojami, jo ārstiem nav iespējams pārzināt visas blakus iedarbības ap. 20.000 dažādiem ārstniecības līdzekļiem, kas pašreiz tirgū. Prof. Leklērs ierosināja medikamentu skaitu samazināt, atstājot tikai 500—1000 dažādu zāļu.

☆ Ap 1300 Toronto vidusskolu skolotāju bija pulcējušies Itona auditorijā un vienojās noraidīt izglītības pārvaldes algas piedāvājumu. Šis noraidījums var novest pie masveida darba uzteikšanas jūnija beigās. Sapulces runātāji izteicās, ka skolotāju algas noteiktas tā, kā tas izdevīgi pilsētas pārvaldei, bet ne pēc vienošanās. Pēdējais algas piedāvājums dažos gadījumos bijis 1300 dol. zem skolotāju prasībām, tam arī nav bijis atpakaļejoša spēka. Tuvākajās dienās īpaša nobalsošana izšķirs jautājumu, vai uzticēt skolotāju apvienības vadībai sarunu turpināšanu. Var notikt, ka skolotājiem būs no savas pašreizējās darba vietas jāatsakās, ja to prasīs augstākā vadība. Atskanēja brīdinājums: „Mēs varam ciest, noraidot izglītības pārvaldes piedāvājumu, bet ir vēl lielāks risks to pieņemt." Tai pašā laikā notika arī pamatskolu skolotāju sanāksme, kas nolēma atbalstīt savus vidusskolas kollēgas pat ar naudas ziedojumiem.

We have a permanent position for a miscellaneous metal shop Foreman. Knowledge in blue print reading, layout, setting and welding is essential.

Box. No. 281 „Latvija Amerikā".

Cieņa un pateicība lai izteicas darbos!

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS APRŪPES BIROJA AICINĀJUMS

Katru gadu mēs Ģimenes dienā pieminam savus tuviniekus, savas ģimenes piederīgos un vispirmā kārtā savu tēvu un māti. Laimīga ir tā ģimene, kas šai dienā var būt vienkopus, kurā bērni var iepriecināt savus vecākus, apliecināt mīlestību un pateicību par rūpēm un gādību, par visu labo, ko tie saņēmuši no savas mātes un tēva.

Taču daudzi šai dienā tikai domās varēja apmeklēt savu sirmo māmuļu un tēvu, kas nereti, nespēka un slimību piemeklēti, gaida dienu, kad varēs tikties ar saviem pasaulē aizklīdušajiem bērniem. Daudziem šai dienā bija garā jāaiziet līdz dzimtenes kapu kalnam, lai klusā godbijībā noliektu galvu pie smilgām apaugušām kapu kopiņām. Bet daudziem arī tās palika nezināmas. Tomēr pāri tālumiem un pāri nezināi sniedzas mīlestība, kas saista bērnus ar vecākiem, brāļus un māsas kādā garīgā kopībā, kas uzzied savā skaistumā visspilgtāk Ģimenes dienā.

Kopš esam atstājuši dzimteni, Ģimenes dienas noskaņām pievienojas citas pārdomas. Ir pieaugušas rūpes par mūsu bērniem, par mūsu tautiskumu un latviskās dzīves ziņas saglabāšanu viņos un par mūsu visu saturēšanu vienā nedalāmā likteņa kopībā. Raugoties nākotnē, varam droši teikt, ka šī kopība pastāvēs, kamēr vien ģimene būs stipra latviskajās tradicijās, kamēr ģimenē augs bērni, kas mācās turēt augstu labos tikumus, mīlēt savu tautu, kopt tās valodu un cienīt gara vērtības, kuras viena paaudze aiziedama atstājusi otrai.

Likteņa kopības apziņas balsts ir labie tikumi un paražas, kuŗu tradicionālais saturs ir mūsu sirmo tēvu un māmuļu godināšana. Ģimenes diena ir viņu goda svētki. Ģimenes dienā mēs pieminam viņus par krietnu dzīves gājumu, par viņu uzticīgo kalpošanu un bieži vien par viņu neizsakāmi dārgo ziedojumu tautas brīvībai. Ģimenes dienā viņi drīkst arī sagaidīt no mums apliecinājumu darbos, ka protam savu māti un tēvu godāt, kā to no ikviena kristieša prasa ceturtais bauslis.

Savas tautības vecajiem ļaudīm esam nolēmuši celt šai svešajā zemē latvisku mītni viņu vecuma dienu pavadīšanai atbilstoši latviskai dzīves ziņai, mentālitātei un šejienes dzīves standartam. Iecerētā mērķa sasniegšanai ir nepieciešami līdzekļi un visas sabiedrības silta atsaucība. Mēs nešaubīgi ticam, ka tā būs. Tādēļ Amerikas latviešu apvienības aprūpes birojs sirsnīgi aicina visas draudzes, biedrības un ikvienu tautieti ziedot Ģimenes dienā un vietā maija mēnesī Amerikas latviešu veco ļaužu nama celšanai. To darot, būsim darbos apliecinājuši cieņu un pateicību saviem vecākiem un visiem latviešu sirmajiem tēviem un sirmajām mātēm, kas savus labākos dzīves gadus ziedojuši latviešu tautas ideālu labā.

Ziedojumi ar atzīmi „Veco ļaužu namam" nosūtāmi Amerikas latviešu apvienībai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., Suite 913 Shoreham Building, 806 — 15th Street, N.W., Washington, D.C. 20005, U.S.A.

Amerikas latviešu apvienības aprūpes biroja valde

SAV. VALSTIS

MINEAPOLE

⊛ Mineapolē 57 gadu vecumā miris mag. math. Pēteris Auziņš, kas beidzis Latvijas universitātes dabzinātņu fakultātes fizikas nodaļu, strādājis par matēmatikas skolotāju Jelgavas skolotāju institūtā, otrā pasaules kaŗā cīnījies Latviešu leģionā, nokļuvis gūstā Ziemeļvācijā. 1950. gadā iecelojis ASV, viņš saistījās darbā Minesotas universitātes fizikāli-ķīmiskajās laboratorijās, ar nozīmīgiem atklājumiem, īpaši elektronu spinu rezonancē magnēzija oksida kristallos, iekļūstot plaši pazīstama lietpratēja klasē. Daudzi viņa zinātniskie darbi publicēti ne vien ASV, bet arī Londonā, Parīzē, Kairo, Jeruzalemē u. c. Aizgājēju pēdējā gaitā, piedaloties kuplam pavadītāju pulkam, izvadīja Jēzus draudzes mācītājs E. Ķiploks un prof. Dr. J. Rozentāls, piedaloties arī prof. Dr. E. Šmitam. Dziedāja soprāns Irma Kurme E. Pones pavadījumā. Draudzes vārdā ziedus nolika tās pr-ks V. Ravovskis. No sava kādreizējā skolotāja Jelgavas skolotāju institūta un Libekas latviešu ģimnazijas audzēkņu vārdā atvadījās soprāns Irma Kurme, no Neištates ģimnazijas Verners Vītiņš, bet citu bijušo audzēkņu vārdā Lija Ozola.

Andr. L.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111